

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

โดย

สุชาติ ศรีโสภณภรณ์

12 ส.ย. 2545
153730

A 0 000 7779

เริ่มบริการ

27 ส.ค. 2547

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ปีงบประมาณ 2543

PREPARATION, PROBLEMS AND NEEDS OF LOCAL EDUCATION
ADMINISTRATION ACCORDING TO THE 1999 EDUCATION ACT OF
SUBDISTRICT ADMINISTRATION IN THE EASTERN REGION

BY
SUCHART SRISOPAPORN

DEPARTMENT OF CURRICULUM AND INSTRUCTION

THIS RESEARCH WAS SUPPORTED BY FACULTY OF EDUCATION
BURAPHA UNIVERSITY

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เขตภาคตะวันออก โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรของแต่ละจังหวัด จำนวน 300 คน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน (Yamane) ดังนี้คือ จังหวัดชลบุรี (49 คน) ฉะเชิงเทรา (55 คน) นครนายก (25 คน) ปราจีนบุรี (34 คน) สระแก้ว (33 คน) ระยอง (36 คน) จันทบุรี (46 คน) และตราด (22 คน)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลและรับผิดชอบการจัดการศึกษาและการจัดหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย
2. องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก มีปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก มีความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

Abstract

This study investigated the preparation, problems and needs of local education administration according to the 1999 Education Act of subdistrict administration in the eastern region. The sample comprised of 300 heads of subdistrict administration, stratified randomly selected from the population of the heads of subdistrict administration in the eastern region

It was found that 1. The subdistrict administrations have prepared for the local education administration at the moderate level except the preparation of structural organization for overseeing the local education, and the preparation of personnel which are less prepared (low level) 2. The subdistrict administrations have moderate problems on administering the local education 3. The subdistrict administrations have high need to administrate the local education, except for taking responsibility of overseeing the local education which the need is moderate.

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์และการสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้เงินอุดหนุนการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง จันทบุรีและตราด ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุธัตน์เรืองชัย ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ดร.สมโภชน์ อเนกสุข ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ความช่วยเหลือจนงานวิจัยสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ ที่ให้การอบรมและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย มาจนถึงปัจจุบันนี้

สุชาติ ศรีโสภารณ

ผู้วิจัย

มกราคม 2545

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบล.....	6
การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น.....	11
ปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาของประเทศไทย.....	16
การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นของประเทศไทย.....	26
บทบาทในการจัดการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.....	33
การระดมทรัพยากรในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา.....	41
การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น.....	44
วิสัยทัศน์ทางการศึกษาขององค์กรยูเนสโกและประเทศต่าง ๆ	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	63
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	63
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	112
	สรุปผลการวิจัย.....	113
	อภิปรายผลการวิจัย.....	121
	ข้อเสนอแนะ.....	128
	ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้.....	128
	ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป.....	131
	บรรณานุกรม.....	132
	ภาคผนวก.....	138
	ภาคผนวก ก.....	139
	ภาคผนวก ข.....	140
	ภาคผนวก ค.....	151
	ภาคผนวก ง.....	166
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	168

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับเพศของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	68
2	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับอายุของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	69
3	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัวของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	70
4	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	71
5	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	72
6	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	73
7	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	74
8	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	75
9	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	76
10	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการรับทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	77
11	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	78

ตาราง

หน้า

12	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการวางแผน การจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการ ด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	79
13	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดเตรียม จัดหาคณากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	80
14	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดเตรียม วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	81
15	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการดำเนินการ จัดการศึกษาให้กับชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด...	82
16	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการติดต่อ ประสานงานและประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละ จังหวัด.....	83
17	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านความรับผิดชอบ ดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	84
18	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านความรับผิดชอบ ดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	85
19	แสดงองค์กรที่อยู่ในตำบลในแต่ละจังหวัดที่สามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากร ที่นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น.....	86
20	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้าง การบริหารและจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของ แต่ละจังหวัด.....	87
21	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรู้และความเข้าใจในด้าน การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	88

22	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษา ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	89
23	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นพี่ปรึภษาด้าน การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	90
24	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแหล่งเงินงบประมาณที่ใช้ ในการบริหารและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ของแต่ละจังหวัด.....	91
25	แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดหาและระดมทรัพยากร ในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	92
26	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	93
27	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ การพัฒนาหลักสูตรขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	94
28	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	95
29	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและ การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	96
30	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจในการจัดโครงสร้างการบริหาร และการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	97
31	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	98
32	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดสรร งบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	99

ตาราง	หน้า	
33	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	100
34	แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	101
35	แสดงระดับความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภท เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ เพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล ของแต่ละจังหวัด.....	102
36	แสดงระดับความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	103
37	แสดงระดับความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	104
38	แสดงระดับความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลาง และจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ของแต่ละจังหวัด.....	105
39	แสดงระดับความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็น หน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด.....	106

บัญชีแผนภาพ

แผนภาพ

หน้า

- 1 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

9

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (พระบรมราโชวาท. 2529 ; อ้างอิงใน เขียวศรี วิวิธศิริ. 2530 : 4) มีความตอนหนึ่งว่า

"...การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว..."

นโยบายในการจัดการศึกษาของรัฐบาลไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 1-59) และสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 1 จนถึงฉบับปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฉบับที่ 8 เพื่อให้ประชาชนมีความสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้ไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เปลี่ยนไปโดยมีการเน้นในภาคอุตสาหกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 : ก-ฉ, 1-9)

ในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและกระทันหัน โดยไม่รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ จึงทำให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของไทยตกต่ำอย่างไม่เคยประสบมาก่อนในช่วง พ.ศ.2540-2544 ซึ่งทำให้เกิดวิกฤติปัญหาเศรษฐกิจ โดยได้มีการวิเคราะห์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับคุณภาพในการพัฒนาคน จนได้ข้อสรุปว่า ควรจะได้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมโดยการให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ลงไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา (คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร. 2544 : 12-13) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทที่ห่างไกลซึ่งมีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้รับมอบการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ โดยการดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาปฐมวัย

ในระยะเริ่มต้นและเมื่อมีความพร้อมก็สามารถจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้ตามมาตรา 18 มาตรา 41 และมาตรา 42 (สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี. 2542 : 6-13) ซึ่งเมื่อพิจารณาย้อนหลังกลับไปในอดีตจะเห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีบทบาทหน้าที่เน้นหนักไปในด้านการพัฒนาด้านการจัดสาธารณประโยชน์ให้กับท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ที่มีมานาน แต่จะพบว่ามักไม่ค่อยได้มีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษามากนัก (คณิน บุญสุวรรณ. 2539 : 27-29) เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนและประชาชนมากที่สุด จึงต้องมีบทบาทที่สำคัญในการดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2543 : 45) ซึ่งบทบาทดังกล่าวส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา ซึ่งเมื่อมีการกระจายอำนาจอย่างสมบูรณ์ลงไปก็จะส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร การเงิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาซึ่งยังขาดความเข้าใจเป็นอย่างมาก (พินสุดา สิริรังศรี และ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 102-104 ; อุทัย หิรัญโต. 2524 : 187-192) รวมทั้งปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 105-107) และปัญหาการถ่ายโอนสถานศึกษาให้อยู่ในความดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2544 : 19-20) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ได้ทราบถึงการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการในด้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการรองรับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาในอนาคตเพื่อให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถเคลื่อนตัวไปได้จนเกิดผลที่เป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ประชาชนและหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ สำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
2. ได้ทราบถึงปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
3. ได้ทราบถึงความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
4. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการและข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
5. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการและข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในการให้การช่วยเหลือ สนับสนุนและการปรับโครงสร้างการกระจายอำนาจให้สามารถจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นได้อย่างเต็มศักยภาพ

6. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการและข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการจัดบริการทางวิชาการ โดยการอบรมให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และตรงความต้องการ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัด ชลบุรี (71 คน) ฉะเชิงเทรา (79 คน) นครนายก (36 คน) ปราจีนบุรี (49 คน) สระแก้ว (48 คน) ระยอง (52 คน) จันทบุรี (66 คน) ตราด (32 คน) รวมทั้งสิ้นจำนวน 433 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยในแต่ละจังหวัด เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรแต่ละจังหวัดจำนวน 300 คน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (yamane. 1960 : 1088-1089) ได้ดังนี้ คือ จังหวัดชลบุรี (49 คน) ฉะเชิงเทรา (55 คน) นครนายก (25 คน) ปราจีนบุรี (34 คน) สระแก้ว (33 คน) ระยอง (36 คน) จันทบุรี (46 คน) และตราด (22 คน)

3. ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ การเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการและข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ สำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเตรียมความพร้อม หมายถึง การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
2. ปัญหา หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
3. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก
4. ข้อเสนอแนะทั่วไป หมายถึง ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ในด้านที่เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ
5. การศึกษาระดับท้องถิ่น หมายถึง การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาที่องค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละตำบลในแต่ละจังหวัดของภาคตะวันออกมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ
6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมายถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.ให้ไว้ ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2542 เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน
7. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537
8. ภาคตะวันออก หมายถึง เขตพื้นที่จังหวัด 8 จังหวัด แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์และเขตบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด ชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง จันทบุรีและตราด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบล
2. การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น
3. ปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาของประเทศไทย
4. การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของประเทศไทย
5. บทบาทในการจัดการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
6. การระดมทรัพยากรในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา
7. การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น
8. วิสัยทัศน์ทางการศึกษาขององค์การยูเนสโกและประเทศต่าง ๆ

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตามความคาดหวังของรัฐบาลในชุดก่อน ๆ ในอดีตก็พยายามจะให้การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทให้มากที่สุดเพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศให้ไปสู่ความเจริญอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ ซึ่งมีนักการปกครองหลายท่านได้ให้คำนิยามที่เกี่ยวกับการปกครองที่แตกต่างกันหลากหลายดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) ได้ให้นิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเอง บริหารงานด้วยความเป็นอิสระ แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการที่เหมาะสม

ซวงศ์ ฉายะบุตร (2539 อ้างอิงมาจากพิณสุดา สิริธรงค์ศรีและคณะ 2541 : 34-35) ได้รวบรวมสรุปเกี่ยวกับคำนิยามเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการและนักปกครองต่าง ๆ ไว้ดังนี้

วิลเลียม วี. ฮอลโลเวย์ (William V.Holloway) (1951 : 101-103) ได้ให้นิยามการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นองค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

โจน เจ. คลาร์ก (John J. Clarke) (1957 : 87-89) ได้ให้นิยามการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะซึ่งอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

เดเนียด วิท (Daniel Wit) (1967) ได้ให้นิยามการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองร่วมกัน ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นยอมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน

แฮร์ริส จี มอนตาญู (Haris G. Mongtagu) (1984 : 574) ได้ให้นิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบโดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานบริหารส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ยังคงอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ

วิลเลียม เอ โรบสัน (William A. Robson) (1953 : 574) ได้ให้คำนิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมายและต้องมียกเว้นที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีการจัดประเภทการบริหารราชการแผ่นดินส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2542 : 45-59)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. กรุงเทพมหานคร
5. เมืองพัทยา

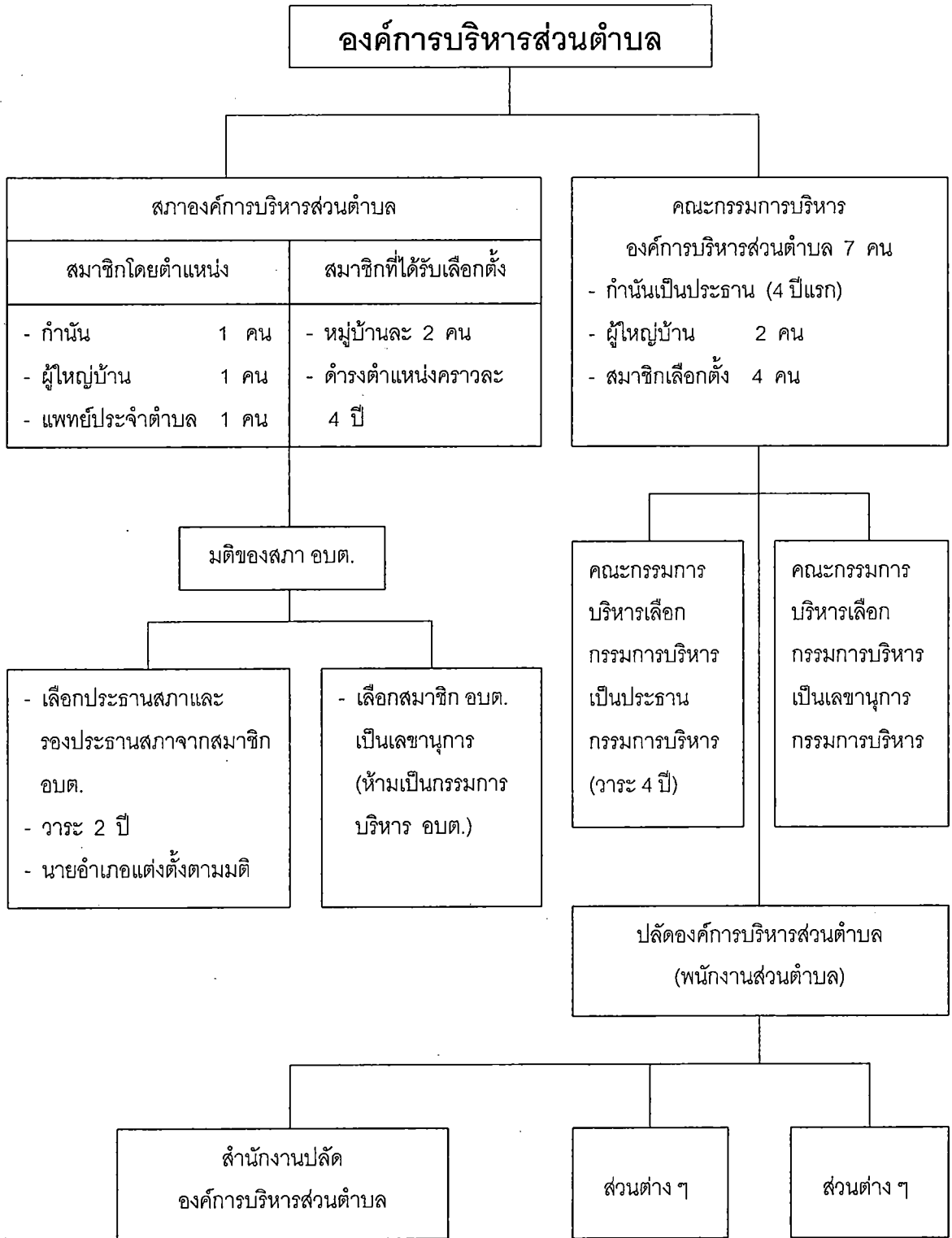
องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรหนึ่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานของราชการที่มีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับประชาชนและชุมชนมากที่สุดเมื่อเทียบกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ดังนั้นในการจะพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและพร้อมเพรียงกันด้วยความรวดเร็ว ในปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ รวมทั้งการปฏิรูปการศึกษาของประเทศจึงมุ่งให้ความสำคัญกับองค์การบริหารส่วนตำบลมาก เพราะถือว่าเป็นการพัฒนาที่พื้นฐานของโครงสร้างการบริหารของประเทศจริง ๆ ซึ่งเมื่อโครงสร้างพื้นฐานมีความเจริญก้าวหน้าดีขึ้นก็จะเป็นส่วนที่มีผลช่วยผลักดันให้นโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ได้มีการกำหนดให้มีหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นด้วย โดยสภาตำบลที่จะจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ จะต้องมียาจัดได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ซึ่งการจัดตั้งจะทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย

โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีสมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบลและสมาชิก ซึ่งได้รับและเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเลือกคณะบุคคลขึ้นเป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน นอกจากนี้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเลือกสมาชิกด้วยกันเป็นประธานสภาคนหนึ่ง รองประธานสภาคนหนึ่งและเลขานุการสภาคนหนึ่ง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องไม่เป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของคณะกรรมการบริหารจะเลือกคณะกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารอีกคนหนึ่ง (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 159-160) ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (กীরติพงศ์ แนวมาลี และ วิน พรหมแพทย์. 2539 : 28)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่ต้องดำเนินกิจกรรมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ทางราชการมอบหมาย นอกจากนี้ยังต้องจัดกิจกรรมในเขตตนเองในการให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร การให้มีและรักษาการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง การให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ การให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว การบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล การให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้ามและการจัดกิจการเกี่ยวกับพาณิชย์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถกำหนดโทษปรับแก่ผู้ฝ่าฝืนข้อบังคับได้ แต่ต้องไม่เกิน 500 บาท ในด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะรับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประธานกรรมการบริหารจะเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบลและมีพนักงานส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลอีกด้วย (คณิน บุญสุวรรณ. 2539. 27-29)

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 16) ได้แยกประเภทของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล จะมีรายได้คล้ายกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดังนี้

ประเภทที่ 1 เป็นเงินรายได้ที่เก็บจากภาษีบำรุงท้องถิ่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายอาคารพาณิชย์ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับต่าง ๆ และรายได้จากทรัพย์สินสาธารณะูปโภคและการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง

ประเภทที่ 2 เป็นเงินรายได้ซึ่งหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่จัดเก็บให้จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิตและค่าใบอนุญาตเล่นการพนัน ภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน และจัดสรรหรือแบ่งให้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ จากอาคารร้างนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล อาคารการประมง ค่าภาคกลางป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่

ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายอุทยานแห่งชาติ

ประเภทที่ 3 เป็นเงินรายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือการจัดสรรให้โดยหน่วยงานของรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบล ได้สร้างความตื่นตัวให้แก่คนในชนบท โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมปกครองตนเอง เพราะเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุด และมีส่วนช่วยเหลือพัฒนาความเป็นอยู่ได้สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่นมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2543 : 45)

มาตรา 284 แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (พิณสุดา สิริธวัชศรีและคณะ. 2541 : 471)

2. การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

การที่ประเทศไทยได้มีแนวคิดที่จะจัดให้มีการดำเนินการปฏิรูปทางการศึกษาเกิดขึ้นนั้น โดยการที่รัฐบาลค่อย ๆ มีการดำเนินการโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคตอันใกล้นี้ อาทิเช่น โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการอยู่ โดยก่อนหน้าที่จะมีการดำเนินโครงการดังกล่าว จำเป็นจะต้องมีการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศ เพื่อรับทราบข้อมูลและปัญหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการในนามของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งได้รับผลกระทบในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศจึงได้ดำเนินการทำวิจัยที่เกี่ยวข้อง สืบเนื่องจากผลของการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และ 12 ปี ตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมซึ่งควรจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ในหลาย ๆ ด้านเพื่อประกอบการตัดสินใจ กรมวิชาการจึงได้ให้กรมสามัญศึกษาขอความร่วมมือกับหน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา 1 ถึง 12 ได้ดำเนินการวิจัยสำรวจการประเมินความพร้อมของท้องถิ่นในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อประเมินสภาพความพร้อมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2539 : 2)

1. ประเมินสภาพความพร้อมของโรงเรียนและหน่วยงานการศึกษาในระดับท้องถิ่น
2. ประเมินสภาพความพร้อมและการยอมรับของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน
3. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดและข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไข

จากการวิจัยสำรวจข้อมูลดังกล่าว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้สรุปประเมินสภาพความพร้อมในเกี่ยข้องต่าง ๆ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2539 : 118-119)

1. สภาพความพร้อมของโรงเรียน

1.1 โดยภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า โรงเรียนมีสภาพความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์การสอน ระบบบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีปัญหาในความพร้อมด้านอาคารสถานที่

1.2 สำหรับปัญหาความพร้อม พบว่า เขตการศึกษา 6, 8 และ 12 ยังมีปัญหาความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เขตการศึกษา 1, 4 และ 5 มีปัญหาความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์การสอน และเขตการศึกษา 2 มีปัญหาความพร้อมทุกด้านทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์การสอน ระบบบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. สภาพความพร้อมของหน่วยงานสนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่น

โดยภาพรวมทั้งประเทศ หน่วยงานสนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่นมีความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์และการประสานระหว่างหน่วยงานกับโรงเรียนในระดับปานกลาง ยกเว้นเขตการศึกษา 4 และ 12 มีปัญหาความพร้อมในด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์

3. สภาพความพร้อมของผู้ปกครอง

โดยภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผู้ปกครองมีการรับรู้และเข้าใจคุณค่าของการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีความพร้อมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับค่อนข้างมาก

4. สภาพความพร้อมของชุมชน

โดยภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ชุมชนมีการรับรู้และเข้าใจคุณค่าของการศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนมีความพร้อมในการสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนในระดับค่อนข้างมากและชุมชนในเขตการศึกษา 2 มีความพร้อมในระดับปานกลาง

5. สภาพความพร้อมของผู้เรียน

โดยภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนจนจบ ม.6 มีความสนใจ มีความเต็มใจและมีความพร้อมในการเรียนต่อจนจบ ม.6 ในระดับมาก

6. ทางเลือกปฏิบัติในการขยายการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี

พบว่า มีการเลือกทางเลือกโดยให้ขยายการศึกษาถึง ม.6 เฉพาะพื้นที่ ที่ทั้งฝ่ายรัฐ ชุมชน และผู้เรียนทุกคนเรียนโดยสมัครใจเป็นลำดับแรกและรองลงมาคือ ทางเลือกโดยให้ขยายการศึกษาถึง ม.6 พร้อมกันทุกพื้นที่ ทุกคนเรียนโดยสมัครใจ

หลังจากที่รัฐบาลได้ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นที่ชัดเจนแล้ว จึงได้มีการมอบนโยบายให้ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามาโดยลำดับในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา จนกระทั่งเข้าสู่ช่วงระยะเวลาปี พ.ศ.2542 รัฐบาลประกาศการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งในระยะต่อมาหลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ทำให้หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทุกระดับเกิดการตื่นตัวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งได้มีการแสดงความคิดเห็นและประชาพิจารณ์กันอย่างกว้างขวางมาโดยลำดับ จนในที่สุดเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการเคลื่อนไหวของกระแสการปฏิรูปการศึกษาเพิ่มขึ้นมากขึ้นและแพร่กระจายไปในวงกว้างเรื่อย ๆ

สมชาย เลียงหลาย (2543 : 2) ได้ให้สัมภาษณ์ในฐานะผู้อำนวยการหน่วยงานส่วนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งได้จัดการประชุมร่วมกับกองการศึกษาของเทศบาลทั่วประเทศ โดยมีการกำหนดนโยบายหลัก 6 เรื่อง คือ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบ การฝึกอาชีพเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์เด็กเยาวชน ส่งเสริมวัฒนธรรมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น โดยผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาได้กล่าวถึงความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. เทศบาลที่มีความพร้อมอยู่แล้วคือ พวกที่จัดการศึกษาอยู่ในปัจจุบันจำนวน 129 แห่ง พวกนี้มีความพร้อมและทำงานค่อนข้างมีประสิทธิภาพสามารถเสนอโครงการต่าง ๆ ได้หลากหลาย
2. องค์กรที่มีความพร้อมปานกลาง คือ พวกที่จัดการศึกษาใหม่ ได้แก่ เทศบาลที่ตั้งใหม่และองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. องค์กรที่มีความพร้อมน้อย เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลต้องไปร่วมโครงการกับเทศบาลที่มีความพร้อมมาก

ในการนี้ได้ให้แนวทางการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ความสำเร็จไว้ 3 ส่วน คือ การสร้างความตระหนัก การเตรียมความพร้อมและจะต้องมีแผนเจตจำนงค์

ในส่วนของการทรวางการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและคณะกรรมการกระจายอำนาจได้ดำเนินการกระจายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยร่วมกันดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนที่จะเปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 22)

ในขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อได้รับโอนให้ดูแลจัดการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาก็จะต้องโอนไปอยู่ภายใต้สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 26) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดดำเนินการเตรียมความพร้อมให้สมบูรณ์เพียงพอที่จะรับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในอนาคต ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่าควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างกลไกและเป็นพลังขับเคลื่อนในการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 2 ภาคผนวก 7) อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างความมั่นใจในระยะเตรียมการปฏิรูปการศึกษาให้แก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้มีการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรประจำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในสถาบันพัฒนา ส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นของตนเอง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 33)

นอกจากการเตรียมความพร้อมขององค์กรต่าง ๆ และบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนแล้ว สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งคือ จะต้องมียุทธศาสตร์เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วย ความต้องการที่สำคัญของการระดมและรักษาการมีส่วนร่วมของชุมชนให้ยั่งยืนคือการทำให้ระบบการจัดการสามารถสนองตอบต่อความต้องการและลักษณะของชุมชน ซึ่งชุมชนควรจะเป็นผู้จัดการโปรแกรมทุกขั้นตอนของการวางแผนและการจัดการ ผู้อื่นสามารถทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ขั้นตอนเพื่อสร้างและรักษาระบบในระดับประชาชนเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าชุมชนได้มีส่วนร่วมในโปรแกรมการรู้หนังสือและการศึกษาต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้ (ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ. มปป. : 73-74)

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ชุมชนและการวางแผน

- ขั้นที่ 1 จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการชุมชน และผู้นำชุมชนเพื่อระบุความต้องการกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์และทบทวนวัตถุประสงค์ ภาระหน้าที่และยุทธศาสตร์ที่เป็นไปได้ของโครงการและโปรแกรม
- ขั้นที่ 2 สร้างเครือข่ายระดับสถาบัน ศูนย์การเรียนรู้ ผู้นำชุมชน ร่างพิมพ์เขียวเกี่ยวกับรายละเอียดทรัพยากรชุมชนและสร้างการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกชุมชน
- ขั้นที่ 3 กำหนดหน้าที่โครงสร้าง บทบาทของเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาของชุมชน
- ขั้นที่ 4 พัฒนาระบบการจัดส่งข่าวสารข้อมูลและระดมทรัพยากรต่าง ๆ

ระยะที่ 2 การเตรียมบุคลากร

- ขั้นที่ 5 ฝึกอบรมสมาชิกในคณะกรรมการชุมชน เพื่อดำเนินการโครงการและโปรแกรม
- ขั้นที่ 6 ปฐมนิเทศผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการศึกษาและผู้นำทางด้านเทคนิค สำหรับบทบาทเฉพาะที่พวกเขาต้องดำเนินการและให้การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นแก่โปรแกรมทางการศึกษา
- ขั้นที่ 7 ฝึกอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับภาระหน้าที่การสอนและผู้ดำเนินการเพื่อดำเนินการกลุ่มเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบริหารโปรแกรมได้ ผู้ดำเนินการและครูจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสื่อการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การดำเนินการ

- ขั้นที่ 8 ระดมสรรพกำลังปัจเจกบุคคลและหน่วยงานภาครัฐบาล หน่วยงานมิใช่ภาครัฐบาล หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมโปรแกรม
- ขั้นที่ 9 สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนให้เข้าร่วมโปรแกรม โดยความช่วยเหลือของผู้นำท้องถิ่น
- ขั้นที่ 10 กำหนดสถานที่เรียนและจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็น อาทิเช่น สื่อการเรียนการสอนให้
- ขั้นที่ 11 สรรหาอาสาสมัครเพื่อมาเป็นครูอาสาสมัครสำหรับโปรแกรม

- ระยะที่ 4 การกำกับดูแลและระบบการประเมินผล
- ขั้นที่ 12 พัฒนาเครื่องมือการป้อนข้อมูลย้อนกลับและการประเมินผลด้วยความช่วยเหลือของสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชน
- ขั้นที่ 13 นิเทศโปรแกรมและโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้นำท้องถิ่น โดยการสร้างกลไกนิเทศระดับชุมชน
- ขั้นที่ 14 กำกับดูแลประเมินโปรแกรม/โครงการ ด้วยความช่วยเหลือของสมาชิกคณะกรรมการชุมชน

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การเตรียมความพร้อมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการดำเนินการให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ได้มีศักยภาพและความสามารถที่พร้อมสมบูรณ์ก่อนที่จะได้รับมอบอำนาจให้ไปดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาเกิดขึ้นน้อยที่สุด

3. ปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาของประเทศไทย

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีดังนี้ (ประหยัด หงษ์ทองคำ. 2523 : 167-172)

1. ปัญหาด้านการเงิน ท้องถิ่นมีรายได้ไม่พอแก่การใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่
2. ปัญหาด้านราชการ ควรปรับทัศนคติของรัฐบาลและข้าราชการของรัฐบาลที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ โดยการให้การยอมรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีฐานะและศักดิ์ศรีทัดเทียมกับหน่วยงานของรัฐบาล
3. ปัญหาด้านประชาชน ต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเมืองและการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนเพื่อแก้ไขอุปสรรคให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องตรงกับปัญหาที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2543 : 112-113) ได้ศึกษาและสรุปปัญหาต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ปัญหาของแหล่งทรัพยากรที่เป็นการสมทบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่มาจากผู้ปกครองหรือผู้เรียน ในปัจจุบันนี้ยังมีการสนับสนุนน้อย คิดเป็นประมาณร้อยละ 10-20 ของงบประมาณที่ได้รับในการจัดสรรสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ดังนั้นงบประมาณส่วนใหญ่จึงถูกนำไปใช้ในการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีอยู่แล้วซึ่งไม่ถูกต้อง
2. ไม่มีแรงจูงใจที่เพียงพอในการระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนหรือองค์กรชุมชน แม้จะมีการลดหย่อนภาษีจากการบริจาค
3. ขาดการผลักดันให้มีการระดมทุนในลักษณะกองทุนสะสมของการศึกษา เนื่องจากไม่เห็นความจำเป็นเพราะเห็นว่าทรัพยากรงบประมาณแผ่นดินสนับสนุนอยู่แล้ว
4. ทักษะคติของคนในสังคมไม่ให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนทางการศึกษาเพราะในอดีตที่ผ่านมาประชาชนไม่เคยมีบทบาทในการจัดการศึกษามาก่อน การบริจาคให้กับหน่วยงานการศึกษาจึงมีน้อย

ปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เป็นผลมาจากการที่หน่วยงานของรัฐมีความซ้ำซ้อนในหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐด้วย จากกรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี กล่าวได้ว่า ในภาพรวมจังหวัดหนึ่ง ๆ มีหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวนมากปฏิบัติหน้าที่ให้บริการสาธารณะที่เหมือนกันและซ้ำซ้อนกัน เช่น จังหวัดเพชรบุรี มีหน่วยงานภาครัฐถึง 210 หน่วย มีโอกาสที่จัดกิจกรรมสาธารณะที่เกิดความซ้ำซ้อนถึง 8 ด้าน 25 บริการ 14 กิจกรรม โดยสูญเสียงบประมาณจำนวนมากแก่ภารกิจอย่างเดียวกันถึงกว่า 1,000 หน่วย ส่งผลให้งบประมาณถูกย่อยกระจายแก่หน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งงบประมาณส่วนใหญ่ร้อยละ 63 ต้องจ่ายเป็นค่าจ้างบุคลากรและการจัดสำนักงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อหน่วยงานด้านการศึกษาในท้องถิ่นที่ไม่สามารถก่อประโยชน์ทางการศึกษาให้แก่ชุมชนได้อย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 80)

นอกจากปัญหาดังกล่าวที่ได้เสนอข้างต้นแล้วยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่ออย่างแน่นอนกับการจัดการศึกษาและมีผลกระทบมากน้อยแตกต่างกันไปตามลักษณะของปัญหาดังต่อไปนี้

ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้าง การบริหารและการบริหารบุคคลในระบบการศึกษาไทย

การจัดการศึกษาของไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันได้ยืนยันให้เห็นแล้วว่าไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารและการบริหารงานบุคคลในระบบการศึกษา ซึ่งในระยะที่ผ่านมาได้มีการศึกษา

วิเคราะห์สาเหตุเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยได้วิเคราะห์และแยกประเด็นสภาพของปัญหาได้ดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 1-117)

1. การศึกษาไทยมีโครงสร้างการจัดการที่รวมศูนย์และมีองค์กรจัดการในส่วนกลางที่มีขนาดใหญ่มาก
2. องค์กรจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไม่มีระบบระเบียบการจัดตั้งและมีสถานะไม่ชัดเจน
3. องค์กรหลักที่รับผิดชอบงานการศึกษามีความซ้ำซ้อน ขาดการประสานงานและเชื่อมโยงการปฏิบัติงานระหว่างกัน
4. ระบบบริหารงานการศึกษามีสายงานการบังคับบัญชาที่ยาวและมีสายการบังคับบัญชาหลายสายที่ทับซ้อนกันอยู่
5. ระบบบริหารงานการศึกษามีความเป็นราชการสูงขาดความยืดหยุ่นและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และท้องถิ่นได้ยาก
6. การบริหารงานบุคคลในระบบการศึกษามีศูนย์กลางหลายศูนย์กลางขาดเอกภาพและไม่ยืดหยุ่น
7. บุคลากรทางการศึกษาขาดลักษณะของการเป็นบุคลากรวิชาชีพไม่มีองค์กรควบคุมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่มีสภาพบังคับ
8. การจัดการทางการศึกษาขาดการประสานและร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นองค์กรหลักในการจัดทำบริการสาธารณะในระยะต่อไป
9. การจัดการทางการศึกษาเป็นระบบปิดที่ดำเนินการโดยส่วนราชการขาดการประสานและการมีส่วนร่วมจากเอกชน ชุมชน ครอบครัวและสถาบันทางสังคมอื่น
10. การบริหารงานการศึกษาขาดระบบการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้
11. การบริหารจัดการทางการศึกษาขาดระบบการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนทำให้เกิดความขาดแคลนทั้งในระดับองค์กรจัดการศึกษาและระดับผู้เรียน

ปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์

การจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเพื่อส่งเสริมการปกครองประชาธิปไตย และเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับท้องถิ่นของประเทศ ซึ่งปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ก็มุ่งหวังจะให้ เป็นสถาบันพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่า

ที่จะให้เป็นสถาบันส่งเสริมหรือพัฒนาการเมือง ซึ่งประเทศที่กำลังพัฒนา กำลังประสบปัญหา อยู่การยอมรับความสำคัญขององค์กรปกครองท้องถิ่น (อุทัย หิรัญโต. 2524, 189)

ปัญหาด้านประสิทธิภาพของการบริหาร

องค์กรปกครองท้องถิ่นมีปัญหาด้านการคลังจึงทำให้ไม่สามารถสร้างความเจริญให้แก่ ท้องถิ่นได้ อีกทั้งประชาชนยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญจึงไม่มีคนดีเข้ามาร่วมทำงานก็ไม่สามารถ ทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ สหประชาชาติชี้ให้เห็นว่าการที่จะพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้ดีจะต้องมีระบบการบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูดนักบริหาร นักวิชาการอาชีพให้เข้ามารับ ใช้ท้องถิ่นได้ตลอดไป โดยการหาวิธีการที่จะดึงดูดคนดีทำงานและมีสิทธิทัดเทียมกับข้าราชการ พลเรือนของรัฐ (อุทัย หิรัญโต. 2524 : 190)

ปัญหาการคลัง

องค์กรปกครองท้องถิ่นมีปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับรายได้อันจำกัดไม่เพียงพอต่อ การปฏิบัติหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้าได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวขององค์กรปกครองท้องถิ่นก็ไม่สามารถ แก้ปัญหานี้ได้เพราะรัฐบาลเป็นผู้กำหนดรายได้ หากไม่อนุญาตให้มีรายได้เพิ่มขึ้นปัญหารายได้ ไม่เพียงพอขององค์กรปกครองท้องถิ่นของประเทศต่าง ๆ และยังสามารถยื่นหยัดอยู่ได้โดยการได้ รับเงินอุดหนุน การให้กู้ยืมเงิน การเพิ่มภาษี ได้แก่ ประเทศอุแกนด์ตา กานา เคนยา จะเห็นได้ว่า ภาษีอันเป็นรายได้ของท้องถิ่น นอกจากจะได้รับอย่างเพียงพอ ยึดหยุ่นและยุติธรรมแล้วการคลัง ของท้องถิ่นควรจะต้องมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (อุทัย หิรัญโต. 2524 : 187)

1. ระบบการคลังของท้องถิ่น ควรจะเก็บภาษีได้ทุกอย่างมากที่สุดเท่าที่เหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่นเพื่อให้ผู้ถูกเก็บภาษีทุกชนิดได้มีส่วนช่วยค่าใช้จ่ายของท้องถิ่น
2. จะต้องให้ผู้เสียภาษีทุกคนตระหนักว่า ตนได้แบกภาระของท้องถิ่นอยู่มากน้อย เพียงใด และตระหนักด้วยว่าภาระภาษีของท้องถิ่นนั้นเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากภาษีที่ต้องเสียให้ รัฐบาลกลาง
3. การจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นอาจให้รัฐบาลกลางจัดเก็บให้ก็ได้ หากเจ้าหน้าที่ของ ท้องถิ่นยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการเอง

อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองท้องถิ่นทั่วโลกก็ประสบปัญหาเหมือนกันจึงหวังแต่เพียง ให้รัฐบาลกลางได้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงและให้จัดการ บริหารเอง น่าจะทำให้เกิดความคล่องตัวและเกิดประโยชน์ได้สูงกว่า

ปัญหาการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผิดชอบหรือการบริหารงานโดยตนเอง โดยการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทไม่ว่าจะเป็นการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเอาใจใส่ต่อการมีส่วนร่วมช่วยในการบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จได้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

1. มีรูปการปกครองที่ดีและจัดองค์กรที่เหมาะสม
2. ต้องมีบุคคลที่มีความสามารถและเสียสละ
3. อำนาจสูงสุดอยู่ที่ประชาชนโดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

การเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะอำนวยความสะดวกหลายประการดังนี้

1. ทำให้การบริหารของท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ถูกต้อง เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมทราบปัญหาและความต้องการของตนเองดีกว่าบุคคลอื่น
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดความระมัดระวังและรักษาผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งท้องถิ่นจะเข้มแข็งมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาท้องถิ่นหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล
3. การเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเข้มแข็ง จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้มาก และทำให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติน้อย

แต่ในทางปฏิบัติจริง ๆ แล้วสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นไปตามที่ว่า คือ มีปัญหาจากรัฐบาลยังไม่มียุทธศาสตร์กระจายอำนาจที่ชัดเจน และประชาชนยังขาดความสำนึกในการปกครองตนเอง (อุทัย หิรัญโต. 2524 : 191-192)

ปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในอดีตที่ผ่านมาจะมีสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.2481 ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษา ช่วยเสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อคณะกรรมการจังหวัดเกี่ยวกับการประถมศึกษาและอาชีวศึกษา (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539) ในระยะต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 หลายครั้งเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จนในที่สุดได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยให้ใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แทน ซึ่งมีได้กำหนดหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีหน้าที่จัดการศึกษาแต่อย่างใด แต่ได้มีการกำหนดว่าให้มีการจัดสรรแบ่งเงินให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อดำเนินงานด้านการศึกษา แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2540 มาตรา 289 วรรค 2 ได้มีการระบุว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพได้ตามความเหมาะสมและตามความต้องการภายในท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ตามที่กฎหมายบัญญัติ (พิณสุดา สิริรังศรีและสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 82) จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ไม่เด่นชัดมากนัก

เทศบาล มีปัญหาด้านการจัดการศึกษาของเทศบาล คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานด้านการศึกษาน้อย ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูมีฐานะเป็นเพียงพนักงานครูเทศบาล รวมทั้งระดับตำแหน่งและความก้าวหน้า ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอสำหรับพัฒนาการศึกษา การจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณและงบรายได้ขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ทำให้การบริหารขาดประสิทธิภาพ การติดตามเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษายังไม่มีระบบชัดเจน นอกจากนี้ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (พิณสุดา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 89)

กรุงเทพมหานคร มีปัญหาเกี่ยวกับนโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง เนื่องจากผู้บริหารเปลี่ยนบ่อย ทำให้การจัดการศึกษาไม่ต่อเนื่อง คณะอนุกรรมการข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร มีบทบาทน้อยในการทำหน้าที่บริหารงาน งบประมาณที่จัดสรรมีจำกัดและผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญกับงานด้านอื่นมากกว่าการศึกษา และผู้บริหารส่วนมากขาดความรู้ ความสนใจด้านการศึกษา สำนักการศึกษาทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยงานบริหารด้านวิชาการและหน่วยบริหารด้วย จึงทำให้เกิดความสับสนและขัดแย้งระหว่างฝ่ายปกครองและนักการศึกษา (พิณสุดา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 97)

เมืองพัทยา มีปัญหาการจัดการศึกษาลักษณะคล้ายคลึงกับเทศบาลอื่น ๆ โดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานด้านการศึกษาน้อยกว่าด้านอื่น เนื่องจากมีความต้องการที่จะพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เป็นงานที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนและประชาชนได้รับผลโดยตรงและยังเป็นผลทางการเมืองจึงให้ความสำคัญมากกว่า รวมทั้งคณะผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานและมักจะถูกแทรกแซงการปฏิบัติงานมากกว่าการกำหนดนโยบายจากผู้บริหาร (พิณสุดา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 101)

องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แล้ว จะมีหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในฐานะที่เข้าไปมีส่วนสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในท้องที่ของตำบลนั้น การเกิดขึ้นของโรงเรียนประถมศึกษาและองค์การบริหารส่วนตำบลในชนบทไทย เกิดขึ้นจากข้อผูกพันร่วมกัน คือ ต้องการให้เกิดการพัฒนาด้วยกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเองให้มีส่วนร่วมซึ่งกันและกัน ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อจะได้มีกระบวนการขัดเกลาสมาชิกในชุมชนให้มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาบำรุงรักษาหรือปรับปรุงแก้ไขสภาพของชุมชนให้ดีขึ้น และเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องฝึกฝนอบรมสมาชิกในชุมชนนั้นให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม มีความเป็นประชาธิปไตยที่ฝังรากลึกในจิตใจ สำหรับปัญหาที่เป็นประเด็นที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งอาจไม่มีงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการศึกษา และบางแห่งอาจจะมีงบประมาณเพียงพอ แต่ขาดความพร้อมด้านบุคลากรที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาน้อยกว่าด้านอื่น (พิณสุดา สิริธวัชศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 102-104)

ปัญหาการถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2544 : 19-20) ได้สรุปผลการจัดสัมมนาวิชาการเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา : ประเด็นปัญหาที่ยังไม่ลงตัว ในด้านปัญหาการถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. เกี่ยวกับความพร้อมการถ่ายโอนงบประมาณ ตามมาตรการกระจายอำนาจ การบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีงบประมาณ 2544 โครงการอาหารกลางวัน และโครงการอาหารเสริมของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในการบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ ไม่เชื่อต่อการบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร
2. ความไม่สอดคล้องกันของกฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติ
3. การถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมที่สุดแต่แผนปฏิบัติการด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้มีการยกเว้นการถ่ายโอนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนมากกว่า 300 คนขึ้นไป และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนมากกว่า 1,500 คนขึ้นไป ซึ่งถ้าหากใช้เกณฑ์

ดังกล่าวโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจำนวน 38 โรงเรียนก็จะไม่มีการถ่ายโอนเลยซึ่งขัดกับพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 มาตรา 30(1)

4. การถ่ายโอนการจัดการศึกษาปฐมวัย (0-5 ปี) ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเห็นว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย (0-5 ปี) มีความสำคัญซึ่งเป็นวัยที่ต้องมีการหล่อหลอมให้เกิดการพัฒนาที่สมบูรณ์ หากการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพจะเกิดผลกระทบต่อคุณภาพของประชาชาติ

ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ถูกจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งหลังจากได้ก่อตั้งขึ้นและดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งคงจะมีปัญหาเกิดขึ้นในการบริหารงานด้านต่าง ๆ สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผน ได้ร่วมมือกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง เพื่อจะศึกษาปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และได้ผลการวิจัยสรุปได้ดังประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 105-107)

1. ปัญหาบริหารด้านการจัดโครงสร้างระบบงาน

- 1.1 ในการจัดการประชุมยังไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบ และรูปแบบรายงานการประชุมมีความแตกต่างกันไป
- 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีที่ทำงานจึงประสบปัญหาในเรื่องการจัดเก็บเอกสารซึ่งจะกระจายไปตามเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ
- 1.3 เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับระบบงานสารบรรณและขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์
- 1.4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ค่อยเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 1.5 กำนันยังคงมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ทำให้ฝ่ายสภาดูดีกว่าฝ่ายบริหาร
- 1.6 เกิดความขัดแย้งไม่ลงรอยระหว่างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหารในเรื่องการต่อรองการจัดสรรงบประมาณและโครงการ
- 1.7 การปฏิบัติงานประจำวันยังไม่เป็นระบบ
- 1.8 ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างอำเภอกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ยังไม่คล่องตัว

153730

370. 593

ก ๗61 ๗

๙ 3

1.9 ขาดแคลนหนังสือ ระเบียบที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

1.10 ขาดการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใกล้เคียงกันในการจัดทำข้อบังคับ

2. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล

2.1 ลูกจ้างชั่วคราวยังไม่เข้าใจระบบการปฏิบัติงานประจำวันและไม่ลงเวลาปฏิบัติงาน

2.2 ลูกจ้างชั่วคราวมักกระจัดกระจายปฏิบัติอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ของอำเภอ

2.3 ขาดแคลนบุคลากรตำแหน่งโยธา เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี

2.4 บางหน่วยงานไม่มีนโยบายให้ข้าราชการในสังกัดมาช่วยงานให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

2.5 ข้าราชการที่มาช่วยงานในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ทุ่มเทให้กับการทำงาน ขาดความเอาใจใส่และความเข้าใจในงานเนื่องจากเห็นว่ามาช่วยปฏิบัติเพียงชั่วคราว

2.6 เมื่อข้าราชการที่เคยมาช่วยปฏิบัติงานถอนตัวออกไปเมื่อมีการบรรจุแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบลลงไป ก็ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานคือการเสี่ยงต่อความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

3. ปัญหาด้านการบริหารการคลังและงบประมาณ

3.1 ในการจัดทำประมาณการรายรับและร่างงบประมาณรายจ่าย องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดข้อมูลที่สมบูรณ์ในการประมาณการทำให้ไม่สามารถคาดการณ์หรือพยากรณ์ในเรื่องการบริหารการจัดเก็บรายได้ให้เป็นไปตามเป้าหมาย

3.2 โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการพื้นฐานแทบไม่มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านอื่น ๆ เลย

3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายล่าช้า เนื่องจากคณะกรรมการบริหารยังไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการและไม่มีกำหนดวาระการประชุมประกอบกับข้าราชการที่มาช่วยงานในหน้าที่ปลัด อบต. ก็ยังขาดความชำนาญ

3.4 เจ้าหน้าที่ที่ช่วยปฏิบัติงานยังขาดความแม่นยำในระเบียบเกี่ยวกับการเงินการคลัง

3.5 องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล การจัดสรรงบประมาณเป็นลักษณะเบี้ยหัวแตก

3.6 ยังมีความสับสนเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.7 ขาดการประสานงานระหว่าง อบต. ด้วยกันโดยเฉพาะ อบต. ที่มีพื้นที่ติดต่อกันในการจัดทำโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

3.8 อบต. ไม่ทราบแหล่งที่มาของเงินในบัญชีเงินฝากว่าได้รับจัดสรรมาจากหน่วยงานใดบ้าง จำนวนเท่าใด

4. ปัญหาด้านการบริหารพัสดุ

4.1 ในการจัดซื้อจัดจ้าง ยังมีปัญหาเรื่องการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจและเจตนาของผู้ปฏิบัติเองการเบิกจ่ายเงินยังขาดความรัดกุมและรอบคอบ

4.2 สมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหาร อบต. อาศัยช่องว่างของกฎหมายเข้าไปมีส่วนได้เสียกับ อบต. โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง

4.3 อบต. หลายแห่งไม่มีสถานที่ทำการเป็นของตนเองและบางแห่งไม่ได้ดำเนินการในเรื่องการโอนทรัพย์สินให้เป็นที่เรียบร้อย

4.4 ขาดแคลนอุปกรณ์และสถานที่เก็บพัสดุ

4.5 ไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุต้องใช้กรรมการเข้าไปดูแล

4.6 ปัญหาที่ดินราคาแพง กระทบต่อการจัดซื้อจัดหาที่ดินก่อสร้างอาคารที่ทำการ อบต.

4.7 ราคาวัสดุ ครุภัณฑ์ในพื้นที่ราคาแพงกว่าราคากลาง

จากปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีปัญหาที่หลากหลาย เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารและการบริหารบุคคล ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านราชการ ปัญหาด้านประสิทธิภาพของการบริหาร ปัญหาการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาการถ่ายโอนอำนาจจากสถานศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมีความจำเป็นจะต้องรีบเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาให้บรรลุนิติภาวะได้ด้วยดีเสียก่อน ซึ่งทุกปัญหามีผลกระทบต่อการศึกษาโดยตรง หากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวไม่ได้รับการสนใจดูแลปรับแก้ไขจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแล้วจะเป็นอุปสรรคอย่างมากในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

4. การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของประเทศไทย

การบริหารราชการแผ่นดินไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ มีแนวคิดที่จะทำให้มีการกระจายอำนาจโดยการจัดรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งได้มีการดำเนินการมาโดยตลอดแต่มีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป จึงทำให้การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างช้า ๆ ปัจจุบันแนวโน้มปัญหาของชุมชนจะยิ่งเพิ่มทวีมากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น จึงไม่มีทางเลือกอื่นที่รัฐบาลระดับชาติควรจะไปค้ำอำนาจไปให้ชุมชนท้องถิ่นเขาจัดการกันเองเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐาน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อรัฐบาลกลาง ต่อท้องถิ่นและต่อการพัฒนาระบบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในอนาคต (จรัส สุวรรณเวลา. 2536 : 2-3)

การกระจายอำนาจการปกครองเป็นมาตรการสำคัญอันดับแรกในการพัฒนาท้องถิ่น การกระจายอำนาจการปกครองจำเป็นจะต้องมีการกระจายอำนาจทางการคลังด้วย เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้ในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น เพราะถ้าหากไม่มีการกระจายอำนาจปกครองและการคลัง จะทำให้คนในท้องถิ่นกลายเป็นผู้รับไม่ใช่ผู้ลงมือดำเนินการเอง ทั้งอาจไม่สอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนของท้องถิ่นหรืออาจมีผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มจนเกิดปัญหาอื่นตามมา (ธเนศวร์ เจริญเมือง. 2542 : 241)

ปัจจุบันการกระจายอำนาจมีความชัดเจนมาก เนื่องจากสังคมมีความเจริญมากขึ้น และมีความซับซ้อนมากขึ้น ปัญหาที่จะแก้ไขจึงมีความซับซ้อนมากขึ้น ยากที่หน่วยงานส่วนกลางจะรับผิดชอบแก้ไขอยู่เพียงฝ่ายเดียว ขณะเดียวกันท้องถิ่นมีความเจริญมากขึ้นและคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้นำมีความคิดว่าท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (สุจิต บุญบงการ. 2536)

การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในหลายประเทศมักจะมีปัญหาที่หลากหลายตามสภาพของท้องถิ่นแต่ละประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีหลายประเทศแม้จะมีความพยายามกระจายอำนาจแต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ ดังนั้นสำหรับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นของประเทศไทยควรมีการพิจารณาให้รอบคอบโดยคำนึงถึงขอบเขตของการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดังนี้ (อุทัย หิรัญโต. 2524 : 20)

1. การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นไม่ควรให้ท้องถิ่นมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากนัก เพราะอาจเกินกำลังรายได้ของตนเองและทำให้ท้องถิ่นต้องพึ่งรัฐบาลอยู่ตลอดเวลา
2. หากรัฐบาลกำหนดหน้าที่ใดให้ท้องถิ่นก็ควรมอบอำนาจให้ด้วยเพราะหน้าที่ที่ปราศจากอำนาจย่อมไม่ทำให้งานบังเกิดผลได้

3. การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นควรเป็นไปทีละเล็กทีละน้อยพอกับความสามารถปกครองตนเอง แต่เมื่อท้องถิ่นมีความสามารถเพียงพอแล้วจึงกระจายอำนาจให้เด็ดขาด เพื่อท้องถิ่นจะกำหนดนโยบายของตนเองได้และมีอำนาจบริหารอย่างอิสระหรืออยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลเท่าที่จำเป็น

เมื่อพิจารณาถึงการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจะเห็นได้ว่าระบบการบริหารการศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่เป็นอยู่เป็นระบบรวมอำนาจอำนาจในการบังคับบัญชา การตัดสินใจ การอนุญาต การอนุมัติ รวมไปถึงการบริหารงานบุคคล การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการเงินหรืองบประมาณในการบริหารศึกษานั้นอยู่ที่ส่วนกลางหรือที่กระทรวง ทบวง กรม ระบบการบริหารดังกล่าวเป็นการบังคับบัญชาที่อาจก่อให้เกิดความล่าช้าและไม่สนองต่อความต้องการของท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ จึงทำให้การบริหารการศึกษาไม่เกิดผลดีหรือไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการได้รับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ผู้บริหารที่จะรับการกระจายอำนาจควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร. อ้างอิงใน ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา. 2536 : 41-42)

1. ต้องมีความพร้อมที่จะมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ตนและประชาชน
2. ต้องมีความพร้อมที่จะสำนึกในคุณธรรมและจริยธรรม
3. ต้องมีความพร้อมที่จะมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถให้ทันโลก
4. ต้องมีความพร้อมที่จะไม่โลภ ไม่เห็นแก่ได้หรือประโยชน์อันไม่ควร
5. ต้องมีความพร้อมที่จะต้องเข้าใจโครงสร้างสังคมไทย วัฒนธรรมไทย ภาษาไทย
6. ต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตนยึดมั่นในระเบียบวินัย
7. ต้องมีความพร้อมที่จะต้องเข้าใจตนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี

ความพร้อมดังกล่าวข้างต้นเป็นพื้นฐานสำคัญของการรับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ถ้าไม่พร้อมก็ไม่ควรมีการกระจายอำนาจไป เพราะถ้าผู้รับการกระจายอำนาจไม่สามารถรับสภาพหรืออำนาจต่าง ๆ ที่กระจายไปให้ก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด

อนัน ปัจฉนบุตร และคณะ (อ้างอิงในสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2539 : 31) ได้ศึกษาการบริหารงานและแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลอง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้ข้อสรุปว่า การกระจายอำนาจโดยการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ยังมีเจตนารมณ์ที่ไม่ชัดเจนในเรื่อง การกระจายอำนาจอย่างแท้จริง เนื่องจากยังมีข้อกฎหมายบางเรื่อง บางกรณี ที่บัญญัติ

การควบคุมการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารบุคคล บริหารการคลัง การจัดทำแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ฝ่ายภูมิภาค (นายอำเภอ) เข้ามามีส่วนสำคัญในลักษณะเป็นผู้กำกับดูแล ตรวจสอบ ซึ่งการกระจายอำนาจด้านการบริหารการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีทั้งส่วนที่เป็นข้อดีและข้อเสียดังนี้ (พิณสุดา สิริธวัชศรี และ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 165-166)

ข้อดี

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิและอิสระในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. เป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาสู่ประชาชนได้มีความอิสระที่แท้จริง สามารถจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น
3. เป็นการลดขั้นตอนทางการบริหาร โดยจัดการเบ็ดเสร็จที่สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
4. เป็นการประหยัดทรัพยากรทางการศึกษาให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ
5. เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาและประชาชน

ข้อเสีย

1. อาจมีการแทรกแซงทางการเมืองในการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในระดับท้องถิ่น
2. อาจเกิดการต่อต้านจากบุคคล หน่วยงาน โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยมีบทบาทลดลง
3. ความไม่พร้อมของประชาชนในการเข้าร่วมเป็นกรรมการแต่ละระดับอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารการศึกษา

ในการกระจายอำนาจผู้บริหารหรือองค์กรที่บริหารการศึกษาต้องไม่ลืมที่จะเชื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นได้เข้ามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น การช่วยควบคุมให้การบริหารการศึกษาตรงตามความพึงพอใจของประชาชน ซึ่งจะมีผลช่วยให้เกิดสภาพปลอดจากการครอบงำของการเมือง (อภิชาติ พันธเสน. อ่างอิงในสุนัยวิจิตรนโยบายการศึกษา. 2539 : 45)

กมล สูดประเสริฐ (2541 : 69-70) ได้วิจัยโดยมีการวิเคราะห์การบริหารการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ซึ่งพบว่าแต่ละประเทศจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี มีการกระจายอำนาจให้แก่จังหวัดและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยส่วนกลางยังควบคุมด้านหลักสูตรและแบบเรียน

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกระจายอำนาจให้แก่ลรัฐ เขตการศึกษาและเทศบาล และมีแนวโน้มที่จะกระจายอำนาจไปสู่โรงเรียนและสถานศึกษา

ประเทศสหราชอาณาจักร มีการกระจายอำนาจให้แก่สำนักงานการศึกษาท้องถิ่นและคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

ประเทศออสเตรเลีย มีการกระจายอำนาจให้แก่รัฐต่าง ๆ และท้องถิ่น

ประเทศแคนาดา มีการกระจายอำนาจให้แก่มณฑลและสภาการศึกษาท้องถิ่น

ประเทศโคลัมเบีย รัฐบาลให้ยุทธศาสตร์โดยให้เทศบาลเข้ามามีการจัดการศึกษา และเพิ่มอำนาจการปกครองตนเอง ทั้งในด้านการเงิน บุคลากร หลักสูตร มีการวางแผนการศึกษาที่จัดทำขึ้นมาจากระดับล่าง มีการถ่ายโอนอำนาจในการดำเนินงานด้านบริการสังคมและการศึกษาให้แก่ท้องถิ่น แต่การกระจายอำนาจก็ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากไม่สามารถหาฉันทานุมัติและการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องคนสำคัญ ๆ รวมทั้งครูผู้สอนในโรงเรียน (Hanson 1995b, 103)

ประเทศฮังการี พระราชบัญญัติการศึกษา ปี ค.ศ.1985 ระบุให้โรงเรียนในท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดแผนงานและระบบการศึกษาของตนเอง โรงเรียนส่วนใหญ่มีองค์กรระดับท้องถิ่นเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ แต่ยังคงความสัมพันธ์กับรัฐบาลกลางซึ่งมีหน้าที่หลักในการจ่ายเงินให้โรงเรียนโดยจ่ายเป็นงวดใหญ่ ๆ ซึ่งในที่สุดโรงเรียนในท้องถิ่นได้เรียนรู้วิธีการหาประโยชน์จากวิธีการจ่ายงบประมาณแบบใหม่ ซึ่งทำให้เกิดความสิ้นเปลืองและไร้ประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่โรงเรียนในท้องถิ่นหย่อนสมรรถภาพในการบริหารงาน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ต้องกลับมาตีความหาความถูกต้องเหมาะสมกันใหม่อีก (Halasz. 1992, 3)

ประเทศสเปน ในปี ค.ศ.1975 รัฐบาลได้มีการกระจายอำนาจให้มีชุมชนปกครองตนเอง ซึ่งรับงานจากรัฐบาลกลางมาปฏิบัติรวมทั้งเรื่องการศึกษา โดยรัฐบาลกลางจะผันเงินมาให้เป็นก้อนใหญ่ และในปี ค.ศ.1980 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการสัมมนาเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างและระบบการศึกษาในแคว้นต่าง ๆ ใหม่ ซึ่งในคราวนี้ได้มีฉันทานุมัติ ให้จัดตั้งระบบการบริหารที่ให้สภาโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครูและนักเรียน ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินกิจการของโรงเรียนในท้องถิ่นทั้งโรงเรียนราษฎร์ที่รัฐให้เงินช่วยเหลืออยู่ (Hanson, 1989)

ประเทศบราซิล ในปี ค.ศ.1990 รัฐบาลขณะนั้นได้เห็นหนทางที่จะนำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพได้อยู่ที่ชุมชนในท้องถิ่นได้มีสิทธิมีเสียงในการดูแลโรงเรียนของตน รัฐบาลออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้คณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจมากขึ้นในการบริหาร การเงินและการสอน โครงการเพิ่มอำนาจปกครองตนเองและเพิ่มความโปร่งใสในการตัดสินใจ ได้นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจากการประเมินผลจากภายนอกวงการทำงานหนึ่งสรุปว่า ปัจจุบันนักการเมืองและชุมชนทางการศึกษาได้ยอมรับแล้วว่า มาตรฐานทางเทคนิคและอาชีพจะหนทาง

นำไปสู่การจัดการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Lobo และคณะ 1995, 30)

ประเทศนิวซีแลนด์ ในปี ค.ศ.1988 มีการปฏิรูปโดยมีการลดจำนวนข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนกลางไปเป็นจำนวนมาก และยกเลิกหน่วยงานบริหารในระดับภูมิภาคไปทั้งหมด รวมทั้งถ่ายโอนความรับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณการจัดจ้างบุคลากรและการตัดสินใจทางการศึกษาไปให้แต่ละโรงเรียนจัดการกันเอง นอกจากนั้นยังมีความพยายามอย่างมากในการตัดสินใจในเรื่องการศึกษา เช่น การตัดสินใจในเรื่องเนื้อหาของหลักสูตรต้องเป็นนักการศึกษา ไม่ใช่ผู้นำทางการเมือง (Lange, 1988)

ประเทศไทย ยังเป็นระบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมาก แต่มีการกระจายอำนาจให้แก่เทศบาลกรุงเทพมหานครและมีความพยายามที่จะกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดในระดับหนึ่ง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า สำหรับหลายประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากและถือว่าการศึกษจะเป็นกระบวนการตลอดชีวิต การเรียนกับการทำงานจะผสมผสานกันไป ระบบการศึกษาจะต้องมีความยืดหยุ่นสูงในอนาคตและมีการกระจายอำนาจมากขึ้น ปัญหาในอนาคตจะเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและมีเอกลักษณ์เฉพาะมากขึ้น อีกทั้งต้องการแก้ไขปัญหาย่างรวดเร็ว ประชาชนและข้าราชการในท้องถิ่นจะมีบทบาทในการปกครองตนเองมากขึ้น มีการยอมรับความต้องการของแต่ละบุคคลมากขึ้น บุคคลจะมีบทบาทในการตัดสินใจการดำเนินชีวิตของตนเองมากขึ้น การเข้าใจและยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายย่อมนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2535 : 2-3)

รัฐบาลไทยจำเป็นต้องทบทวนและคิดรูปแบบการจัดการศึกษาแบบใหม่ขึ้นแทนที่แบบเดิมที่ใช้แนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองเศรษฐกิจและข้าราชการของรัฐเป็นผู้กำหนดการศึกษาแก่ประชาชนทั้งหมด ในทางตรงกันข้ามกลับต้องลดความสำคัญด้านนี้ลง มองกรอบประชาธิปไตย ความจำเป็นความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นที่ตั้ง ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการศึกษาที่แคบ ปิดตนเองให้หลากหลาย เปิดกว้างให้มีทางเลือกมากขึ้น มีความคล่องตัวสามารถตรวจสอบได้ทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งการหลุดพ้นจากระบบราชการที่มีอยู่ด้วย ให้โอกาสและส่งเสริมประชาชนทุกฝ่ายเข้ามาช่วยเหลืออย่างเต็มที่ มีการลงทุนและตรวจสอบสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การศึกษาที่จัดขึ้นจะมีความสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของประชาชนในชุมชนมากที่สุด (สมพงษ์ จิตระดับ. 2536)

สำหรับทางออกหนึ่งของรัฐบาลไทย จำเป็นจะต้องเริ่มต้นจากการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องเป็นการกระจายอำนาจทั้งทางด้านหลักสูตร การจัดการศึกษาและงบประมาณ ตลอดจนบุคลากรไปสู่ท้องถิ่น ส่วนในเรื่องความหลากหลายของรูปแบบของ

การศึกษา ซึ่งต้องให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดให้เหมาะสมทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่เน้นถึงความสามารถที่จะใช้ชีวิตร่วมกันในชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในชนบทอย่างมีความสุข การศึกษาดังกล่าวควรจะต้องจัดให้มีทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นและอาจจะขยายไปถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงอายุ 15 ปี ไม่จำเป็นต้องเป็นการศึกษาในห้องเรียนแต่เป็นการผสมผสานรูปแบบของการศึกษา การฝึกงานและประกอบอาชีพเข้าด้วยกัน โดยสถานศึกษานั้นจะต้องเป็นส่วนที่สำคัญของชีวิตในชุมชนนั้นด้วย (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2539 : 84)

การจัดการศึกษาที่ผ่านมามักจะเป็นการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติจากส่วนกลาง ถึงแม้จะมีการมอบอำนาจและแบ่งอำนาจไปยังสถานศึกษาและหน่วยงานในจังหวัดและเขตการศึกษาก็ตามก็ไม่สามารถทำให้การบริหารจัดการและการตัดสินใจสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของนักเรียนและประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยังมีผลทำให้เกิดความด้อยประสิทธิภาพและการตัดสินใจที่ไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการกำหนดและควบคุมจากส่วนกลางซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการสกัดกั้นการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตร แบบเรียน จึงมีผลทำให้การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและตัวผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์และเป็นจริง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 60-61)

การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ทุกกลุ่มในสังคมเปรียบเสมือนเป็นการเพิ่มในการจัดการศึกษาให้มีรูปแบบใหม่ที่หลากหลายโดยให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ สถานประกอบการหรือองค์กรเอกชนที่มีความพร้อม สามารถจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาได้ โดยราชการส่วนกลางระดับกระทรวง จัดทำหลักสูตรแกนกลางที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและความเป็นพลเมืองไทย และในส่วนสถานศึกษาหรือสถาบันต่าง ๆ จัดทำหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 41)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่มีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับประชาชนและ ผู้รับบริการบริการในท้องถิ่น เมื่อมีการกระจายอำนาจในอนาคต รัฐย่อมจะต้องโอนภารกิจในการ จัดการศึกษาให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากไม่มีความสลับซับซ้อนมากเพื่อให้สามารถจัดให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จึงไม่ใช่ภารกิจที่รัฐจะต้องผูกขาด ในการดำเนินการจัดการศึกษาเองอีกต่อไป อย่างไรก็ตามในการดำเนินการในระยะยาว องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทาง ทรัพยากร บุคลากรและมีความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องการจะจัดการศึกษาเอง โดยจะมีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการศึกษาให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการพิจารณา ความพร้อมด้านงบประมาณ ความเหมาะสม ความต้องการของประชาชนรวมถึงบุคลากรทาง การศึกษา ในขณะเดียวกับรัฐจะมีอำนาจกำกับดูแลการจัดการศึกษาขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในด้านการควบคุมมาตรฐานการศึกษา กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุไว้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 173)

การกระจายอำนาจการศึกษาให้แก่ท้องถิ่นของประเทศต่าง ๆ มักจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การกระจายอำนาจในการบริหารและการเงิน ซึ่งถ้าประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจ ที่ชัดเจนก็จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในหลาย ๆ เรื่องดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2542 : 49-55)

1. การพัฒนาการศึกษา ทำให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและทำให้ ผู้เรียนมีศักยภาพในการศึกษาสูงขึ้น
2. ประสิทธิภาพในการบริหาร ส่งผลทำให้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้นและมีประโยชน์เกิดขึ้นมากในขณะเดียวกันก็มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีคุณค่าและประหยัด
3. ประสิทธิภาพในการเงิน ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในท้องถิ่นสามารถ ดำเนินการและแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เนื่องจากเกิดความ คล่องตัวและรวดเร็วในการตัดสินใจบริหารงานได้ทันทีโดยไม่มีขั้นตอนวุ่นวายหรือต้องรอเวลา
4. วัตถุประสงค์ทางการเมือง ทำให้ชุมชนได้รับผลกระทบคือ มีการทำงานและ ประสานงานโดยอาศัยหลักประชาธิปไตยและความชอบธรรมในการทำงานและรับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการให้ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น

5. ผลกระทบต่อความเสมอภาค ทำให้ในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ได้มีความเท่าเทียม และมีความเสมอภาคทางการศึกษา เนื่องจากงบประมาณที่จะได้รับไปบริหารการจัดการศึกษา จะมีการพิจารณาตามสภาพความจริงและตามความต้องการอย่างเพียงพอของแต่ละท้องถิ่น

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ถ้าหากประชาชน ชุมชนและผู้นำท้องถิ่นมีความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นของประเทศไทย ก็อาจจะทำให้เกิดเป็นปัญหาเหมือนดังหลายประเทศที่ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปได้สำเร็จแม้จะใช้ระยะเวลาหลายปี

5. บทบาทในการจัดการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนของประเทศถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐบาล เพื่อการพัฒนาประเทศให้สามารถเจริญได้ทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากนโยบายทางด้านการศึกษาของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 1-61) สำหรับบทบาทของการจัดการศึกษาในท้องถิ่นชนบทเพื่อพัฒนาชุมชนและบูรณาการแห่งชาติมีผลการศึกษามีประเด็นสำคัญหลายประการดังนี้ (ดิลก บุญเรืองรอด. มปป : 18)

1. การศึกษาจะเป็นสื่อทำให้เกิดบูรณาการแห่งชาติก็ต่อเมื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของโรงเรียนเป็นที่รับรู้และสนับสนุนโดยชุมชน (Batten. 1959 : 177 ; Sibley. 1960 : 209-111 ; Hanks. 1958 : 9-14) กล่าวคือ ชุมชนและโรงเรียนต้องร่วมมือกันใกล้ชิดมีการรับรู้และช่วยแก้ปัญหาซึ่งกันและกัน

2. การจัดการศึกษาในชนบทสำหรับผู้ใหญ่และวัยรุ่น มีผลต่อการพัฒนาชนบทโดยตรง (Hunter. 1967 : 127-139)

3. การพัฒนาตัวแทนหรือผู้นำท้องถิ่นมีความสำคัญมากที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและชาติ (Wolf. 1956 : 1065-1078) ซึ่งผู้นำที่ดีย่อมเป็นผู้มีการศึกษาตามสมควร

4. จากการศึกษาในประเทศโบลิเวียเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาชุมชนชนบทและนำมาด้วยบูรณาการแห่งชาติ 3 ทาง (Patch. 1963. : 95-126) คือ

4.1 ชาวชนบทช่วยงานการศึกษาเพื่อเป็นหนทางไปสู่ความเคลื่อนไหวทางสังคม

4.2 องค์กรที่ชาวชนบทจัดขึ้นในการบริหารและพัฒนาโรงเรียนเกี่ยวเนื่องกับ

ผลประโยชน์และอำนาจทางการเมือง

4.3 ระบบการบริหารการศึกษาแบบรวมอำนาจไว้ส่วนกลางยังผลให้มีการเน้นเรื่องประวัติศาสตร์ของชาติ สถาบันต่าง ๆ และปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ชาวชนบทมุ่งผลทางการเมือง

5. จากการศึกษาโครงการพัฒนาชุมชนในประเทศเปรู ได้กลายเป็นสื่อทำให้ชาวชนบทในการสร้างโรงเรียนเอง ชาวชนบทมีผลประโยชน์มากขึ้นและสามารถจัดหาอาหารกลางวันให้ฟรีจนทำให้มีผู้เรียนมากขึ้น มีการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยังผลให้รู้หนังสือดีขึ้น จนสามารถติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกได้ดี (Holmberg and Dobyn. 1962 : 107-109)

6. การรู้หนังสือมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมโดยตรง ทั้งนี้เพราะสามารถเข้าถึงสื่อมวลชนที่ช่วยให้รอบรู้ รู้จักใช้นวัตกรรมในทางเกษตรและความเป็นอยู่ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการเดินทางมากขึ้น มีความรู้ทางการเมือง และโดยเฉพาะมีผลต่อเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ (Rogers and Herzog. 1966 : 190-203)

7. การศึกษาต่อให้เกิดความแตกแยกขัดแย้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเป้าหมายของการพัฒนา (ในรูปแบบของประสิทธิภาพการผลิต) กับเป้าหมายของการบูรณาการในชาติ (ความชอบธรรมในโอกาส) ตัวอย่างประเทศลาวมีความแตกแยกกันในชาติมาก (Halpern and Tinsman. 1966 : 499-507) ทั้งนี้จะเห็นได้จากการจัดประถมศึกษาเน้นการปฏิรูปการเกษตรจนทำให้ชาวชนบทเข้าเรียนมัธยมแบบฝรั่งเศสไม่ได้ จนเกิดช่องว่างระหว่างลาวในเมืองกับชนบทและคนเฉพาะบางกลุ่ม แม้แต่ในประเทศจามาไม่ก็ (Ruscoe. 1963 : 144) ที่จัดการศึกษาให้บุคคลหนีจากชีวิตที่เป็นอยู่จนเกิดความแตกแยกในครอบครัวและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ

สำหรับการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ต้องการมุ่งให้ประชาชนในชาติได้บรรลุถึงเป้าหมายของชาตินั้น มีความจำเป็นจะต้องมีการวางนโยบายที่ดีและครอบคลุมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชาติทุกระดับ ดังนั้นในการพิจารณาการจัดทำนโยบายหลักด้านการศึกษาควรจะต้องเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนไทย โดยสร้างความแข็งแกร่งให้กับคนและสังคมไทยท่ามกลางกระแสของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปไม่เดินตามไปอย่างขาดการไตร่ตรอง โดยการกระจายอำนาจไปสู่กลุ่มต่าง ๆ ที่สามารถดูแลการศึกษาได้ โดยให้กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องทุกคน ไม่ว่าจะใครก็ตาม โดยเฉพาะผู้ปกครองและคนในชุมชนควรต้องเข้ามามีส่วนให้มาก แม้จะมีการระดมทุนทุกส่วนก็ควรให้มีทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนของตนเอง ไม่ใช่ทางเลือกที่ขาดเป้าหมาย ทิศทาง รัฐจำเป็นจะต้องส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างจริงจังโดยนโยบายหลักประกอบด้วยสาระดังนี้ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตน์. 2541 : 100-102)

1. ภารกิจของการศึกษา คือ การพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกคน ทุกกลุ่มให้เติบโตเต็มที่ถึงขีดสุดของแต่ละคน
2. แหล่งของการศึกษาจะต้องประกอบไปทุกส่วนของสังคมที่มีศักยภาพจะจัดได้โดยไม่จำกัดอยู่ที่โรงเรียนเป็นหลักสำคัญ
3. คุณค่าของการศึกษาต้องสร้างความแข็งแกร่งของสังคมไทยให้แข่งขันกับกระแสของโลกได้บนพื้นฐานสังคมของเรา
4. การจัดการศึกษาต้องกระจายอำนาจไปสู่หน่วยปฏิบัติการของการศึกษาคือโรงเรียน หน่วยงาน อบรมและส่วนอื่น ๆ ของสังคม
5. ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเป็นของทุกคนในสังคม ทั้งครู ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและกลุ่มบุคคลอื่น ๆ
6. รูปแบบของการศึกษาจะต้องมีทางเลือกที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความแตกต่างของกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม
7. การดูแลคุณภาพจะต้องมีหลักประกันทั้งจากรัฐและองค์กรอิสระในหลายระดับเพื่อให้มีคุณภาพสูงแข่งขันกับนานาชาติได้
8. รัฐจะต้องสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาในทุกระดับและในทุกส่วนของสังคม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ถึงแม้ว่ารัฐบาลแต่ละยุคสมัยจะได้มีการกำหนดนโยบายหลักในการดำเนินการจัดการศึกษา แต่เท่าที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ชัดเจนว่า การจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ จนกระทั่งได้มีผลกระทบทางสังคมเกิดขึ้นจึงรู้ว่าการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาล้มเหลวจึงทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนรับผิดชอบทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงต้องหันมาพิจารณาที่จะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบเพื่อให้ประชาชนของประเทศได้มีการพัฒนาทุกด้านเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศต่อไป และมีแนวคิดที่จะมีการปรับปรุงหน่วยงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกิดขึ้นดังกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ดร.รุ่ง แก้วแดง (2543 : 34-35) ได้เสนอว่า การปรับรื้อระบบบริหารการศึกษาใหม่เพื่อให้สังคมไทยก้าวเข้าสู่สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้จะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ให้ทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กรธุรกิจ องค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์และสื่อมวลชน มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ
2. ปรับระบบการจัดการศึกษาที่มีรัฐและหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางเท่านั้นที่เป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องใหญ่ ให้เป็นการจัดการศึกษาที่มีการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ตามภารกิจและความรับผิดชอบ
3. ให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการเรียนรู้โดย
 - 3.1 มีการบริหารโดยกลุ่มสถานศึกษาและชุมชน
 - 3.2 การระดมความร่วมมือภาคเอกชนเพื่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพ
 - 3.3 การปรับรื้อระบบอุดมศึกษา
 - 3.4 การตรวจสอบและการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.5 การระดมทรัพยากรและสรรพกำลังเพื่อเพิ่มงบประมาณด้านการศึกษาการวิจัย การจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดสรรให้แก่นักเรียนและใช้มาตรการทางภาษี

เพ็ญแข ประจวบปัจจุบัน และคณะ (2541 : 68-69) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของหน่วยงานอื่นของรัฐกับการศึกษา สำหรับประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของหน่วยงานของรัฐ 8 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงพาณิชย์ พบว่า กระทรวงทั้ง 8 กระทรวงมีส่วนในการจัดการศึกษาของชาติได้อย่างหลากหลาย ทั้งในทุกระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้ช่วยแก้ปัญหาในเรื่องการฝึกฝีมือแรงงาน ช่วยผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ช่วยแก้ปัญหาการว่างงาน จะเห็นได้ว่ายังมีหน่วยงานประเภทต่าง ๆ ร่วมมือกันมากเท่าใดก็จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากเท่านั้น ซึ่งมีความหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสรับการศึกษาตามสิทธิที่พึงมีได้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ในประเทศไทยมีหน่วยงานอื่นของรัฐช่วยจัดการศึกษาจำนวนมาก แต่ขาดแนวนโยบายการปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่เป็นภาพรวมของประเทศ ในขณะที่ต่างประเทศมีหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐช่วยจัดการศึกษาจำนวนน้อย เนื่องจากหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะดูแลรับผิดชอบการศึกษาครอบคลุมไปแทบทุกด้าน หน่วยงานต่าง ๆ จะมีการประสานงานและทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 68) ได้ดำเนินการวิจัยสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดเรื่อง การศึกษา : จัดอย่างไรจึงจะถูกใจประชาชน ซึ่งได้ข้อสรุปจากการสำรวจดังนี้คือ

1. การจัดการศึกษาควรให้ชุมชนจัด แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบที่รัฐกำหนด (เห็นด้วยร้อยละ 88.4)
2. การศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีสัดส่วนของหลักสูตรท้องถิ่นประมาณร้อยละ 50 (เห็นด้วยร้อยละ 30.2)
3. การกระจายอำนาจ ถ้าจะต้องกำหนดพื้นที่การศึกษาควรกำหนดโดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร (เห็นด้วยร้อยละ 32.5)
4. การให้โอกาสการศึกษาแก่ผู้พิการหรือผู้ด้อยโอกาสควรครอบคลุมตั้งแต่แรกเกิด (เห็นด้วยร้อยละ 71.7)
5. ผู้ปกครองมีสิทธิเลือกรูปแบบการศึกษาตามที่สมควรแก่ความสามารถของบุตร โดยมีสิทธิเลือกภายใต้กรอบที่รัฐกำหนด (เห็นด้วยร้อยละ 54.5) รองลงมามีสิทธิเลือกโดยอิสระ (เห็นด้วย ร้อยละ 45)

จากผลการสำรวจความคิดเห็นสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการเข้ามาใช้สิทธิในการจัดการศึกษาของคนไทยค่อนข้างมาก ดูจากประเด็นหลักสูตรท้องถิ่นและการมีสิทธิเลือกรูปแบบการศึกษาตามความสามารถของบุตร ประชาชนต้องการให้มีสัดส่วนของหลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงร้อยละ 50 และต้องการมีสิทธิเลือกรูปแบบการศึกษาของบุตรกว่าร้อยละ 50

จากข้อมูลต่าง ๆ ดังได้กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า กระแสของการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาของไทยมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น โดยเห็นได้จากหน่วยงานของราชการต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ กันไป เมื่อมีการปรับระบบโครงสร้างของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเน้นบทบาทของทุกหน่วยงานให้ทำงานประสานร่วมมือและมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาก็แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานของราชการต่าง ๆ มีศักยภาพและความสามารถที่ช่วยจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบและมีประโยชน์มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมที่แท้จริง

สำหรับการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นภารกิจหน้าที่หนึ่งที่ระบุในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 และภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (สถาบันดำรงราชานุภาพ 2539 : 9-16) ซึ่งในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชน ผู้บริหารการศึกษา นักปกครอง นักการศึกษาและ
นักธุรกิจในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนั้นในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงข้อคิดเห็นจาก
ส่วนต่าง ๆ และให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งจะมี
ความเข้าใจท้องถิ่นและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีมากที่สุด

พิณสุตา สิริธวัชศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541 : 184-192) ได้รวบรวมแนวคิด
ของนักปกครองและนักการศึกษา นักธุรกิจ ประชาชน ผู้บริหารการศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

จารุงศ์ เรืองสุวรรณ (นักปกครอง/นักวิชาการ ให้สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2540)
ให้ความเห็นว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจุบันยังถูกครอบงำจาก
ส่วนกลาง จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติ ร่วมลงทุน ร่วมติดตามผล
โดยจัดให้รูปแบบคณะกรรมการทุกระดับที่มาจากชุมชน ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหาร

ชวงค์ ฉายะบุตร (นักปกครอง/นักวิชาการ, 2539) ให้ความเห็นว่า มีความไม่
เท่าเทียมกันในโอกาสได้รับการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงาน การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
ไม่สามารถสนองตอบประชาชนได้โดยตรง ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีความดีน้อยกว่าข้าราชการ
ส่วนภูมิภาคในด้านตำแหน่ง ความก้าวหน้าและมีการบริหารที่ไม่คล่องตัว ขาดประสิทธิภาพ
ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารโดยกำหนดบทบาทที่ชัดเจนว่าเป็นงาน
ในหน้าที่ของส่วนกลางหรืองานที่เป็นหน้าที่ของส่วนท้องถิ่น

ประดิษฐ์ เปลวเฟื่อง (ผู้ใหญ่และประชาชน, 2539) ให้ความเห็นว่า การจัด
การศึกษาควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมดำเนินการสนับสนุนการจัด
การศึกษาของโรงเรียน แม้ประชาชนจะไม่มีความรู้ทางวิชาการ แต่สามารถช่วยเหลือและแก้ไข
ปัญหาของโรงเรียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามาเสนอแนะตามความต้องการของบุตรหลาน
ให้ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความต้องการซึ่งจะทำให้ประชาชนและโรงเรียนเข้าใจกันดีขึ้น

ว่าที่ ร.ต.จิตร ศิริธนาพันธ์ (นักธุรกิจ ให้สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2540) ให้ความเห็นว่า
การจัดการศึกษาไม่ควรเป็นหน้าที่ของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ควรเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นและ
ประชาชนด้วย โดยกำหนดทิศทางการศึกษาเป็นของตนเองโดยมีหลักสูตรเฉพาะซึ่งท้องถิ่นมี
ความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านอาชีพ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับ
ความต้องการของประชาชนโดยคำนึงถึงความต้องการทางธุรกิจด้วยซึ่งหมายถึงการพัฒนาหลักสูตร
ได้ด้วยตนเอง

ธำรง อมโร (นักบริหารการศึกษา ให้สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2540) ให้ความเห็นว่าการจัดการศึกษาในท้องถิ่นควรเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับชาติควรทำหน้าที่กำหนดนโยบายควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา ควรเป็นการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ มีอิสระในการบริหารงบประมาณ บุคลากร ประเมินผลการเรียนโดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเขตการศึกษา ควรปรับบทบาทเป็นหน่วยติดตามและควบคุมมาตรฐานการศึกษาในลักษณะเป็นเขตการศึกษาของชาติ ในอนาคตควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาทั้งหมด

สุมนทนา พงษ์มาลา (ผู้บริหารโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2540) ให้ความเห็นว่าการจัดการศึกษาของท้องถิ่นผูกติดกับระบบของการปกครองหรือนักปกครองมากเกินไป ผู้บริหารมักให้ความสำคัญงานด้านอื่นมากกว่าการศึกษา การตัดสินใจเพื่อการศึกษาอยู่บนฐานของการเมืองการปกครอง ผู้อำนวยการเขตส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสนใจด้านการศึกษา ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้นและให้โรงเรียนได้มีอิสระในการบริหารเองได้มากขึ้น

กมล สุตประเสริฐ (นักการศึกษา ให้สัมภาษณ์ 4 ธันวาคม 2540) ให้ความเห็นว่าการจัดการศึกษาถูกครอบงำโดยรัฐค่อนข้างมาก และการจัดการศึกษาในท้องถิ่นควรมีการตั้งคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น แยกต่างหากจากคณะกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรเป็นเพียงผู้อำนวยการประสานงานกำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเท่านั้น ในระดับโรงเรียนควรเป็นคณะกรรมการที่มาจากผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนประชาชน มีอิสระการบริหารสำหรับการจัดสรรงบประมาณควรเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดสรรเป็นรายหัว สำหรับกระทรวงมหาดไทยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรเงินรายได้เป็นเงินอุดหนุนช่วยการศึกษา รัฐบาลกลางและกระทรวงศึกษาธิการขั้นพื้นฐาน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการศึกษาเพียงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเอื้อต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงและแห่งใดมีความพร้อม รัฐก็ควรกระจายอำนาจไปให้ทั้งหมด ซึ่งเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันกับ สุนทร สุพันธ์ชัย (นักการศึกษา ให้สัมภาษณ์ 2 ธันวาคม 2540) และ กมล โอเอี่ยม (นักบริหารการศึกษา ให้สัมภาษณ์ 13 ธันวาคม 2540)

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (นักวิชาการ ให้สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2540) ให้ความเห็นว่าการจัดการศึกษาควรมีการแบ่งกันให้ชัดเจนและมีความสมดุลกันระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจต้องชัดเจน โดยแยกกันระหว่างการบริหารขององค์กรท้องถิ่นที่สังกัดกระทรวงมหาดไทยกับการบริหารการศึกษาในท้องถิ่น เพราะถ้าจัดระบบไม่ดีการกระจายอำนาจให้กับองค์กรบริหารของท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลทั้งหมดจะก่อให้เกิดปัญหา

ความไม่พร้อมและถูกแทรกแซงทางการเมือง การกระจายอำนาจเต็มรูปแบบก็อาจเกิดปัญหาด้านภาษา โดยจะหันไปสอนภาษาท้องถิ่นและนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดนซึ่งควรให้ความระมัดระวัง

สำหรับการจัดการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั้งหลายมีความพยายามอย่างเต็มที่ในการจะพัฒนาเศรษฐกิจและบูรณาการแห่งชาติ โดยอาศัยการจัดการศึกษาเป็นพื้นฐาน มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้มีผลในทางเศรษฐกิจและบูรณาการแห่งชาติมากขึ้น เนื่องจากประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจะเริ่มต้นจากปัญหาความต้องการของชาติมาเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาวางแนวจัดการศึกษาและจัดอุปสรรคทั้งปวงที่ทำให้การศึกษาไม่ดำเนินไปตามจุดหมายปลายทาง (Hunt, 1966 : 255. อ้างอิงใน ดิลก บุญเรืองรอด. มปป : 18)

สำหรับการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันและในอนาคตข้างหน้า ควรจะมีการดำเนินการให้เกิดความเจริญและปรับปรุงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชาติ โดยเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและชาติ ซึ่งจะมีขั้นตอนของความเจริญเติบโต 3 ขั้น คือ 1) การเป็นท้องถิ่นอิสระ 2) การมีตัวแทนร่วมกิจกรรมนอกท้องถิ่น 3) การมีระบบเชื่อมโยงชัดเจนจากท้องถิ่นเป็นระบบทั้งชาติ (Young and Young, 1962 : 374-386 อ้างอิงใน ดิลก บุญเรืองรอด. มปป : 18)

ในการดำเนินให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนดูแลการศึกษาของท้องถิ่นของตนเองมีความเป็นไปได้ แต่ไม่ควรให้มีการดำเนินการพร้อมกันทุกจังหวัด ควรเลือกบางจังหวัดที่มีความพร้อมมากที่สุดก่อน อาทิเช่น จังหวัดที่มีมหาวิทยาลัยซึ่งมีคณะศึกษาศาสตร์ตั้งอยู่เช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา ปัตตานีและชลบุรี เพราะสภาพการศึกษาจังหวัดควรมีที่ปรึกษาด้านวิชาการ โดยเฉพาะด้านการศึกษาเพื่อช่วยในการวางแผนงานให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ๆ

(อภิชัย พันธเสน. 2536)

นอกจากนี้การเข้ามามีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยการให้คนในชุมชนสามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็นและสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเข้ามาเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาหรือเข้ามาเป็นวิทยากรจากท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานในส่วนของคณะกรรมการโรงเรียนที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ด้วย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 21-22) และในการจัดการศึกษาในอนาคตข้างหน้าควรมีลักษณะที่เป็นทางเลือกของโรงเรียนแบบใหม่หรือทางเลือกที่ไม่ใช่โรงเรียน โดยการเน้นการศึกษาที่บ้าน ที่วัด ในโรงเรียน ในองค์กรเอกชน รวมถึงในสื่อมวลชนต่าง ๆ จึงเป็นการศึกษาทางเลือกที่กำลังเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางมหาศาลและหลากหลาย (รุ่ง แก้วแดง. 2541, ลีลาภรณ์ นาครทรรพ. 2532, อมรวิรัช นาครทรรพ. 2541, จิรพร วิทยศักดีพันธ์ุ. 2539, ประเวศ วะสี. 2541 และ พิภพ ธงไชย. 2539) ดังนั้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับท้องถิ่น จึงควรให้ความสำคัญในประเด็นการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง

ของชุมชนไทยและภูมิปัญญาไทย ซึ่งควรจะเป็นกระแสหลักสำหรับการศึกษาชุมชน โดยสาระหลักของภูมิปัญญาไทย คือ พื้นฐานทางศาสนา จิตใจจึงเป็นแก่นสารที่สำคัญ การนำพุทธศาสนามาเป็นแก่นและแกนกลางของการศึกษาจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2526 : 42-52)

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ รัฐบาลจึงควรจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาในทุกระดับและในทุกส่วนด้วยวิธีที่หลากหลายดังนี้ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2541 : 108-109)

1. รัฐต้องจัดงบประมาณการศึกษาตามสัดส่วนรายได้ของประชาชาติ
2. กำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพกระตุ้นให้ประชาชน บริษัทห้างร้านมาลงทุนและสนับสนุนทางการศึกษา
3. กำหนดแนวทางการสนับสนุนการศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มคนทางการศึกษา
4. จัดให้มีการสนับสนุนอย่างเป็นธรรม โดยกลุ่มที่มีรายได้สูงให้เลี้ยงตัวเองเป็นหลัก และทุ่มเทงบประมาณและให้เกิดความเป็นธรรม และเท่าเทียมกับการศึกษาในทุกพื้นที่และทุกประเภท
5. กำหนดให้รัฐจัดงบประมาณหรือสร้างมาตรฐานการศึกษาที่เท่าเทียมกันและมีระดับสูง
6. กำหนดให้มีการสนับสนุนการศึกษาทั้งโดยทางตรงผ่านงบประมาณและโดยทางอ้อมผ่านองค์กรเอกชนสถานประกอบการ
7. กำหนดให้มีการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทุนการศึกษา สวัสดิการศึกษาคูบองการศึกษา บัตรเครดิตทางการศึกษา
8. รัฐจะต้องดูแลให้การใช้จ่ายเงินทางการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม มีหลักเกณฑ์และมีประสิทธิภาพสูงตรวจสอบได้

6. การระดมทรัพยากรในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา

การระดมทรัพยากรที่เข้ามาจัดการศึกษาไม่ควรพิจารณาให้ความสำคัญเฉพาะครูและโรงเรียนเท่านั้นเนื่องจากยังมีทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีคุณค่าอีกหลายอย่างในสังคม ดังต่อไปนี้ (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. 2541 : 25)

1. ครอบครัว เป็นทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่สำคัญและเป็นฐานการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม
2. ชุมชน เป็นแหล่งการศึกษาเพื่อการทำมาหากิจและการดำรงชีวิต ซึ่งควรจะช่วยทำให้เกิดความเข้มแข็งและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ดี

3. วัด เป็นแหล่งการศึกษาเกี่ยวกับสังคมและสิ่งอื่น ๆ ที่สามารถใช้เป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษาและเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนและท้องถิ่น
4. ทรัพยากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะมีกรมต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบที่สามารถเอื้ออำนวยเชื่อมโยงสัมพันธ์ถ่ายทอดข้อมูลความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันได้อย่างหลากหลายและกว้างขวางและสามารถทำงานร่วมกันโดยอาศัยการทำงานที่ยืดหยุ่นมากขึ้น
5. ทรัพยากรของกระทรวงต่าง ๆ ทุกกระทรวงที่มีอยู่ในจังหวัด รวมทั้งกองทัพด้วย ซึ่งสามารถจัดประสบการณ์ความรู้ในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในชีวิต
6. สื่อมวลชน เป็นแหล่งการศึกษาที่สามารถช่วยถ่ายทอดสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ไปได้อย่างทั่วถึงทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ตลอดเวลา
7. ภาคธุรกิจเอกชน เป็นแหล่งให้ความรู้และประสบการณ์ในการเป็นแหล่งที่ฝึกฝนการทำงานเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ประชาคม ไม่ว่าจะเป็นประชาคมระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ซึ่งในประชาคมต่าง ๆ จะมีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอยู่จำนวนมาก ซึ่งเป็นแหล่งวิชาการความรู้ต่าง ๆ หลากหลายสาขาที่จะช่วยเป็นแหล่งถ่ายทอดวิชาการและเป็นที่ปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาจะต้องอาศัยงบประมาณจำนวนมาก ในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงควรมีมาตรการในการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยสามารถปฏิบัติได้ดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 55-56 ภาคผนวก 9)

1. การให้ผู้เรียนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา โดยการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐจะออกค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ให้ได้แก่ ค่าหนังสือ ค่าอาหารกลางวันและอาหารเสริม และบางส่วนจะต้องออกเองบ้าง เช่น ค่าเครื่องแบบ สำหรับการอุดมศึกษาของรัฐ ควรให้ผู้เรียนร่วมรับภาระไม่เกินร้อยละ 20 และของเอกชนไม่ควรให้ผู้เรียนรับภาระทั้งหมด ควรให้การอุดหนุนประมาณร้อยละ 50 และควรให้ผู้เรียนร่วมรับภาระเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเพิ่มของค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาไม่ควรเพิ่มในอัตราเดียวกัน
2. การใช้มาตรการทางการเก็บภาษี โดยให้มีการเก็บภาษีมรดก การยกเว้นภาษีสินค้าเพื่อการลงทุนทางการศึกษา และการนำเงินบริจาคเพื่อการศึกษามาใช้ลดหย่อนภาษีได้และควรเก็บภาษีผู้มีรายได้สูงในอัตราสูง ภาษีการศึกษา เงินศึกษาฟรี แล้วยกเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับ

การศึกษา โดยกำหนดสัดส่วนไว้

3. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากร โดยการเกลี่ยบุคลากรทางการศึกษาให้ทำงานที่เหมาะสมกับตำแหน่งเพื่อให้สามารถแสดงประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างเต็มที่ และการจัดกลุ่มสถานศึกษาให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น บุคลากร งบประมาณ ห้องสมุด

4. การระดมทุนจากแหล่งทรัพยากรอื่น เช่น การลดหย่อนภาษีเพื่อจูงใจให้มีการบริจาคให้สถานศึกษาและการออกพันธบัตรเพื่อการศึกษา

การจัดสรรทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

การจัดสรรทรัพยากรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการจัดสรรเงินอุดหนุนสถานศึกษาของรัฐโดยแยกเงินเดือนครู และให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดอุดหนุนการศึกษาโดยถือหลักการดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2542 : 57 ภาคผนวก 9)

1. การจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียนในสถานศึกษาของเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรให้ในลักษณะเดียวกันที่จัดสรรให้ผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐ
2. เพื่อประกันสิทธิของผู้เรียนทุกคนว่าจะได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเรียนในสถานศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรเอกชนหรือครอบครัวอาจพิจารณาให้บัตร/คู่มือการศึกษาโดยจะต้องมีการทบทวนมูลค่าของบัตรให้เหมาะสมทุก 3-5 ปี
3. ค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับการศึกษาต่างประเทศไม่จำเป็นต้องเท่ากันเพราะผู้เรียนสายอาชีพ โดยปกติต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาสูงกว่าการเรียนสายสามัญ
4. ควรพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยครอบครัวและโรงเรียนพระปริยัติธรรมด้วย

สำหรับการจัดสรรงบลงทุน ควรถือหลักปฏิบัติดังนี้

1. การพิจารณาจัดสรรงบลงทุนของสำนักงบประมาณ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีในโอกาสแรกที่ทำได้ และควรให้การสนับสนุนการพัฒนาห้องสมุด ซึ่งจำเป็นสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. งบลงทุนด้านอาคารสถานที่สำหรับโรงเรียนบางแห่งที่มีอาคารไม่เพียงพอหรืออยู่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น น้ำท่วม

การจัดสรรทรัพยากรสำหรับการอุดมศึกษา ควรจัดสรรค่าใช้จ่ายรายบุคคล โดยวิธีการงบประมาณเชิงสัมพัทธ์ โดยสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคควรได้รับงบประมาณมากกว่าสถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลาง

จะเห็นได้ว่าภารกิจที่ระดมทรัพยากรในท้องถิ่นสำหรับจัดการศึกษามีความสำคัญ เพราะเพียงแต่เงินงบประมาณที่ได้จากส่วนกลางไม่สามารถจะสนับสนุนได้เพียงพอ เนื่องจากการจัดการศึกษาจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น การระดมทรัพยากรจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการที่หลากหลายที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อที่จะหาเงินมาลงทุนด้านการศึกษาและพัฒนาให้ดีขึ้น รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาจะต้องให้มีความพอเพียงที่หน่วยงานทางการศึกษาจะสามารถดำเนินงานได้โดยไม่มีอุปสรรค

7. การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น

การจัดสรรงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับความต้องการที่พอเพียง เพื่อการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ของราชการให้มีความเจริญก้าวหน้าและเกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่สำหรับการจัดสรรงบประมาณตามระบบที่เป็นอยู่ ในปัจจุบันยังมีปัญหาทำให้เกิดดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544 : 2 ภาคผนวก 5.2)

1. ระบบงบประมาณเป็นระบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลางค่อนข้างมาก ทำให้มีขั้นตอนมากทำให้เกิดปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ทันเหตุการณ์
2. ระบบงบประมาณ เน้นการจัดสรรงบประมาณแบบแสดงรายการ ทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการใช้จ่ายเงินให้สนองความต้องการทางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเท่าที่ควร
3. การควบคุมงบประมาณยังไม่เอื้อต่อการจัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่ายต่อหัว ไม่มีรายงานผลที่เป็นข้อมูลในการประมาณค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียน ขนาดและความพร้อมของสถานศึกษาเท่าที่ควร จึงเกิดความไม่เสมอภาคและไม่เป็นธรรมต่อผู้เรียน
4. การจัดสรรงบประมาณยังเป็นการจัดสรรให้แก่สถานศึกษามากกว่าการจัดสรรให้แก่ผู้เรียน จึงไม่กระตุ้นให้สถานศึกษาแข่งขันปรับปรุงคุณภาพและการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง

5. การจัดสรรงบประมาณเงินเดือนของครู ยังเป็นการจัดสรรจากส่วนกลางทำให้โรงเรียนไม่สามารถจ้างครูและบริหารงบประมาณได้เอง ทำให้การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาได้ยาก

6. วิธีการจัดสรรงบประมาณไปยังสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะจัดสรรให้ตามรายการของประเภทค่าใช้จ่าย และใช้หลักเกณฑ์การจัดสรรแบบอิงโรงเรียน ซึ่งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียนน้อยมากและการจัดสรรเป็นไปอย่างไม่เป็นธรรมโดยจัดสรรให้เท่ากันและค่อนข้างต่ำ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เห็นถึงลักษณะของความไม่สอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณในส่วนต่าง ๆ ผลของการไม่มีการวางแผนในการดำเนินงานการจัดสรรงบประมาณยังผลทำให้งบประมาณไม่ได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาของประเทศโดยภาพรวม ซึ่งกรณีดังกล่าวทำให้เห็นว่าประเทศไทยมีการพัฒนาไปอย่างช้า ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดสรรงบประมาณที่ขาดประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวนี้เห็นว่าควรให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้มีความรู้และความเข้าใจในหลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อประโยชน์ของชาติได้สูงสุด

หลักการจัดสรรงบประมาณ

จากความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ได้พัฒนาได้เต็มศักยภาพในด้านการศึกษา การจัดสรรงบประมาณจึงมีส่วนสำคัญอย่างมาก เนื่องจากจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำให้สามารถบริหารและจัดการโรงเรียนเป็นฐานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ จึงควรยึดหลักในการจัดงบประมาณเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544 : 3-4 ภาคผนวก 5.2)

1. หลักความเป็นธรรม โดยจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่เท่า ๆ กันให้แก่ผู้เรียนที่มีลักษณะความต้องการจำเป็นแบบเดียวกัน (ความเสมอภาคในแนวนอน) และจัดสรรงบประมาณที่แตกต่างกัน ให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการและความจำเป็นไม่เหมือนกัน (ความเสมอภาคในแนวตั้ง) เพื่อให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

2. หลักความเสมอภาค โดยจัดสรรงบประมาณที่พิจารณาความแตกต่างในคุณลักษณะของสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีคุณลักษณะเดียวกันจะได้รับการจัดสรรเท่าเทียมกัน สถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างเนื่องจากขนาด ที่ตั้ง ก็จะได้รับงบประมาณที่ต่างกัน

โดยอาศัยระบบข้อมูลของสถานศึกษาที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงและมีความต้องการและความแตกต่างของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

3. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรงบประมาณจะต้องคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาและจะต้องมีระบบการบริหารและจัดการที่มีประสิทธิภาพและประหยัด โดยเกิดประสิทธิผลสูงสุด

4. หลักความพอเพียง การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประหยัด

5. หลักการกระจายอำนาจ การจัดสรรงบประมาณจะต้องจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามตัวผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระ คล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคล และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน โดยรัฐจะต้องมีการผ่อนคลายนโยบาย ระเบียบและลดบทบาทการเป็นผู้จัดการศึกษาให้น้อยลงและเป็นแต่เพียงผู้กำหนดนโยบาย แผน มาตรฐานและการส่งเสริมสนับสนุนตามแนวทางการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

6. หลักเสรีภาพในการเลือก การให้ผู้เรียนมีสิทธิในการเลือกเรียนในสถานศึกษาที่ต้องการ เป็นการทำให้เกิดการแข่งขันในด้านคุณภาพ ซึ่งมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษาให้แก่สถานศึกษาแต่ละแห่ง

7. หลักการปฏิบัติได้จริง การจัดสรรงบประมาณจะต้องมีรูปแบบ วิธีการคำนวณที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งสามารถทำนายและตรวจสอบได้

จะเห็นได้ว่าการจัดสรรงบประมาณที่ใช้หลักการดังกล่าวมาข้างต้นนี้จะช่วยทำให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ได้รับการกระจายงบประมาณอย่างเป็นธรรม มีความเท่าเทียมเสมอภาคกันและทั่วถึง สามารถมีงบประมาณเป็นก้อนในการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนได้ทันกับความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของท้องถิ่นในประเทศต่าง ๆ

การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาสำหรับท้องถิ่น ถือว่ามีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะชนบทที่ห่างไกลออกไปมักจะพบว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการศึกษาค่อนข้างที่จะมีจำกัดสำหรับประเทศที่ยังด้อยพัฒนาและเป็นประเทศที่ไม่ร่ำรวย จึงมีการจัดสรรงบประมาณได้น้อยมาก สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีงบประมาณให้มากเพียงพอ ดังนี้

ประเทศอังกฤษ ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นจะมีองค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งตามโครงสร้างขององค์กรปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนการศึกษาระดับบังคับ (ต่ำกว่า 5 ปี) ระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุระหว่าง 5-16 ปี) และการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนทั้งที่จัดเองและสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยจัดหรือสถานศึกษา องค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น ได้แก่ จังหวัด เทศบาลหรือชุมชน ตำบลในเมืองและตำบลในชนบท ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (พิณสุดา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 126-129)

1. กำหนดและจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนตามแผนการบริหารโรงเรียน
2. จัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางให้กับโรงเรียน
3. วางแผนจัดหาที่ตั้งโรงเรียน
4. ให้บริการทางการบริหารแก่โรงเรียน
5. ให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมประสิทธิภาพของโรงเรียน
6. กำหนดเกณฑ์เด็กเข้าเรียน
7. จัดการศึกษาประเภทอื่นที่นอกเหนือจากที่โรงเรียนจัด
8. ประเมินผลและจัดการศึกษาสำหรับความต้องการศึกษาพิเศษ
9. ให้เงินทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อถึงอุดมศึกษา

โดยโรงเรียนในแต่ละท้องถิ่นจะมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีอิสระในการบริหารงบประมาณรวมทั้งการจัดการทรัพยากรของโรงเรียน โดยงบประมาณที่ได้รับของโรงเรียนจะมาจากเงินอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสิ่งแวดล้อม เงินรายได้จากภาษีของสภาท้องถิ่น และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อวัตถุประสงค์ของท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะในปี ค.ศ.1997 ได้รับเงินจัดสรรจากท้องถิ่นร้อยละ 76 และเงินจัดสรรที่ได้จากส่วนกลางร้อยละ 24 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 8 ภาคผนวกในภาคผนวก 5.2)

ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 1998 มีการจัดสรรเงินจากมลรัฐและท้องถิ่น ร้อยละ 80 และจัดสรรเงินที่ได้จากรัฐบาลกลางร้อยละ 20 เพื่อการศึกษาของท้องถิ่น (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 8 ภาคผนวก ข ในภาคผนวก 5.2)

ประเทศญี่ปุ่น ปรักฎา เวสาร์ช (2543 : 14-15) ได้นำเสนอให้ทราบว่า ประเทศญี่ปุ่นมีค่าใช้จ่ายของท้องถิ่นสูงและค่าใช้จ่ายรวมของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเกือบเท่าของรัฐบาลกลาง ถึงแม้ว่ารายได้จากภาษีรายได้ที่เก็บโดยรัฐบาลกลางและท้องถิ่นจะคิดเป็น 2 ต่อ 1 แต่รัฐบาลกลางก็ได้โอนเงินให้ท้องถิ่นในรูปแบบการจัดสรรภาษีให้แก่ท้องถิ่น การโอนภาษีให้ท้องถิ่นและการให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่น ซึ่งทำให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายกลายเป็น 1 ต่อ 2 อย่างไรก็ตามถือว่ามีการจัดสรรเงินจากท้องถิ่นเพื่อการศึกษาร้อยละ 58 และการจัดสรรจากส่วนกลางร้อยละ 42 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 8 ภาคผนวก ข ในภาคผนวก 5.2)

ประเทศเกาหลี มีการพิจารณางบประมาณให้กระทรวงศึกษาธิการได้รับมากเป็นอันดับสอง รองจากงบประมาณของกระทรวงกลาโหม โดยงบประมาณส่วนมากของกระทรวงศึกษาธิการจะจัดสรรไปให้หน่วยงานการศึกษาอิสระในท้องถิ่น ซึ่งพบว่า จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 70.65% งบประมาณสุขภาพแวดล้อมทางการศึกษา คิดเป็น 13.20% งบประมาณทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.70% งบประมาณในใหญ่กระทรวงศึกษาธิการคิดเป็น 3.10% ส่วนอีก 6.35% เป็นงบจัดสรรในด้านอื่น ๆ (ประสิทธิ์ จันทร์ดา. 2542 : 38) ซึ่งการจัดสรรเงินงบประมาณทางการศึกษาจากรัฐบาลกลางสู่รัฐบาลท้องถิ่นและจากรัฐบาลท้องถิ่นลงสู่ระดับโรงเรียน โดยจัดสรรในหลายลักษณะดังกล่าวเป็นเงินก้อนใหญ่ (Lump-sum) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 31)

เมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศเหล่านี้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยจะสังเกตได้จากการจัดสรรเงินงบประมาณส่วนใหญ่ลงไปเพื่อการศึกษาและส่วนที่นอกเหนือจากการพิจารณาเงินสำหรับการศึกษาแล้วจึงไปจัดสรรให้กับงานด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองลงไป

การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของท้องถิ่นในประเทศไทย

การจัดการศึกษาของประเทศส่วนใหญ่จะใช้ทรัพยากรจากแหล่งเงินงบประมาณเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนอกจากนั้นยังมีแหล่งทรัพยากรอื่น ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้ (สำนักปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 109-112)

1. ทรัพยากรที่เป็นเงินนอกงบประมาณ ซึ่งหน่วยงานจัดการศึกษาไม่ต้องนำส่งคลัง เงินส่วนนี้จะช่วยทำให้เกิดความยืดหยุ่นและความคล่องตัวในการจัดการศึกษา ได้แก่ เงินช่วยเหลือหรือเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ เงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียนหรือค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียม เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค เงินรายได้และผลประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สิน

ใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา เงินทุนสะสมของสถานศึกษา

2. ทรัพยากรที่อยู่นอกระบบ เป็นเงินที่ได้รับจากองค์กรอื่นที่สนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไปหรือห้างร้านบริษัทบริจาค เงินขององค์กรการกุศล มูลนิธิหรือองค์กรสาธารณะที่ใช้เพื่อจัดการศึกษา

สภาพภาพเกี่ยวกับการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษาของท้องถิ่นในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งจะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรเงินแล้ว พบว่าการจัดสรรเงินรายจ่ายตามแผนงานของท้องถิ่นจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและการก่อสร้างเป็นอันมาก โดยจัดสรรเงินให้สูงในแผนงานช่าง ร้อยละ 37 ของรายจ่ายทั้งหมด และงานช่างสุขาภิบาลที่เกี่ยวกับวิศวกรรม สถาปัตยกรรม งานควบคุมอาคารและผังเมือง งานสาธารณสุขปโภค งานศูนย์เครื่องจักรกล งานสวนสาธารณะและงานสถานที่และไฟฟ้าสาธารณะ ร้อยละ 10 ในขณะที่จัดสรรให้แผนงานการศึกษา ร้อยละ 15 และเมื่อเปรียบเทียบร้อยละของรายจ่ายจากเงินรายได้แต่ละประเภทจะเห็นว่า ท้องถิ่นจัดสรรเงินของรัฐให้กับการศึกษาร้อยละ 30 ในขณะที่จัดสรรเงินรายได้ของท้องถิ่นกับการศึกษา ร้อยละ 5.8 และจัดสรรเงินรายได้อื่น ๆ ให้กับการศึกษา ร้อยละ 8.1 ซึ่งถือว่าให้ความสำคัญต่อการศึกษาน้อยมาก (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 4 ภาคผนวก ข ในภาคผนวก 5.2)

แนวทางการจัดสรรงบประมาณการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ในการจัดสรรงบประมาณการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ การเน้นความเสมอภาค เป็นธรรม และความสอดคล้องกับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความพอเพียงของงบประมาณประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความประหยัด ซึ่งควรพิจารณาตามหลักการแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาขึ้นพื้นฐาน ดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544. 15-16 : ภาคผนวก ข ในภาคผนวก 5.2)

1. ให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรเงินอุดหนุน เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาตามจำนวนผู้เรียนจำแนกตามระดับ ประเภทการศึกษาและกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้มาตรฐานเดียวกับที่จัดสรรให้กับสถานศึกษาของรัฐ ซึ่งรวมเงินเดือนค่าจ้างครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 : 25 โดยหักเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1.1 ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน 5 ปีแรก (พ.ศ.2546-2550) ให้แยกเงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากค่าใช้จ่ายรายบุคคล แล้วจัดสรรให้กับสถานศึกษาตามโครงสร้างอัตรากำลังและเงินเดือนของครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละสถานศึกษา ส่วนที่เหลือซึ่งเป็นงบดำเนินการอื่นที่มีใช้เงินเดือนจะจัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุนรายบุคคลตามจำนวนผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษา ในอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 : 25 รวมทั้งงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมและการโอนกิจการสถานศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 ในระยะ 5 ปีต่อมา (พ.ศ.2550-2554) ให้จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคล มาตรฐานที่รวมเงินเดือนครู ตามเกณฑ์มาตรฐานครูต่อนักเรียน 1 : 25 โดยพิจารณาจากความพร้อมและศักยภาพในการหารายได้ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ซึ่งได้จากเกณฑ์หรือดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นในระยะ 5 ปีแรก

2. สำหรับงบลงทุนในส่วนอาคารสถานที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ลงทุน และรับผิดชอบค่าใช้จ่าย โดยนำรายได้จากที่เก็บจากภาษีของบุคคลในท้องถิ่นมาระดมทุนเพื่อจัดการศึกษาสำหรับท้องถิ่นที่ไม่มีรายได้หรือรายได้ไม่เพียงพอ ให้รัฐสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุนสมทบตามความเหมาะสมและจำเป็นโดยคำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลังของประเทศ

3. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการของสถานศึกษาตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษาให้จัดสรรตามหลักเกณฑ์และแนวทางเดียวกับที่จัดสรรให้กับสถานศึกษาของรัฐ

เมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในท้องถิ่นของประเทศไทย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า รัฐบาลของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาอยู่ลำดับรอง โดยไปเน้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานเป็นจำนวนมากเป็นอันดับแรก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาของท้องถิ่นในประเทศไทยกับต่างประเทศจะสังเกตเห็นลักษณะความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งการมีนโยบายในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาของท้องถิ่นในประเทศไทยรูปแบบนี้จะไม่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้ทันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในเชิงการแข่งขันทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประเทศ

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องดูแลการจัดการศึกษาซึ่งเป็นบริการสาธารณะที่กำหนดไว้โดยได้รับงบประมาณจากรายได้ท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรัฐในปี 2544 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้ของรัฐในปี 2549 โดยพิจารณาให้การสนับสนุนกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมมาก (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

2543 : 24) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีจำนวนน้อยมาก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะมึวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มเติมเพื่อหารายได้เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อความมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทและความสัมพันธ์ส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับรายได้ของท้องถิ่น ได้ข้อค้นพบว่าควรให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาการจัดหารายได้จากแหล่งใหม่ดังนี้ (สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2539 : 150)

1. เก็บภาษียาสูบเสริม เพิ่มจากภาษียาสูบที่รัฐบาลกลางจัดเก็บอยู่ในปัจจุบัน
2. แบ่งรายได้จากค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้ท้องถิ่น
3. จัดเก็บค่าธรรมเนียมพัฒนาการหรือค่าธรรมเนียมผลกระทบจากการพัฒนาเพราะเมื่อมีการพัฒนาย่อมเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น มลภาวะด้านต่าง ๆ
4. จัดเก็บภาษีประเมินพิเศษ ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากเจ้าของที่ดินที่ได้รับประโยชน์จากการลงทุนตัดถนน
5. การหารายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ
 - 5.1 แบ่งจากรายได้ทรัพยากรธรรมชาติที่รัฐบาลจัดเก็บในปัจจุบันให้แก่จังหวัดที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
 - 5.2 แบ่งรายได้ทรัพยากรธรรมชาติที่รัฐบาลจัดเก็บในปัจจุบัน และจากเงินได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้โดยคำนวณเป็นร้อยละ 2 ของรายได้ประชาชาติจากภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
6. ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการสาธารณะ โดยรัฐมีหน้าที่ควบคุมคุณภาพของบริการและป้องกันไม่ให้ออกชนผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบประชาชน
7. การจัดรูปที่ดินใหม่

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นจะต้องให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียง หากรัฐบาลไม่จัดลำดับความสำคัญของการศึกษาไว้อันดับแรก การศึกษาของไทยก็ไม่อาจทำให้บรรลุเป้าหมายได้ตามเจตนารมณ์ที่ต้องการเห็นการศึกษาของไทยไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้เท่าที่ควรจะเป็น

8. วิสัยทัศน์ทางการศึกษาขององค์การยูเนสโกและประเทศต่าง ๆ

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของยูเนสโก

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Education, Science and Culture Organization : UNESCO) ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญในประเทศต่าง ๆ ได้วางกรอบแนวคิดของการพัฒนาโครงการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ ซึ่งยูเนสโกแห่งภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ได้ดำเนินการตามโปรแกรมการศึกษาของเอเชีย-แปซิฟิกเพื่อมวลชน (Asia-Pacific Programme of Education for All : APPEAL) ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่สัมพันธ์กัน 3 โครงการ คือ การขจัดความไม่รู้หนังสือ การจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง การศึกษาต่อเนื่องเพื่อการพัฒนา อย่างไรก็ตามในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถตอบสนองของความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนนั้นไม่เพียงพอ สิ่งที่เป็นอีกประการหนึ่งคือการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลที่จะสามารถก้าวพ้นและไม่ติดอยู่กับกรอบเงื่อนไขของสภาพปัจจุบัน ทั้งในด้านทรัพยากร โครงสร้างองค์กร หลักสูตรและระบบการเรียนการสอนแบบเดิม ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้ (กมล สุตประเสริฐ และคณะ. 2541 : 137-139)

1. การเปิดโอกาสในการเข้ารับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันคือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ทุกคน
2. การเน้นการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ได้อย่างเป็นประโยชน์ด้วยเหตุผลความสามารถ ทักษะและค่านิยมผสมผสานเข้าด้วยกัน
3. การขยายขอบข่ายและแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงเด็กปฐมวัย การศึกษาที่มีคุณภาพและหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของปวงชน
4. การเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัย ความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ
5. การระดมความร่วมมือจากทุกฝ่ายจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชนท้องถิ่น องค์กรทางศาสนาและครอบครัว
6. การระดมความร่วมมือจากทุกฝ่ายจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชนท้องถิ่น องค์กรทางศาสนาและครอบครัว

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา เกิดวิกฤตการณ์ทางการศึกษาซึ่งมีผลกระทบเกิดมาจากสาเหตุหลายสิ่งหลายอย่าง อาทิเช่น ความล้มสมัยใช้การไม่ได้ของเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอน ความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างการศึกษากับความจำเป็นในการพัฒนาสังคม

ความไม่สมดุลและการปรับตัวที่ผิดพลาดระหว่างการศึกษากับการมีงานทำ และช่องว่างระหว่างค่าใช้จ่ายทางการศึกษาซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กับความสามารถและความเต็มใจของรัฐที่จะจัดหาเงินมาใช้เพื่อการศึกษา จากผลกระทบต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอีกหลายประการเกิดขึ้น กมล สุดประเสริฐ และคณะ (2541 : 36) ได้วิเคราะห์สาเหตุของการเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาว่ามีสาเหตุดังนี้

1. ความมั่งคั่งที่จะแสวงหาความก้าวหน้าในทางการศึกษาของประชาชน
2. การขาดแคลนทรัพยากรอย่างปัจจุบันทันด่วน
3. ความเชื่อยศของสาระที่มีอยู่ในเนื้อหาของระบบการศึกษา ซึ่งทำให้ระบบการศึกษาปรับตัวเพื่อสนองตอบต่อความจำเป็นภายนอกที่เกิดขึ้นใหม่ได้เชื่องช้าทั้ง ๆ ที่ไม่ขาดแคลนแต่ระบบการศึกษาก็ปรับตัวได้ไม่ทันการณ์
4. ความเชื่อยศของสังคมเองเป็นสิ่งที่ถ่วงอย่างมากของเจตคติดั้งเดิม ขนบธรรมเนียม ประเพณีทางศาสนา แบบแผนของการสงวนศักดิ์ศรี และการสร้างแรงจูงใจ รวมทั้งโครงสร้างของสถาบันซึ่งกีดขวางสังคมไม่ให้อำนาจใช้การศึกษาและกำลังคนที่ได้รับการศึกษาไปช่วยพัฒนาประเทศได้

ในปี 1980 และ 1990 สหรัฐอเมริกาได้เกิดวิสัยทัศน์ขึ้นมาใหม่โดยมีแนวคิดว่าการติดอาวุธทางปัญญาและสร้างฐานอำนาจให้แก่ผู้มีผลประโยชน์ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด ได้แก่ ครู อาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน นักธุรกิจ องค์กรต่าง ๆ และให้มีการโอนอำนาจการควบคุมการศึกษาให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งในขณะนี้ได้มีการปรับหรือโครงสร้างทางการศึกษา หลังจากนั้นได้มีประกาศเชิงวิสัยทัศน์ระดับชาติที่ยึดหลักการดังนี้ (กมล สุดประเสริฐ และคณะ. 2541 : 38-39)

1. สังคมถือว่าเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชุมชน
2. ปัจเจกชนเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้ที่มีผลผลิตเป็นประโยชน์แก่ชุมชนจำต้องได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ
3. เพื่อให้ได้การศึกษาที่ดีมีคุณภาพ จำเป็นต้องจัดตั้งระบบการปรับปรุงโรงเรียนและมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อประกันว่านักเรียนจะบรรลุความสำเร็จและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาจะต้องมอบคืนให้แก่บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดที่สุดกับผู้เรียน

อย่างไรก็ตามการปฏิรูปการศึกษาก็ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของ ประธานาธิบดี บิลล์ คลินตัน ได้จัดสร้างวิสัยทัศน์ระดับชาติจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ว่าการมลรัฐ นักธุรกิจ นักการเมือง นักการศึกษาชั้นนำและผู้รับผิดชอบทางการศึกษา จนในที่สุดรัฐบาลได้นำมาออกเป็นกฎหมายชื่อว่า GOAL 2000 : EDUCATE AMERICA ACT โดยมีสาระดังนี้ (กมล สุคประเสริฐ และคณะ. 2541 : 39)

1. ปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการจัดสร้างกรอบแนวคิดระดับชาติเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
2. ส่งเสริมการวิจัย การสร้างข้อมูลติดกมลและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบที่ประกันโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับที่สูงของนักเรียนทุกคน
3. จัดทำกรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดการโครงการศึกษาของรัฐบาลกลางทั้งหมดเสียใหม่
4. ส่งเสริมการพัฒนาและการนำระบบของมาตรฐาน ทักษะและการรับรองฝีมือแรงงานระดับชาติมาใช้

สหรัฐอเมริกา เห็นความสำคัญของการปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาของมลรัฐ และท้องถิ่นทั้งระบบ ตามที่รัฐสภาได้กล่าวไว้เป็นข้อค้นพบว่า (กมล สุคประเสริฐ และคณะ. 2541 : 57)

1. นักเรียนทุกคนสามารถเรียนและบรรลุถึงมาตรฐานระดับสูงได้และต้องตระหนักในศักยภาพของตนถ้าต้องการจะให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเจริญรุ่งเรือง
2. การปฏิรูปทางการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในวงจำกัดแค่บางโรงเรียนหรือบางส่วน บางเรื่องของการศึกษา
3. การปรับปรุงการเรียนการสอนจะต้องมาจากความเป็นผู้นำของครู อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง พ่อแม่ ผู้ปกครองของโรงเรียนแต่ละแห่งและจากนักวางแผนนโยบายของท้องถิ่นและมลรัฐ ชนเผ่า และนักวางแผนระดับชาติ
4. การปฏิรูปพร้อมกันจากเบื้องบนสู่เบื้องล่างและจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนมีความจำเป็นยิ่งเพื่อกระตุ้นวิธีการใหม่ ๆ และการสร้างสรรค์ของโรงเรียนแต่ละแห่งช่วยให้นักเรียนทุกคนบรรลุมาตรฐานที่แข่งขันกับนานาชาติได้

5. มลรัฐและชุมชนจะต้องพัฒนายุทธศาสตร์หรือกลวิธีเพื่อสนับสนุนและฟื้นฟูความสำคัญของโรงเรียนในท้องถิ่นทั้งหมด โดยการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของมลรัฐด้วยการปรับปรุงที่มีการประสานงานโยงใยกันเพื่อเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียน
6. พ่อแม่ ครูอาจารย์และนักการศึกษาในท้องถิ่น พร้อมด้วยผู้ประกอบการ ชุมชน และผู้นำเผ่า ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องในการพัฒนายุทธศาสตร์หรือกลวิธีของการปรับปรุงการศึกษาอย่างเป็นระบบที่สะท้อนความต้องการจำเป็นของชุมชนแต่ละแห่ง
7. ต้องมีการผนึกกรวมกำลังเพื่อสกัดกั้นอุปสรรคแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมความร่วมมือทางการเรียนรู้ให้แก่กันเรียนทุกคน โดยเห็นความสำคัญของด้านสุขภาพ อนามัย โภชนาการ การศึกษาวัยเด็กและปฐมวัย
8. หน่วยงานทางการศึกษาของท้องถิ่นและมลรัฐต้องร่วมลงมือปรับปรุงอย่างเป็นระบบเพื่อการอบรมสั่งสอนเด็กทุกคนให้มีศักยภาพสูงสุด
9. การปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบของท้องถิ่นและมลรัฐ ต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคน พร้อมด้วยกลไกที่มีประสิทธิภาพและแนวทางที่เหมาะสมต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน
10. สภาพธุรกิจประกอบการต่าง ๆ ควรมีส่วนสนับสนุนในการเข้ามามีหุ้นส่วนกับสถานศึกษา การจัดหาข้อมูลข่าวสาร การแนะแนวให้โรงเรียนตามความจำเป็นของธุรกิจ สาขาต่าง ๆ จัดสรรวัสดุ เอกสารและการสนับสนุนทางการศึกษาและการฝึกฝนอบรมที่จำเป็น
11. โรงเรียนควรจัดข้อมูลข่าวสารเสนอต่อธุรกิจต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีที่ชุมชน ธุรกิจจะสามารถช่วยเหลือโรงเรียนได้
12. สถาบันอุดมศึกษาควรได้รับการกระตุ้นให้เข้าเป็นหุ้นส่วนกับโรงเรียนเพื่อจัดสรรข้อมูลข่าวสารและการแนะแนวแก่โรงเรียนในด้านทักษะและความรู้ ทั้งอบรมให้ครูที่ต้องการและการพัฒนาอาชีพ
13. เทคโนโลยีที่เหมาะสมและการใช้ที่เป็นนวัตกรรมรวมถึงการเรียนทางไกล ทำให้มีประสิทธิภาพมากในการช่วยให้นักเรียนทั้งหมดได้มีโอกาสเรียนรู้และบรรลุมาตรฐานระดับสูง
14. เงินทุนจากรัฐบาลกลาง ควรให้การสนับสนุนการริเริ่มของมลรัฐและท้องถิ่นให้มีทุนเพียงพอสำหรับการวางแผนการปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบ
15. นักเรียนจะต้องได้เข้าร่วมในหลักสูตรที่กว้างขวาง ทำทนายและมีทางเข้าถึงทรัพยากรที่เพียงพอต่อความต้องการทางการศึกษา
16. หน่วยงานการศึกษาระดับท้องถิ่นและโรงเรียนต้องมีความตกลงร่วมกันว่าจะบริการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ก็มีปัญหาหลายประการเกิดขึ้น ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องปรับระบบการศึกษาให้สามารถตอบสนองของความต้องการของสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยได้มองไปข้างหน้าเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ดังนี้ (กมล สุตประเสริฐ และคณะ. 2541 : 78)

1. ประชาชนชาวญี่ปุ่นควรจะได้รับการศึกษาตลอดชีวิตตามความต้องการทุกเวลาที่ปรารถนา
2. การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมและมัธยมไม่ควรอบรมสั่งสอนแต่เพียงการให้รู้และจดจำได้ ควรให้การฝึกอบรมให้มีความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้น
3. พัฒนาอุดมศึกษาที่จะเน้นการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้นโดยเน้นความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนานาชาติ เน้นसारสนเทศ
4. รัฐควรสนับสนุนสถาบันการศึกษาชั้นสูงของเอกชนให้มากขึ้นเนื่องจากมีบทบาทในการช่วยจัดการศึกษาให้มีความหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะ
5. พัฒนาการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ให้ก้าวหน้าเทียบทันนานาชาติ
6. เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ครอบครัวแตกสลาย ประชาชนญี่ปุ่นทุกเพศทุกวัยควรได้รับการศึกษานอกระบบ
7. ศิลปะและวัฒนธรรมของญี่ปุ่นควรได้รับการพัฒนาและขยายผลไปยังนานาประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อธำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่น
8. ญี่ปุ่นต้องอยู่ท่ามกลางนานาชาติที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น ประชาชนชาวญี่ปุ่นจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและค่านิยมของชาติต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกัน
9. ระบบสารสนเทศจะมีบทบาทอย่างสูงในการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษาจึงควรจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการให้การศึกษาแก่เด็กมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนญี่ปุ่นรู้จักใช้เทคโนโลยีนี้ในการพัฒนาตนเองให้ทันความก้าวหน้าของโลก

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของเกาหลี

ประเทศเกาหลี ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการธิการของประธานาธิบดีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้จัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษาในปี ค.ศ.1994 ซึ่งมีชื่อว่า อุดมรัฐทางการศึกษา โดยมีสาระดังนี้ (กมล สุตประเสริฐ และคณะ. 2541 : 102-104)

1. ต้องจัดการศึกษาให้บุคคลได้รับประโยชน์ตลอดเวลา ตลอดชีวิต
2. ต้องใช้เทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ให้เข้าถึงทุกคนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

3. ต้องสร้างระบบธนาคารหน่วยกิตการเรียนให้บุคคลสามารถสะสมผลการเรียนไว้ได้และสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตข้ามสถานศึกษาและข้ามสาขาวิชาได้
4. ปรับลดจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกในระดับอุดมศึกษาให้น้อยลงและนำระบบวิชาเอกคู่หรือวิชาเอก 3 วิชาควมเข้ามาใช้
5. เน้นเสรีภาพที่นักเรียนจะถ่ายโอนผลการเรียน ระหว่างอาชีวศึกษาไปสู่มัธยมศึกษาสามัญหรือโดยทางกลับกันจากมัธยมศึกษาสามัญไปสู่อาชีวศึกษาได้
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางกายและมีความยากลำบากในการเข้าสู่ระบบการศึกษาได้มีโอกาสเข้าเรียนได้

จากอุดมรัฐทางการศึกษาคณะกรรมธิการของประธานาธิบดีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ยังได้กำหนดทิศทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการดังกล่าวดังนี้

1. การศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของผู้เรียน การศึกษาระบบใหม่จะต้องให้ความสนใจต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนและผู้ปกครองจะต้องสามารถเลือกโปรแกรมการศึกษาได้อย่างกว้างขวางจากการแข่งขันการให้บริการของสถาบันต่าง ๆ
2. ความหลากหลายของการศึกษา โรงเรียนจะมีความเฉพาะทางและมีโครงการการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยและความสร้างสรรค์ของเด็กให้พัฒนาได้อย่างเต็มที่
3. การดำเนินงานโรงเรียนอย่างเป็นอิสระ มีความสามารถในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการได้โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน
4. เสรีภาพและความเสมอภาค บุคคลทุกคนพึงได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เจริญสูงสุดและช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถเอาชนะอุปสรรคและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกันทุกคน
5. การศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อผสม
6. ความเป็นเลิศในการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นถึงมาตรฐานโลก ซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางการเงินที่ทันเวลาและระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ ถึงแม้จะมีการพัฒนาระบบการศึกษาไปมากที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถดี มีสมรรถภาพในการวิเคราะห์ที่ดี สามารถคิดหาเหตุผลได้ดี แต่ยังไม่เก่งในแง่ความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงนวัตกรรม ประเทศสิงคโปร์จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนสิงคโปร์รู้จักคิดให้พ้นขอบเขตสภาพแวดล้อมทางกายภาพของตนเอง พ้นจากรั้วบ้าน รั้วโรงเรียน เขตชุมชน พรมแดนประเทศ พรมแดนภูมิภาค ไปหาสากลโลก โดยคิดอย่างสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้ใหม่และมีความคิดใหม่ ๆ ซึ่งมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของสิงคโปร์ในอนาคตควรเน้นสาระสำคัญดังนี้ (กมล สูดประเสริฐ และคณะ.2541 : 110-112)

1. ประชาชนสิงคโปร์ควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับชาติบ้านเมืองของตนเองมากขึ้นเพื่อความเข้าใจความเป็นมาของการได้เอกราชและเพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติ
2. ชาวสิงคโปร์จะต้องได้รับการศึกษาที่ทัดเทียมประชาคมโลกและได้ใช้ความคิดให้กว้างไกลคิดอย่างสร้างสรรค์และรู้จักทำงานอย่างเป็นอิสระและริเริ่ม
3. ประชาชนชาวสิงคโปร์ควรได้รับการศึกษาให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักหาข้อมูลจากฐานข้อมูล รู้จักการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์โดยเฉพาะการผลิตอย่างใหม่
4. การพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพที่ดีและขยายแบบอย่างโรงเรียนไปให้มากขึ้นซึ่งประเทศสิงคโปร์มีมาตรการในการนำไปสู่ความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาโดยการปรับปรุงหลักสูตรสังคมศึกษา หน้าที่พลเมือง ศิลธรรมและประวัติศาสตร์ ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความคิดมากขึ้น จัดทำแผนหลักสำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาครูในด้านการยกระดับทางจริยธรรม อัตราเงินเดือน รวมทั้งการยอมรับจากสังคมจนได้เป็นครูอาวุโส หัวหน้าแผนวิชา ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และอาจารย์ใหญ่

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์

ประเทศนิวซีแลนด์ มีการจัดการศึกษาแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง จึงทำให้เกิดปัญหาในด้าน อำนาจตัดสินใจโครงการ งบประมาณ บุคลากร เนื่องจากเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน การได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางไม่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียน ครูไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง โรงเรียนและผู้ปกครองไม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้จัดการปฏิรูปการศึกษาในปี ค.ศ.1988. โดยมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาดังนี้ (กมล สูดประเสริฐ และคณะ. 2541 : 114-119)

1. เพื่อให้การบริหารการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและโรงเรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา
2. จัดการศึกษาให้มีความเสมอภาคโดยให้โอกาสทางการศึกษากับนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะมีความบกพร่องทางจิตใจหรือปัญหาอื่นใด
3. มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับชาติ
4. จัดการศึกษาโดยให้การยอมรับวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมของชาวเมารี

ซึ่งจากวิสัยทัศน์ดังกล่าวทำให้เกิดมาตรฐานในการปฏิรูปการศึกษาในหลายด้านดังนี้

1. การออกกฎหมายการศึกษา ปี ค.ศ.1989 เกี่ยวกับการจัดองค์กรการบริหารการศึกษาของชาติ องค์กรสนับสนุนการศึกษา การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา การกำหนดระดับของการศึกษา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาคู และบุคลากรทางการศึกษา
 2. กำหนดนโยบายทางการศึกษา โดยกำหนดแนวทางแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาและเป้าหมายของชาติว่าด้วยการศึกษา
 3. ปฏิรูปการบริหารการศึกษาโดยลดขั้นตอนให้เหลือเพียง 2 ระดับ คือระดับกระทรวงและระดับสถานศึกษา โดยระดับกระทรวงมีหน้าที่กำหนดนโยบายการศึกษาทุกระดับ จัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานและระดับสถานศึกษา ตั้งแต่ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ความเป็นอิสระในการบริหารงานภายใต้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนโดยมีอาจารย์ใหญ่เป็นผู้บริหาร
- สำหรับการบริหารการศึกษาในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีหน่วยบริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน คือ สภาการศึกษาแต่ละแห่งรวมทั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน สถานศึกษาแต่ละแห่งจะอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา แต่การปฏิบัติงานประจำวันจะเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ซึ่งเป็นผู้นำทางวิชาชีพของสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลีย ได้เผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานทำให้มีความว่างงานจำนวนมาก จึงเป็นผลที่จะทำให้เกิดการปฏิรูปด้านการอาชีวศึกษาเป็นการใหญ่ โดยประเทศออสเตรเลียได้มีการให้วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการศึกษาดังนี้ (กมล สุดประเสริฐ และคณะ. 2541 : 130-131)

1. ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการศึกษา
2. การบริหารการศึกษาให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนในระดับชาติได้เมื่อมีการย้ายสถานศึกษาจากรัฐหนึ่งไปอีกรัฐหนึ่ง
3. ผู้ปกครองและชุมชนต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงขึ้นและเป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับ
4. การปรับเปลี่ยนองค์การบริหารแบบการกระจายทรัพยากรและการตัดสินใจ รวมทั้งเน้นรูปแบบการทำงานเป็นทีม การควบคุมคุณภาพการให้บริการและการยืดหยุ่นต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
5. มีการนำหลักสูตรอาชีวศึกษาเข้ามาผสมผสานเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน
6. การเตรียมคนงานในอนาคตให้มีทักษะที่ยืดหยุ่นพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้ถูกนำมากำหนดเป็นมาตรการในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการบริหารการศึกษา โดยให้โรงเรียนมีอำนาจมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนทำงานร่วมกับสภาโรงเรียนประกอบด้วยตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครูในโรงเรียน ตัวแทนนักเรียนในโรงเรียน ตัวแทนชุมชน ครูใหญ่มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา
2. ปรับขนาดของกระทรวงให้มีขนาดเล็กลง และบทบาทของโรงเรียนให้รองรับการเปลี่ยนแปลง
3. จัดให้มีการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการตรวจสอบจากภายนอก ระบบตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง
4. มีระบบติดตามและประเมินผลมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน
5. ส่งเสริมนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียน เนื้อหาวิชารวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต การสอนโดยการรวมเด็กหลาย ๆ อายุไว้ด้วยกัน การสอนแบบพี่สอนน้อง การสอนภาษาต่างประเทศโดยวิธีซึมซับ การศึกษาทางไกล
6. พัฒนาระบบอาชีวศึกษาและฝึกอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อการแข่งขันและเพิ่มผลผลิตทางอุตสาหกรรม
7. ให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษาแก่ชาวพื้นเมืองดั้งเดิมให้มีความเท่าเทียมกันในการศึกษา

8. ส่งเสริมความเท่าเทียมกันในการศึกษา ระดับอุดมศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกล ชาวพื้นเมืองดั้งเดิม สตรี ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับนี้

จากวิสัยทัศน์ขององค์การยูเนสโกและวิสัยทัศน์ของประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา จะเห็นได้ว่า มีการมุ่งเน้นในเรื่องของความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนของประเทศได้รับการศึกษาได้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนของตนมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับชาติ โดยการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล รวมทั้งยกระดับความเป็นเลิศทางการศึกษาให้มากขึ้น สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าเข้าสู่มาตรฐานสากลโลกต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีวิสัยทัศน์ซึ่งมีมุมมองไปข้างหน้าที่มีจุดเน้นที่แตกต่างจากประเทศต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์หรือเจตนารมณ์ที่วางไว้ได้สมบูรณ์มาก หากวิเคราะห์พิจารณาถึงจุดอ่อนและปัญหาที่แตกต่างกันระหว่างการจัดการศึกษาของประเทศไทยและของประเทศต่าง ๆ จะพบว่า มีหลายประเด็นที่ทำให้การจัดการศึกษาของไทยไม่สามารถมีความทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ ได้ อาทิเช่น การที่ประเทศไทยมีหน่วยงานในการจัดการการศึกษาหลายสังกัด จึงทำให้ความสอดคล้องและเชื่อมโยงของการจัดการศึกษาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร การจัดสรรงบประมาณเป็นแบบการจัดสรรจากส่วนกลางซึ่งไม่เป็นธรรมและไม่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการศึกษา ทำให้การทำงานในพื้นที่ที่มีความไม่คล่องตัวเท่าที่ควร การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษายังมีน้อย การได้รับการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการจัดการศึกษาจากประชาชนในท้องถิ่นยังมีน้อย หน่วยงานในท้องถิ่นมีบทบาทน้อยในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การจัดการศึกษายังถูกควบคุมโดยรัฐ ซึ่งเป็นแบบรวมอำนาจและมีรูปแบบที่ไม่หลากหลายเพียงพอกับกลุ่มผู้สนใจ ซึ่งประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นประเด็นที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทย ทำให้ไม่สามารถพัฒนาไปได้เท่าทันและเท่าเทียมกับประเทศต่าง ๆ เหมือนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหา และความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีรายละเอียดสำหรับการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัด กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี (71 คน) ฉะเชิงเทรา (79 คน) นครนายก (36 คน) ปราจีนบุรี (49 คน) สระแก้ว (48 คน) ระยอง (52 คน) จันทบุรี (66 คน) และตราด (32 คน) รวมทั้งสิ้นจำนวน 433 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัด กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยของแต่ละจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้มา โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรแต่ละจังหวัดจำนวน 300 คน โดยใช้เกณฑ์ การพิจารณาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1960 : 1088-1089) ได้ดังนี้คือ จังหวัดชลบุรี (49 คน) ฉะเชิงเทรา (55 คน) นครนายก (25 คน) ปราจีนบุรี (34 คน) สระแก้ว (33 คน) ระยอง (36 คน) จันทบุรี (46 คน) ตราด (22 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อ การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของประธานคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพของครอบครัว วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ประสบการณ์ที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ที่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษา ระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 ประเด็น

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับ ท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 ประเด็น

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 ประเด็น และข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ บทความทางวิชาการเพื่อนำมาเป็น กรอบในการวิจัยดังนี้

งานวิจัย

1. รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินสภาพความพร้อมของท้องถิ่นในการขยายการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี (โครงการวิจัยร่วมระหว่างกรมวิชาการและกรมสามัญศึกษา). ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.
2. รายงานการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา. ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2541.
3. รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทและความสัมพันธ์ของส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล. ของ กองวิชาการ และแผนงาน สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2539.

เอกสาร

1. วิสัยทัศน์ทางการศึกษาทิศทางที่ไทยต้องทบทวน. ของ กมล สุดประเสริฐ และสุนทร สุนันท์ชัย, 2541.
 2. มองการศึกษา : เส้นทางที่เท่าเทียมของคนไทย. ของ ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ , 2535.
 3. การกระจายอำนาจทางการศึกษา การเมืองและฉันทานุมัติ. ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542
 4. บทบาทของหน่วยงานอื่นของรัฐกับการศึกษา. ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
 5. 108 ปัญหาปฏิรูปการศึกษา. ของ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา , 2543.
 6. ปฏิวัติการศึกษา. ของ รุ่ง แก้วแดง , 2543.
 7. รายงานการประชุมโต๊ะกลม เรื่อง อำนาจทางการศึกษา : กระจายอย่างไรให้สร้างสรรค์. ของ ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
2. ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล
 3. เขียนข้อคำถามตามกรอบที่กำหนดไว้
 4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) และความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการวัดผลวิจัยทางการศึกษาแล้วนำผลจากการตรวจสอบมาแก้ไขปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจำนวน 20 คน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำหรับรูป SPSS FOR WINDOWS VERSION 7.5.2 ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ชุด
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองในทุกจังหวัด โดยใช้ระยะเวลานาน 2 เดือน ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบ 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 2.1 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี จำนวน 49 ชุด
 - 2.2 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 55 ชุด
 - 2.3 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก จำนวน 25 ชุด
 - 2.4 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 34 ชุด
 - 2.5 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระแก้ว จำนวน 33 ชุด
 - 2.6 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดระยอง จำนวน 36 ชุด
 - 2.7 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 46 ชุด
 - 2.8 ข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดตราด จำนวน 22 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS VERSION 7.5.2 ทำการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลประเด็นเกี่ยวกับ ข้อมูลประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร. 2528 : 70)

- ๕ อยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 แสดงว่า มีความคิดเห็น/ความต้องการระดับ มากที่สุด
- ๔ อยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 แสดงว่า มีความคิดเห็น/ความต้องการระดับ มาก
- ๓ อยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 แสดงว่า มีความคิดเห็น/ความต้องการระดับ ปานกลาง
- ๒ อยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 แสดงว่า มีความคิดเห็น/ความต้องการระดับ น้อย
- ๑ อยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49 แสดงว่า มีความคิดเห็น/ความต้องการระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาวิเคราะห์ผลใน 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งข้อเสนอแนะทั่วไปด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยายและได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้พิจารณาใน 7 ประเด็น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพของครอบครัว วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ประสบการณ์ที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ที่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น ซึ่งได้วิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของประธานคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเพศของประธานคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับเพศของประธานคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง

เพศ		จำนวนร้อยละของคนในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง								รวม
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
ชาย	จำนวน (คน)	43	52	25	28	31	35	41	22	277
	ร้อยละ	14.33	17.33	8.33	9.33	10.33	11.67	13.67	7.33	92.33
หญิง	จำนวน (คน)	6	3	-	6	2	1	5	-	23
	ร้อยละ	2.00	13.04	0.00	2.00	0.67	0.33	1.67	0.00	7.67
รวม	จำนวน (คน)	49	55	25	34	33	36	46	22	300
	ร้อยละ	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าประธานคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 92.33 และที่เป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 7.67

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของประธานคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียง แสดงได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับอายุของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21 - 25	1	0.33
26 - 30	14	4.67
31 - 35	28	9.33
36 - 40	51	17.00
41 - 45	57	19.00
46 - 50	37	12.33
51 - 55	48	16.00
56 - 60	45	15.00
60 ขึ้นไป	19	6.33

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.00
รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 17 ช่วงอายุ 51-55 คิดเป็นร้อยละ 16 ช่วงอายุ
56-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 และที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.33 อาจกล่าวได้ว่า
ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไปจะมีอายุ
อยู่ในช่วง 41-60 ปี มากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัวของประธาน
คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงได้
ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัวของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก

สถานภาพ ของครอบครัว		จำนวนร้อยละของคนในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก								รวม
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
โสด	จำนวน (คน)	4	3	2	3	5	4	8	3	32
	ร้อยละ	1.33	1.00	0.67	1.00	1.67	1.33	2.67	1.00	10.67
แต่งงาน	จำนวน (คน)	45	52	23	31	28	32	38	19	268
	ร้อยละ	15.00	17.33	7.67	10.33	9.33	10.67	12.67	6.33	89.33
รวม	จำนวน (คน)	49	55	25	34	33	36	46	22	300
	ร้อยละ	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก ส่วนใหญ่ของทุกจังหวัดจะเป็นผู้ที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว คิดเป็นร้อยละ 89.33 และพวกที่เป็นคนโสดและยังไม่มีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10.67

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก แสดงได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของประธานคณะกรรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง

วุฒิการศึกษา		จำนวนร้อยละของคนในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง								รวม
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
ป.1 - ป.4	จำนวน (คน)	2	7	2	5	8	3	11	7	45
	ร้อยละ	0.67	2.33	0.67	1.67	2.67	1	3.67	2.33	15.00
ป.5 - ป.6	จำนวน (คน)	2	2	3	3	3	5	2	3	23
	ร้อยละ	0.67	0.67	1.00	1.00	1.00	1.67	0.67	1.00	7.67
ม.1 - ม.3	จำนวน (คน)	7	12	4	5	7	5	11	3	58
	ร้อยละ	2.33	4.00	1.33	3.00	2.33	1.67	3.67	1.00	19.33
ม.4 - ม.6	จำนวน (คน)	22	22	13	5	8	12	12	3	101
	ร้อยละ	7.33	7.33	4.33	3.00	2.67	4.00	4.00	1.00	33.67
ปวช.	จำนวน (คน)	2	1	1	1	1	4	-	4	11
	ร้อยละ	0.67	0.33	0.33	0.33	0.33	1.33	0.00	0.33	3.67
ปวส.	จำนวน (คน)	1	5	1	5	2	1	1	1	14
	ร้อยละ	0.33	1.67	0.33	1.00	0.67	0.00	0.33	0.33	4.67
ป.ตรี	จำนวน (คน)	13	6	1	3	4	6	8	4	45
	ร้อยละ	4.33	2.00	0.33	1.00	1.33	2.00	2.67	1.33	15
ป.โท	จำนวน (คน)	1	7	-	1	-	1	1	-	3
	ร้อยละ	0.00	0.00	0.00	0.33	0.00	0.33	0.33	0.00	1.00
รวม	จำนวน (คน)	49	55	25	34	33	36	46	22	300
	ร้อยละ	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยม 4-6 คิดเป็นร้อยละ
33.67 รองลงมาระดับมัธยม 1-3 คิดเป็นร้อยละ 19.33 ระดับประถม 1-4 คิดเป็นร้อยละ 15
ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15 ระดับประถม 5-6 คิดเป็นร้อยละ 7.67 ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 4.67 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 3.67 และระดับ
ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1 จากจังหวัดปราจีนบุรี ระยองและจันทบุรีรวมกัน ซึ่งผู้ที่มีวุฒิการ
ศึกษาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ, ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง, ปริญญาตรีจนถึง
ระดับปริญญาโท เป็นผู้ที่จบจากสาขาวิชาต่าง ๆ รวม 25 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชารัฐศาสตร์
รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารรัฐกิจ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารการศึกษา บริหารธุรกิจ
บริหารและการจัดการ การจัดการทั่วไป การบัญชี การเงินการธนาคาร การพัฒนาชุมชน

การตลาด การเกษตร เกษตรกรรม วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า เครื่องกลหนัก
เทคนิคการผลิต อิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างสำรวจ ช่างก่อสร้าง
ซึ่งผู้ที่มีวุฒิการศึกษามากกว่าจะเป็นสาขาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานของประธาน

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล
ในแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประสบการณ์ ในการทำงานในองค์การบริหาร ส่วนตำบล		จำนวนร้อยละของผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด								รวม
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
1 - 5 ปี	จำนวน (คน)	34	41	14	30	28	31	39	21	238
	ร้อยละ	11.3	13.67	4.67	10.00	9.33	10.33	13.00	7.00	79.33
6 - 10 ปี	จำนวน (คน)	13	8	7	1	4	4	6	-	43
	ร้อยละ	4.33	2.67	2.33	0.33	1.33	1.33	2.00	0.00	14.33
11 - 15 ปี	จำนวน (คน)	1	2	3	1	1	-	1	-	8
	ร้อยละ	0.00	0.67	1.00	0.33	0.33	0.00	0.33	0.00	2.67
16 - 20 ปี	จำนวน (คน)	1	2	-	1	-	-	1	-	3
	ร้อยละ	0.33	0.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00
21 - 25 ปี	จำนวน (คน)	1	1	-	1	-	-	1	-	3
	ร้อยละ	0.00	0.33	0.00	0.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.67
26 - 30 ปี	จำนวน (คน)	-	2	-	1	-	-	-	1	2
	ร้อยละ	0.00	0.00	0.00	0.33	0.00	0.00	0.00	0.33	0.67
31 - 35 ปี	จำนวน (คน)	1	-	1	-	-	-	-	-	2
	ร้อยละ	0.33	0.00	0.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.67
36 - 40 ปี	จำนวน (คน)	-	1	-	1	-	-	-	-	1
	ร้อยละ	0.00	0.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.33
41 - 45 ปี	จำนวน (คน)	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	ร้อยละ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.33	0.00	0.00	0.33
รวม	จำนวน (คน)	49	55	25	34	33	36	46	22	300
	ร้อยละ	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลา 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.33 สำหรับผู้มีประสบการณ์ ระยะเวลา 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.33 นอกจากนี้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นระยะเวลา มากกว่า 11-45 ปี มีอยู่จำนวนไม่มากนัก คิดเป็นร้อยละ 6.34

1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดระยะเวลาปฏิบัติงานของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประสบการณ์การเข้ารับการอบรม		จำนวนร้อยละของผู้เข้ารับการอบรม								รวม
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
เคยอบรม	จำนวน (คน)	48	52	25	31	30	36	46	21	289
	ร้อยละ	16.00	17.33	8.33	10.33	10.00	12.00	15.33	7.00	96.33
ไม่เคยอบรม	จำนวน (คน)	1	3	-	3	3	-	-	1	11
	ร้อยละ	0.33	1.00	0.00	1.00	1.00	0.00	0.00	0.03	3.67
รวม	จำนวน (คน)	49	55	25	34	33	36	46	22	300
	ร้อยละ	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 96.33 และบางส่วนที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมมีเพียงร้อยละ 3.67 สำหรับผู้ที่เคยเข้ารับการอบรมโดยส่วนใหญ่ผ่านการอบรมมาอย่างต่ำไม่น้อยกว่า 1-5 ครั้ง

1.7 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียง แสดงได้ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง

ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น		จำนวนร้อยละของผู้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น								รวม
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
เคยเข้า	จำนวน (คน)	31	35	17	16	20	24	34	17	194
	ร้อยละ	10.33	11.67	5.67	5.33	6.67	8.00	11.33	5.67	64.67
ไม่เคยเข้า	จำนวน (คน)	18	20	8	18	13	12	12	5	106
	ร้อยละ	6.00	6.67	2.67	6.00	4.33	4.00	4.00	1.67	35.33
รวม	จำนวน (คน)	49	55	25	34	33	36	46	22	300
	ร้อยละ	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง บางส่วนเคยมีประสบการณ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 64.47 และบางส่วนไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าไปมีส่วนร่วมเลย คิดเป็นร้อยละ 35.33 สำหรับส่วนที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมจัดการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงมาเป็นเวลาอย่างต่ำไม่น้อยกว่า 1-6 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลของ จังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก ใน 12 ประเด็น เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ซึ่งได้ ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 8 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับสาระใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ชัดเจนเพียงใด	ชลบุรี	49	3.02	0.69	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.91	0.69	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.00	0.96	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	2.94	0.92	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	2.91	0.68	ปานกลาง
	ระยอง	36	3.00	0.86	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	3.04	0.82	ปานกลาง
	ตราด	22	3.09	0.87	ปานกลาง
รวม		300	2.98	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

ตาราง 9 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
2. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลกระทบต่อ การจัดการศึกษาในท้องถิ่นของท่าน เพียงใด	ชลบุรี	49	2.96	0.87	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.04	0.94	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.00	1.15	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	2.79	1.04	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	3.21	0.86	ปานกลาง
	ระยอง	34	3.00	0.96	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	2.89	1.08	ปานกลาง
	ตราด	22	2.95	1.09	ปานกลาง
รวม		300	2.98	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

ตาราง 10 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการรับทราบ
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
3. ท่านได้รับทราบบทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพียงใด	ชลบุรี	49	3.18	0.67	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.85	0.80	ปานกลาง
	นครนายก	55	3.20	1.00	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	2.94	0.80	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	2.85	0.62	ปานกลาง
	ระยอง	36	2.94	0.71	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	3.17	0.74	ปานกลาง
	ตราด	22	3.05	0.95	ปานกลาง
รวม		300	3.02	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการรับทราบ
บทบาทเกี่ยวกับการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$)

ตาราง 11 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดโครงสร้าง
หน่วยงานดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
ของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
4. ท่านได้มีการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแล รับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การ บริหารส่วนตำบลไปแล้วเพียงใด	ชลบุรี	49	2.57	0.96	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.29	0.90	น้อย
	นครนายก	55	2.24	0.97	น้อย
	ปราจีนบุรี	34	2.18	1.14	น้อย
	สระแก้ว	33	2.06	0.70	น้อย
	ระยอง	36	2.44	1.11	น้อย
	จันทบุรี	45	2.20	0.96	น้อย
	ตราด	22	2.55	1.18	ปานกลาง
รวม		300	2.32	0.99	น้อย

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีการเตรียมพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการจัดโครงสร้างหน่วยงาน
ดูแล รับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดอยู่ในระดับน้อย
($\bar{x} = 2.32$) โดยจังหวัดชลบุรีและจังหวัดตราด ได้มีการจัดโครงสร้างอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{x} = 2.57$) และ ($\bar{x} = 2.55$)

ตาราง 12 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการวางแผนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
5. ท่านได้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ จากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการ ดำเนินการด้านการจัดการศึกษามากน้อย เพียงใด	ชลบุรี	49	2.82	0.86	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.56	0.92	ปานกลาง
	นครนายก	25	2.36	0.86	น้อย
	ปราจีนบุรี	34	2.59	0.86	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	2.52	0.80	ปานกลาง
	ระยอง	33	2.75	1.02	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	2.65	0.79	ปานกลาง
	ตราด	22	2.73	0.98	ปานกลาง
รวม		300	2.63	0.90	ปานกลาง

ตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ

ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยได้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.63$) โดยที่จังหวัดนครนายกมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.36$)

ตาราง 13 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดเตรียม
จัดหามูลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
6. ท่านได้มีการจัดเตรียมจัดหามูลากรทาง การศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหาร ส่วนตำบลมากนักน้อย เพียงใด	ชลบุรี	49	2.27	0.88	น้อย
	ฉะเชิงเทรา	55	2.25	1.02	น้อย
	นครนายก	25	2.04	0.68	น้อย
	ปราจีนบุรี	34	2.26	1.02	น้อย
	สระแก้ว	33	1.94	0.75	น้อย
	ระยอง	36	2.33	1.17	น้อย
	จันทบุรี	46	2.07	0.83	น้อย
	ตราด	22	2.45	1.14	น้อย
รวม		300	2.20	0.95	น้อย

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการจัดเตรียมหา
มูลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.20$)

ตาราง 14 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดเตรียม
วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การ
บริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
7. ท่านได้มีการจัดเตรียมวางแผน การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นไปแล้วมากน้อย เพียงใด	ชลบุรี	49	2.76	0.69	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.51	1.02	ปานกลาง
	นครนายก	55	2.32	0.80	น้อย
	ปราจีนบุรี	34	2.47	0.93	น้อย
	สระแก้ว	33	2.33	0.78	น้อย
	ระยอง	36	2.78	0.93	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	2.39	0.77	น้อย
	ตราด	22	2.64	1.05	ปานกลาง
รวม		300	2.53	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการจัดเตรียม
วางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.53$) โดยที่จังหวัด
นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้วและจันทบุรี ยังมีวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 15 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
8. ท่านได้จัดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับ ชุมชนไปแล้วมากน้อย เพียงใด	ชลบุรี	49	2.84	0.92	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.53	0.90	ปานกลาง
	นครนายก	25	2.16	0.75	น้อย
	ปราจีนบุรี	34	2.53	0.96	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	2.36	0.74	น้อย
	ระยอง	36	2.83	0.97	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	2.50	0.81	ปานกลาง
	ตราด	22	2.86	1.04	ปานกลาง
รวม		300	2.59	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้ชุมชนไปบ้างแล้วระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$) โดยที่จังหวัดนครนายก และสระแก้ว ยังมีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 16 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการติดต่อ
ประสานงานและประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละ
จังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
9. ท่านได้มีการติดต่อประสานงานและ ประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น เกี่ยวกับกับการมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาของท้องถิ่น เพียงใด	ชลบุรี	49	2.90	0.92	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.85	0.91	ปานกลาง
	นครนายก	25	2.64	0.91	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	3.00	0.92	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	2.79	0.89	ปานกลาง
	ระยอง	33	3.03	0.94	ปานกลาง
	จันทบุรี	40	2.65	1.06	ปานกลาง
	ตราด	22	2.91	1.27	ปานกลาง
รวม		300	2.85	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการติดต่อ
ประสานงาน ประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
ท้องถิ่นอยู่บ้างในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$)

ตาราง 17 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านความรับผิดชอบ
ดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้า
(พ.ศ.2545-2549) ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
10 ท่านคิดเห็นว่าจะสามารถรับผิดชอบ ดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็น รูปธรรมภายในระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) ได้มากน้อยเพียงใด	ชลบุรี	49	3.45	0.79	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.33	1.04	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.28	0.98	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	3.21	0.91	ปานกลาง
	สระแก้ว	25	3.21	0.93	ปานกลาง
	ระยอง	36	3.33	0.93	ปานกลาง
	จันทบุรี	36	3.20	1.05	ปานกลาง
	ตราด	22	3.23	1.19	ปานกลาง
รวม		300	3.29	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ

ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยให้ความเห็นว่าจะ
สามารถรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-
2549) ได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$)

ตาราง 18 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านความรับผิดชอบต่อ
ดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปี ข้างหน้า
(พ.ศ.2545-2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความพร้อม
11. ท่านคิดเห็นว่าจะสามารถรับผิดชอบต่อ ดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็น รูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) ได้มากน้อย เพียงใด	ชลบุรี	49	3.80	0.76	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.84	0.96	มาก
	นครนายก	25	3.84	0.80	มาก
	ปราจีนบุรี	34	3.56	0.80	มาก
	สระแก้ว	33	3.67	0.96	มาก
	ระยอง	33	3.92	0.73	มาก
	จันทบุรี	46	3.74	0.95	มาก
	ตราด	22	3.64	1.29	มาก
รวม		300	3.76	0.80	มาก

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยให้ความเห็นว่าจะ
สามารถรับผิดชอบต่อดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า
(พ.ศ.2545-2554) ได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$)

ตาราง 19 แสดงองค์กรที่อยู่ในตำบลในแต่ละจังหวัดที่สามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากรที่นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

ลักษณะขององค์กร	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรที่สามารถให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น								รวม
	ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
1. ประชาในท้องถิ่น	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100
2. โรงเรียนระดับประถมศึกษา (เอกชน)	28.21	12.82	10.26	5.13	12.82	20.51	7.69	2.56	100
3. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (เอกชน)	34.78	17.39	8.7	4.35	0.00	17.39	13.04	4.35	100
4. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (เอกชน)	16.33	18.33	8.33	11.33	11.00	12.00	15.33	7.33	100
5. โรงเรียนระดับประถมศึกษา (รัฐบาล)	15.68	17.8	9.75	13.14	10.17	12.29	13.14	8.05	100
6. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (รัฐบาล)	19.3	16.67	10.53	11.4	13.16	7.89	13.16	7.89	100
7. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (รัฐบาล)	20.00	20.00	20.00	0.00	0.00	0.00	40.00	0.00	100
8. โรงงานอุตสาหกรรม	25.00	17.86	3.57	14.29	6.25	18.75	12.5	1.79	100
9. แหล่งท่องเที่ยว	18.52	3.7	7.41	5.56	12.96	16.67	18.52	16.67	100
10. โรงพยาบาล	18.52	22.22	11.11	3.70	3.70	3.70	18.52	18.52	100
11. สถานอนามัย	16.89	18.72	9.13	11.87	11.87	11.87	11.42	8.22	100
12. วัด	17.32	18.18	8.23	10.39	10.82	12.89	15.15	6.93	100
13. สหกรณ์การเกษตร	17.31	25.00	5.77	7.69	11.54	13.46	13.46	5.77	100

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลให้ความคิดเห็นว่างค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในตำบลในแต่ละจังหวัดสามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากรต่าง ๆ ที่นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่นได้พอสมควรโดยจะเห็นได้ว่าองค์กรต่าง ๆ ทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นประชาชน โรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งของเอกชนและรัฐบาล โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานอนามัย วัด และสหกรณ์การเกษตร องค์กรทั้งหลายเหล่านี้มีศักยภาพที่สามารถให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาได้พอสมควรหากองค์กรบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดจะดำเนินการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นของตนเอง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียง

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดใน 6 ประเด็นปัญหา ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 20 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา		
			\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล	ชลบุรี	49	3.41	0.73	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.31	0.88	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.40	1.04	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	3.18	1.09	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	3.09	0.28	ปานกลาง
	ระยอง	33	3.17	0.88	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	3.11	0.88	ปานกลาง
	ตราด	22	3.32	1.17	ปานกลาง
รวม		300	3	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง มีปัญหาความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีความเข้าใจชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$)

ตาราง 21 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรู้และความเข้าใจในด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา		
			\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล	ชลบุรี	49	3.41	0.67	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.18	0.80	ปานกลาง
	นครนายก	55	3.18	0.80	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	2.97	0.80	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	3.00	0.79	ปานกลาง
	ระยอง	33	3.25	0.79	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	3.15	0.87	ปานกลาง
	ตราด	22	3.36	0.87	ปานกลาง
รวม		300	3.19	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$)

ตาราง 22 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา		
			\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
3. ความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล	ชลบุรี	49	3.31	0.89	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.53	0.89	มาก
	นครนายก	25	3.44	0.96	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	3.15	0.78	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	3.15	0.68	ปานกลาง
	ระยอง	36	3.36	0.72	ปานกลาง
	จันทบุรี	40	3.24	1.02	ปานกลาง
	ตราด	22	3.41	0.85	ปานกลาง
รวม		300	3.53	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีปัญหาความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดฉะเชิงเทรา จะมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$)

ตาราง 23 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ยกย่องด้านการศึกษา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาใน ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา		
			\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
4. จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถ ช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ยกย่อง ด้านการศึกษา	ชลบุรี	49	3.43	0.79	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.31	0.88	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.36	1.15	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	3.18	0.94	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	3.00	1.75	ปานกลาง
	ระยอง	36	3.00	0.94	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	3.00	0.82	ปานกลาง
ตราด	22	3.18	0.91	ปานกลาง	
รวม		300	3.24	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถ
ช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ยกย่องด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$)

ตาราง 24 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแหล่งเงินงบประมาณที่ใช้
ในการบริหารและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
ของแต่ละจังหวัด

ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาใน ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา		
			\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
5. แหล่งเงินงบประมาณที่ใช้ในการ บริหารและการจัดการศึกษาใน ท้องถิ่น	ชลบุรี	49	2.88	1.07	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.82	1.06	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.04	1.14	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	2.88	1.17	ปานกลาง
	สระแก้ว	34	2.73	0.94	ปานกลาง
	ระยอง	36	2.97	0.97	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	2.59	1.07	ปานกลาง
	ตราด	22	2.59	0.96	ปานกลาง
รวม		300	2.79	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งเงินงบประมาณในการบริหารและการจัดการศึกษา
ในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$)

ตาราง 25 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการและระดมทรัพยากร
ในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาใน ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา		
			\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
6. การจัดการและระดมทรัพยากร ในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัด การศึกษาในท้องถิ่น	ชลบุรี	49	3.12	0.83	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	2.96	0.94	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.36	0.99	ปานกลาง
	ปราจีนบุรี	34	2.88	0.99	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	2.76	0.87	ปานกลาง
	ระยอง	36	3.14	0.68	ปานกลาง
	จันทบุรี	36	2.72	0.83	ปานกลาง
	ตราด	25	2.82	1.18	ปานกลาง
รวม		300	2.96	0.91	ปานกลาง

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออก มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการและระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัด
การศึกษาในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดใน 14 ประเด็น ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 26 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา เพียงใด	ชลบุรี	49	3.84	0.72	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.95	0.78	มาก
	นครนายก	25	4.12	0.78	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.12	0.54	มาก
	สระแก้ว	33	3.94	0.97	มาก
	ระยอง	36	4.31	0.71	มาก
	จันทบุรี	46	4.04	0.87	มาก
	ตราด	22	4.09	0.81	มาก
รวม		300	4.03	0.78	มาก

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

ตาราง 27 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
และการพัฒนาหลักสูตรขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
2. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพียงใด	ชลบุรี	49	3.94	0.59	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.87	0.90	มาก
	นครนายก	25	4.16	0.90	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.18	0.76	มาก
	สระแก้ว	33	4.09	0.84	มาก
	ระยอง	36	4.33	0.68	มาก
	จันทบุรี	46	4.13	0.78	มาก
	ตราด	22	4.14	0.64	มาก
รวม		300	4.08	0.78	มาก

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$)

ตาราง 28 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
3. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพียงใด	ชลบุรี	49	4.02	0.56	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.11	0.85	มาก
	นครนายก	25	4.36	0.95	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.32	0.64	มาก
	สระแก้ว	33	4.30	0.64	มาก
	ระยอง	36	4.30	0.64	มาก
	จันทบุรี	46	4.24	0.79	มาก
	ตราด	22	4.27	0.55	มาก
รวม		300	4.23	0.72	มาก

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในระดับมาก
($\bar{x} = 4.23$)

ตาราง 29 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร
และการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
4. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริหารและการจัดการศึกษา เพียงใด	ชลบุรี	49	4.10	0.59	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.11	0.81	มาก
	นครนายก	25	4.32	0.95	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.21	0.64	มาก
	สระแก้ว	33	4.21	0.86	มาก
	ระยอง	33	4.33	0.68	มาก
	จันทบุรี	40	4.41	0.69	มาก
	ตราด	22	4.18	0.59	มาก
รวม		300	4.23	0.73	มาก

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา
ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

ตาราง 30 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจในการจัดโครงสร้างการบริหาร และการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
5. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดโครงสร้างการบริหารและการจัด การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล	ชลบุรี	49	4.14	0.61	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.16	0.81	มาก
	นครนายก	25	4.20	0.96	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.24	0.74	มาก
	สระแก้ว	33	4.39	0.75	มาก
	ระยอง	36	4.33	0.68	มาก
	จันทบุรี	46	4.30	0.70	มาก
	ตราด	22	4.18	0.68	มาก
รวม		300	4.24	0.75	มาก

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการบริหาร และจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$)

ตาราง 31 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
6. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด	ชลบุรี	49	4.00	0.61	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.00	0.80	มาก
	นครนายก	25	4.36	0.70	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.06	0.81	มาก
	สระแก้ว	33	4.36	0.70	มาก
	ระยอง	36	4.19	0.75	มาก
	จันทบุรี	46	4.09	0.78	มาก
	ตราด	22	4.00	0.69	มาก
รวม		300	4.13	0.74	มาก

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$)

ตาราง 32 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
7. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา การศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น เพียงใด	ชลบุรี	49	4.08	0.64	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.04	0.77	มาก
	นครนายก	25	4.48	0.71	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.21	0.77	มาก
	สระแก้ว	33	4.30	0.68	มาก
	ระยอง	36	4.30	0.64	มาก
	จันทบุรี	46	4.24	0.71	มาก
	ตราด	22	4.09	0.68	มาก
รวม		300	4.21	0.71	มาก

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$)

ตาราง 33 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
ด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
8. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลด้านการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพียงใด	ชลบุรี	49	3.96	0.64	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.96	0.83	มาก
	นครนายก	25	4.40	0.58	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.03	0.90	มาก
	สระแก้ว	33	4.24	0.79	มาก
	ระยอง	33	4.31	0.58	มาก
	จันทบุรี	46	4.33	0.63	มาก
	ตราด	22	4.14	0.77	มาก
รวม		300	4.15	0.74	มาก

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ ด้านการศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก
($\bar{x} = 4.15$)

ตาราง 34 แสดงระดับความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การ
บริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
9. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การ บริหารส่วนตำบล เพียงใด	ชลบุรี	49	4.00	0.65	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.98	0.87	มาก
	นครนายก	25	4.28	0.61	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.21	0.59	มาก
	สระแก้ว	33	4.36	0.65	มาก
	ระยอง	36	4.36	0.64	มาก
	จันทบุรี	46	4.26	0.65	มาก
	ตราด	22	4.00	0.76	มาก
รวม		300	4.17	0.70	มาก

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออกมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
ประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)

ตาราง 35 แสดงระดับความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภท เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ เพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล ของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
10. ท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษา ประเภท เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ เพื่อทำงาน ด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหาร ส่วนตำบล มากน้อยเพียงใด	ชลบุรี	49	3.94	0.63	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.89	0.88	มาก
	นครนายก	25	4.24	0.78	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.03	0.87	มาก
	สระแก้ว	33	4.12	0.93	มาก
	ระยอง	36	4.06	0.89	มาก
	จันทบุรี	46	4.07	0.88	มาก
	ตราด	22	4.14	0.99	มาก
รวม		300	4.03	0.85	มาก

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภท เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ เพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

ตาราง 36 แสดงระดับความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
11. ท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษา ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้าน การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การ บริหารส่วนตำบล มากน้อยเพียงใด	ชลบุรี	49	3.84	0.59	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	3.91	0.97	มาก
	นครนายก	25	4.20	0.65	มาก
	ปราจีนบุรี	34	3.65	1.07	มาก
	สระแก้ว	33	4.06	0.86	มาก
	ระยอง	36	3.89	0.82	มาก
	จันทบุรี	46	3.96	0.84	มาก
	ตราด	22	4.14	0.77	มาก
รวม		300	3.93	0.85	มาก

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภท ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษา ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$)

ตาราง 37 แสดงระดับความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
12. ท่านต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา อย่างน้อยเพียงใด	ชลบุรี	49	4.04	0.68	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.00	0.68	มาก
	นครนายก	25	4.28	0.84	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.24	0.74	มาก
	สระแก้ว	33	4.36	0.65	มาก
	ระยอง	36	4.31	0.71	มาก
	จันทบุรี	46	4.30	0.81	มาก
	ตราด	22	4.18	0.68	มาก
รวม		300	4.19	0.76	มาก

จากตาราง 37 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$)

ตาราง 38 แสดงระดับความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลาง และจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
13. ท่านมีความต้องการจำนวนเงินงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่น ในการบริหารและจัดการศึกษา มากน้อยเพียงใด	ชลบุรี	49	4.33	0.85	มาก
	ฉะเชิงเทรา	55	4.16	0.88	มาก
	นครนายก	25	4.64	0.64	มาก
	ปราจีนบุรี	34	4.50	0.62	มาก
	สระแก้ว	33	4.36	1.03	มาก
	ระยอง	36	4.58	0.80	มาก
	จันทบุรี	46	4.50	0.75	มาก
	ตราด	22	4.59	0.59	มาก
รวม		300	4.42	0.79	มาก

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้จัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$)

ตาราง 39 แสดงระดับความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็น
หน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด	จำนวน ผู้ตอบ (คน)	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการ		
			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
14. ท่านต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วน ตำบล ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นโดยเร็ว	ชลบุรี	49	3.24	0.88	ปานกลาง
	ฉะเชิงเทรา	55	3.35	0.97	ปานกลาง
	นครนายก	25	3.60	0.82	มาก
	ปราจีนบุรี	34	3.38	0.95	ปานกลาง
	สระแก้ว	33	3.48	1.00	ปานกลาง
	ระยอง	36	3.36	1.05	ปานกลาง
	จันทบุรี	46	3.28	0.96	ปานกลาง
	ตราด	22	3.23	1.27	ปานกลาง
รวม		300	3.35	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ
ในภาคตะวันออกมีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงาน
รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$)

นอกจากผลสรุปที่ผู้วิจัยได้สรุปดังกล่าวข้างต้นแล้วผู้วิจัยยังได้ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะ
ทั่วไปจากประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก จำนวนร้อยละ
85 ของจำนวนผู้ให้ข้อมูล 300 คน โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร
ด้านงบประมาณและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านโครงสร้างการบริหาร

ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ได้ให้
ข้อเสนอแนะดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดโครงสร้างการบริหารด้านการศึกษาและบุคลากร
จึงควรจัดให้มีโครงสร้างในการบริหารการศึกษาและบุคลากร โดยในโครงสร้างการบริหารควรมี
การจัดคณะกรรมการบริหารการศึกษาที่มาจากบุคลากรที่หลากหลาย

2. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการปรับโครงสร้างของเจ้าหน้าที่ในองค์การให้มีตำแหน่งเพื่อรองรับการถ่ายโอนนักวิชาการหรือนักการศึกษาและครูจากส่วนกลางเพื่อเข้ามาร่วมดำเนินการด้านการศึกษาของท้องถิ่น

3. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการจัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในโครงสร้างการบริหารงาน เพื่อดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ.2545-2549) ให้รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และ 5 ปีหลัง (พ.ศ.2550-2554) ให้รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นผู้ประเมินว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีความพร้อมก็ให้สามารถจัดการศึกษาในแต่ละระดับดังกล่าวได้

4. ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และหรือมีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือมีผู้ช่วยบริหารการจัดงานด้านการศึกษาที่ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมโดยเน้นผู้ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษา

5. ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารการศึกษาและการจัดโครงสร้างการบริหาร ซึ่งควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานการศึกษาของท้องถิ่นในอนาคตต่อไปด้วย

ด้านบุคลากร

ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดให้มีการประเมินความพร้อมของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีความพร้อมที่จะสามารถดูแลการจัดการศึกษาได้มากน้อยเพียงใด

2. ควรให้กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้เป็นผู้พิจารณาในการจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นที่ปรึกษาการจัดการศึกษา แนะนำ วางแผน กำหนดหลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้มีการโอนย้ายข้าราชการจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคหรือในส่วนท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการบริหารการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานการจัดการศึกษาของท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีบุคลากรด้านการศึกษามาดำเนินงานด้านนี้โดยเฉพาะ

3. ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากยังมีวุฒิการศึกษาที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งมีผู้จบระดับปริญญาตรีน้อย จึงควรให้มีการยกระดับคุณวุฒิการศึกษาโดยการให้เข้ารับการศึกษาระดับสูงมากขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารงานด้านการศึกษา

4. บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งควรจัดให้มีการประชุม อบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตาม พ.ร.บ. และควรมีการจัดการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อจะได้นำความรู้ไปปรับใช้ในการทำงานในโอกาสข้างหน้าต่อไป

5. ควรจัดให้มีการประชุมบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรทางการศึกษาและครูในท้องถิ่นให้มีความเข้าใจที่ตรงกันในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายและร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่นของตน

6. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาให้ความรู้แก่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้มีความรู้ความสามารถสำหรับนำไปใช้ในการบริหารงานด้านการศึกษาในอนาคตได้ต่อไป

ด้านงบประมาณ

ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมสำหรับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นเพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถนำมาดำเนินการบริหารจัดการด้านการศึกษาและการจ้างบุคลากรทางการศึกษาได้ ซึ่งจะมีผลทำให้สามารถเกิดผลที่เป็นรูปธรรมได้เร็วมากขึ้น

2. รัฐบาลมีการจัดสรรเงินจากการจัดเก็บภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลน้อยมากและมีความไม่เป็นธรรม ควรพิจารณาการจัดสรรเงินให้ตามจำนวนประชากรที่มีอยู่ในตำบลนั้น ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

3. ควรมีการจัดการประชุมเพื่อจัดทำงบประมาณในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นโดยคิดให้ตามอัตราค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายคนของนักเรียน รวมทั้งค่าอาหารกลางวันและอาหารเสริมสำหรับนักเรียนที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละท้องถิ่นต้องดูแลรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในโอกาสต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้ข้อเสนอแนะไว้มีดังนี้

1. กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรมีบทบาทในการร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยริบดำเนินการจัดให้มีการประเมินศักยภาพความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละท้องถิ่นที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาโดยเร็ว

2. ควรมีการดำเนินการเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับกรถ่ายโอนบุคลากรทางการศึกษาให้รวดเร็วขึ้นเพื่อที่จะสามารถทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการดูแลรับผิดชอบดำเนินงานการบริหารและจัดการศึกษาของท้องถิ่นได้เป็นรูปธรรมเร็วขึ้น
 3. ควรมีการจัดประชุมให้บุคลากรทุกคนในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามากกว่านี้ เนื่องจากยังมีความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน
 4. ควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารในท้องถิ่นเกี่ยวกับความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจในการดำเนินการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
 5. ควรมีการดำเนินการเพื่อให้ครูในโรงเรียนและองค์การบริหารส่วนตำบลได้เกิดความศรัทธาซึ่งกันและกันในการร่วมกันทำงานในการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์
 6. ควรมีการดำเนินการคัดสรรผู้นำท้องถิ่นที่ดีและมีคุณภาพที่สูงขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังขาดผู้นำท้องถิ่นที่ดีที่มุ่งพัฒนาเพื่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง
 7. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษา การบริหารและจัดการศึกษาในท้องถิ่น
 8. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
 9. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบถึงบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้มากขึ้น เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นยังไม่มี ความเข้าใจชัดเจนดีเพียงพอ
 10. ควรมีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการศึกษาและเอกสารตำราเกี่ยวกับการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรู้รับทราบเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการดูแลการจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป
- จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก ส่วนใหญ่เป็นเพศชายและมีอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่มีครอบครัวแล้ว สำหรับวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นผู้ที่ มีประสบการณ์ในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลระหว่าง 1-5 ปี จำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมาแล้ว และจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและจัดการศึกษาในท้องถิ่นมาบ้างแล้ว

เมื่อพิจารณาถึงการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการเตรียมพร้อมในทุกประเด็นสำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง อาทิเช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่น บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 การจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลรับผิดชอบ การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล การวางแผนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการด้านการจัดการศึกษา การจัดเตรียมจัดหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การดำเนินการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดการศึกษาให้กับชุมชน การติดต่อประสานงานและประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ความสามารถในการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) ความสามารถในการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) และองค์กรที่อยู่ในตำบล ส่วนใหญ่มีความสามารถช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่นได้ตามสมควร

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาในทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง อาทิเช่น ความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษา แหล่งเงินงบประมาณที่ใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นและการจัดหาและระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการในทุกประเด็นส่วนมากอยู่ในระดับมาก อาทิเช่น ความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การบริหารและการจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

ขององค์การบริหารส่วนตำบล หลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทเจ้าหน้าที่ นักวิชาการเพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษาและมีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นโดยเร็ว ซึ่งมีความต้องการอยู่ระดับปานกลาง

สำหรับข้อเสนอแนะทั่วไปที่ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายประเด็น อาทิเช่น ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังได้กล่าวไปข้างต้นนั้น ล้วนแล้วแต่มีประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด อาทิเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ที่จะพิจารณาดำเนินการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโดยเร็วเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในการนำเสนอข้อมูลสำหรับการสรุปผล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ โดยสรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ผลดังต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจ ข้อมูลความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง จันทบุรีและตราด จำนวน 300 คน สำหรับการศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาพิจารณาข้อมูลใน 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเมื่อได้รับข้อมูลดังกล่าวมาแล้วจะนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยจากแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ คือ มากที่สุด (\bar{x} ตั้งแต่ 4.50-5.00) มาก (\bar{x} ตั้งแต่ 3.50-4.49) ปานกลาง (\bar{x} ตั้งแต่ 2.50-3.49) น้อย (\bar{x} ตั้งแต่ 1.50-2.49) น้อยที่สุด (\bar{x} ตั้งแต่ 1.00-1.49) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อให้ได้ข้อสรุปผลและนำข้อสรุปไปใช้ในการอภิปรายต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาระดับเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นผลสรุปดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 92.33 และที่เป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 7.67

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ พบว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 19 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 17 ช่วงอายุ 51-55 คิดเป็นร้อยละ 16 ช่วงอายุ 56-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 และที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.33 อาจกล่าวได้ว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทั่วไปจะมีอายุอยู่ในช่วง 41-60 ปี มากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพครอบครัว พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่ของทุกจังหวัดจะเป็นผู้ที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว คิดเป็นร้อยละ 89.33 และพวกที่เป็นคนโสดและยังไม่มีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10.67

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยม 4-6 คิดเป็นร้อยละ 33.67 รองลงมาระดับมัธยม 1-3 คิดเป็นร้อยละ 19.33 ระดับประถมศึกษา 1-4 คิดเป็นร้อยละ 15 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15 ระดับประถม 5-6 คิดเป็นร้อยละ 7.67 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 4.67 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 3.67 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1 จากจังหวัดปราจีนบุรี ระยองและจันทบุรี รวมกัน ซึ่งผู้ที่มีวุฒิการศึกษาดังแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ, ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง, ปริญญาตรีจนถึงระดับปริญญาโท เป็นผู้ที่จบจากสาขาวิชาต่าง ๆ รวม 25 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารรัฐกิจ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารการศึกษา บริหารธุรกิจ บริหารและการจัดการ การจัดการทั่วไป การบัญชี การเงินการธนาคาร การพัฒนาชุมชน การตลาด การเกษตร เกษตรกรรม วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า เครื่องกลหนัก เทคนิคการผลิต อิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างสำรวจ ช่างก่อสร้าง ซึ่งผู้ที่มีวุฒิการศึกษาดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นสาขาวิชาที่มากที่สุด

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประสบการณ์ในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลา 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.33 สำหรับผู้มีประสบการณ์ ระยะเวลา 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.33 นอกจากนี้ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นระยะเวลามากกว่า 11-45 ปี มีอยู่จำนวนไม่มากนัก คิดเป็นร้อยละ 6.34

1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 96.33 และบางส่วนที่ไม่เคยเข้ารับการ อบรมมีเพียงร้อยละ 3.67 สำหรับผู้ที่เคยเข้ารับการอบรม โดยส่วนใหญ่ผ่านการอบรมมาอย่างต่ำไม่น้อยกว่า 1-5 ครั้ง

1.7 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บางส่วนเคยมีประสบการณ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 64.47 และบางส่วนไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าไปมีส่วนร่วมเลย คิดเป็นร้อยละ 35.33 สำหรับส่วนที่มี

ประสบการณ์ในการเข้าร่วมจัดการบริหารงานและจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงมาเป็นเวลาอย่างต่ำไม่น้อยกว่า 1-6 ปี

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียง ที่ได้จากผลการวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

2.2 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

2.3 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการได้รับทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการรับทราบบทบาทเกี่ยวกับการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$)

2.4 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง มีการเตรียมพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแล รับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.32$) โดยจังหวัดชลบุรีและจังหวัดตราด ได้มีการจัดโครงสร้างอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.57$) และ ($\bar{x} = 2.55$)

2.5 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการด้านการจัดการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียง มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยได้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้

ในการดำเนินการจัดการศึกษาเกือบทุกจังหวัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.63$) โดยที่จังหวัดนครนายกมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.36$)

2.6 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการจัดเตรียมหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.20$)

2.7 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาในท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการจัดเตรียมวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.53$) โดยที่จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี สระแก้วและจันทบุรี ยังมีการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

2.8 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับชุมชน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้ชุมชนไปบ้างแล้วระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$) โดยที่จังหวัดนครนายกและสระแก้ว ยังมีการดำเนินการน้อย

2.9 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานและประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยมีการติดต่อประสานงาน ประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอยู่บ้างในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$)

2.10 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความสามารถในการดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยให้ความเห็นว่าจะสามารถรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) ได้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$)

2.11 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความสามารถในการดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยให้ความเห็นว่าจะสามารถรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

ภายในระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) ได้เป็นผลอย่างยิ่งอยู่ในระดับมาก ($x = 3.76$)

2.12 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสำรวจองค์กรที่อยู่ในตำบลในแต่ละจังหวัดที่สามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากรที่นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความคิดเห็นว่า องค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในตำบลในแต่ละจังหวัดสามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากรต่าง ๆ ที่นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่นได้พอสมควรโดยจะเห็นได้ว่าองค์กรต่าง ๆ ทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นประชาชน โรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของเอกชนและรัฐบาล โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานีอนามัย วัดและสหกรณ์การเกษตร องค์กรทั้งหลายเหล่านี้ มีศักยภาพที่สามารถให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาได้พอสมควรหากองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดจะดำเนินการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นของตนเอง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ที่ได้จากผลการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีความเข้าใจชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.25$)

3.2 ปัญหาด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.19$)

3.3 ปัญหาด้านความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีปัญหาด้านความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.33$) โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดฉะเชิงเทรา จะมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($x = 3.53$)

3.4 ปัญหาด้านจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.24$)

3.5 ปัญหาด้านแหล่งเงินงบประมาณที่ใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษา ในท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งเงินงบประมาณในการบริหารและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$)

3.6 ปัญหาด้านการจัดหาและระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาและระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้จากผลการวิเคราะห์ความต้องการในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

4.1 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

4.2 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$)

4.3 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

4.4 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

4.5 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$)

4.6 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$)

4.7 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านหลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$)

4.8 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$)

4.9 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านกรมีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)

4.10 ความต้องการด้านบุคลากรทางการศึกษาประเภท เจ้าหน้าที่ นักวิชาการเพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภท เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ เพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

4.11 ความต้องการด้านบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$)

4.12 ความต้องการด้านพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$)

4.13 ความต้องการด้านจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้จัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่น

ในการบริหารและจัดการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$)

4.14 ความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก มีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$)

5. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกได้ให้ข้อเสนอมีดังนี้

5.1 ด้านโครงสร้าง องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดโครงสร้างการบริหารด้านการศึกษา และควรมีการปรับตำแหน่งให้มีเจ้าหน้าที่หรือนักวิชาการที่โอนมาจากหน่วยงานการศึกษาเข้ามาช่วยดำเนินงาน และควรยกระดับความรู้ความสามารถของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้สูงขึ้นหรือให้ได้รับการอบรมความรู้ด้านการศึกษามากขึ้น และควรจะต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นที่ปรึกษาหรือผู้ช่วยบริหารการดำเนินงานด้านการศึกษา

5.2 ด้านบุคลากร กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมควรมีการพิจารณาจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาเป็นที่ปรึกษา แนะนำ วางแผนการดำเนินการจัดการศึกษาของท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดการประชุมและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการจัดการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาแก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจที่ตรงกันกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ และสามารถร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

5.3 ด้านงบประมาณ รัฐบาลโดยสำนักงบประมาณแผ่นดินควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเป็นธรรม เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด เพื่อจะได้สามารถดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาและการจัดหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามารับผิดชอบดำเนินการ นอกจากนี้ควรมีการจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณในด้านการจัดการศึกษาเพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้สามารถนำงบประมาณไปใช้ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกให้ข้อเสนอแนะว่า กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรมีบทบาทในการดำเนินงานร่วมมือประสานกับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ได้มีการจัดประชุมทำความเข้าใจและข้อตกลงในเรื่องการถ่ายโอนบุคลากรทางการศึกษาทั้งในส่วนหน่วยงานและโรงเรียนเพื่อช่วยดำเนินการด้านการจัดการศึกษา โดยให้มีการประชุมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา

และผู้บริหารในท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางความร่วมมือและการให้การอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาในท้องถิ่น นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบถึงบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อช่วยกระตุ้นและผลักดันให้การจัดการศึกษาในท้องถิ่นเป็นรูปธรรมได้โดยเร็วเพื่อสนองตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการสรุปการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้ออภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลของประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยมีรายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ ที่จะอภิปรายตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านที่เกี่ยวกับเพศ พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่า โดยเป็นเพศชายร้อยละ 92.33 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 7.67 ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 40) ที่พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดภูเก็ตเป็นเพศชายร้อยละ 90 อาจเป็นผลมาจากลักษณะของการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการดำเนินงานเน้นไปในด้านที่เกี่ยวกับงานพัฒนาสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นงานที่ค่อนข้างหนักสำหรับเพศหญิง จึงมีผลทำให้เพศหญิงยังไม่ค่อยสนใจที่จะเข้ามาเป็นประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมากนัก

1.2 ด้านที่เกี่ยวกับอายุ พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-60 ปี โดยในช่วงอายุ 41-45 ปี มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 19 สำหรับช่วงอายุ 36-40 ปี, 51-55 ปี, 56-60 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกันเฉลี่ยร้อยละ 16 และอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 6.33 ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 40) ที่พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดภูเก็ต เป็นผู้ที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวนร้อยละ 25 และอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนร้อยละ 3 เท่านั้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในวัยเป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุไม่มากนัก และมีความพร้อมที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดี

1.3 ด้านที่เกี่ยวกับสถานภาพครอบครัว พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีครอบครัวแล้ว ร้อยละ 89.33 และเป็นคนโสดอยู่ส่วนน้อย ร้อยละ 10.67 จะเห็นได้ว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีภารกิจทางด้านครอบครัวและมีส่วนน้อยที่ไม่มีภารกิจทางครอบครัวซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาและความทุ่มเทในการดำเนินงานบ้าง

1.4 ด้านที่เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4-ม.6 ร้อยละ 33.67 สำหรับผู้ที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นมีเพียงร้อยละ 1 นอกนั้นมีวุฒิมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งจบจากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลายมาก แต่สาขาที่พบมากที่สุดได้แก่ สาขารัฐศาสตร์ และมีสาขาทางการศึกษาน้อยมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 40) ที่พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 26 และวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 12 จากข้อมูลดังกล่าวจะสังเกตเห็นว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีคุณวุฒิที่ไม่สูงมากนักและส่วนมากไม่มีพื้นความรู้ทางด้านการศึกษาเลย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกรมอบอำนาจให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในท้องถิ่นในโอกาสระยะเวลาย้อนหลังนี้

1.5 ด้านที่เกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 79.33 และประสบการณ์ระยะเวลา 6-10 ปี ร้อยละ 14.33 และผู้ที่มีประสบการณ์ระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีอยู่จำนวนน้อย ร้อยละ 6.34 ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 46) ที่พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 28.75 และระยะเวลา 6-10 ปี ร้อยละ 28.75 และผู้ที่มีประสบการณ์ระยะเวลามากกว่า 10 ปี มีอยู่จำนวนน้อยเช่นกัน จะเห็นได้ว่าประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเริ่มมีประสบการณ์ในการทำงาน หากจะให้รับผิดชอบในการดูแลจัดการศึกษาจะต้องอาศัยที่ปรึกษาและประสบการณ์ในด้านการศึกษาอีกระยะหนึ่งจึงจะสามารถบริหารงานการศึกษา ซึ่งเป็นงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนได้

1.6 ด้านที่เกี่ยวกับประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงาน
 ในองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหาร
 องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมด้านการบริหารงาน
 ในหน่วยงาน ร้อยละ 96.33 ซึ่งกล่าวได้ว่า มีความสามารถและมีความรู้ที่จะนำมาใช้ใน
 การบริหารงานได้ดีสม่ำเสมอ

1.7 ด้านที่เกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและ
 การจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่น พบว่า ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษา
 ร้อยละ 64.67 ซึ่งอาจได้รับประสบการณ์ไปบ้างบางส่วน แต่ในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการ
 บริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ยังถือว่ามีความประสบการณ์น้อย เนื่องจากคุณวุฒิ
 ทางการศึกษาและสาขาที่จบมาที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาน้อยมาก ซึ่งควรจะได้รับการพัฒนา
 ให้มากขึ้นในโอกาสต่อไป

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษา
 ระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยมีรายละเอียดที่จะอภิปรายตามลำดับดังนี้

จากการวิเคราะห์ผลและสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พบว่า ในการเตรียมความพร้อมในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 กล่าวคือ

2.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความเข้าใจสาระในพระราชบัญญัติการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ.2542 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

2.2 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ.2542 ต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

2.3 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการได้รับทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อยู่ในระดับ
 ปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$)

2.4 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลรับผิดชอบ
 การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.32$)

2.5 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนการจัดสรรงบประมาณจาก
 ส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการด้านการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{x} = 2.63$)

2.6 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.20$)

2.7 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.53$)

2.8 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$)

2.9 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานและประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$)

2.10 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความสามารถในการดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ภายในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$)

2.11 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความสามารถในการดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$)

2.12 การเตรียมความพร้อมขององค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในตำบลในแต่ละจังหวัดที่สามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากรที่นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยกว่าร้อยละ 35 แต่สามารถให้การสนับสนุนได้บ้างพอสมควร

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออก ยังไม่มีการเตรียมความพร้อมที่ดีพอ ในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารและการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา การวางแผนการดำเนินงาน การจัดงบประมาณ การเตรียมบุคลากร การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและชุมชน ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนนั้น อาจเป็นเพราะว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารจากส่วนกลางในเรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นยังไม่ดีพอและกระแสการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหวในเรื่องดังกล่าวยังมีไม่มากพอจึงยังไม่ทำให้เกิดความตื่นตัวขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 67-72)

ที่พบว่า ความพร้อมด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานสนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่นของ เขตการศึกษา 12 ยังไม่มีความพร้อม นอกจากนี้การกระจายอำนาจในส่วนของกระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ต้องการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร ครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ก็ยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอ (สำนักงาน ปฎิรูปการศึกษา. 2543 : 22) เนื่องจากพิจารณาแล้วพบว่า ยังมีข้อเสียหลายประการในการที่จะ กระจายอำนาจด้านการบริหารการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พิณสุดา สิริธวัชศรี และ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541 : 165-166) จึงส่งผลทำให้เกิดผลกระทบต่อการจัดการในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก

3. ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออก ผู้วิจัย มีรายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ ที่จะอภิปรายดังนี้

จากการวิเคราะห์ผลและสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา สำหรับการจัดการศึกษาระดับ ท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน ภาคตะวันออกพบว่า ปัญหาในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ

3.1 ปัญหาความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$)

3.2 ปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$)

3.3 ปัญหาความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$)

3.4 ปัญหาจำนวนผู้ทรงวุฒิทางการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$)

3.5 ปัญหาแหล่งเงินงบประมาณที่ใช้ในการบริหารและจัดการศึกษาในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$)

3.6 ปัญหาการจัดหาและระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการ ศึกษาในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัด ต่าง ๆ ในภาคตะวันออก ยังมีปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อยู่บ้าง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ใหม่ซึ่งต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง

ในการสร้างความเข้าใจในการทำงานทางด้านการจัดการศึกษา แต่เนื่องด้วยปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในท้องถิ่นบ้างแล้วโดยการให้การสนับสนุนแก่ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งถือว่าได้รับทราบและเห็นปัญหาของท้องถิ่นพอสมควร ซึ่งบางเรื่องสามารถแก้ไขดำเนินการได้และบางเรื่องยังต้องอาศัยทำความเข้าใจต่อไปอีก ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 98-107) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาการบริหารในด้านโครงสร้างและระบบงาน ด้านการบริหารบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารการคลังและงบประมาณ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 49-55) และอุทัย หิรัญโต (2524 : 187) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างมากสำหรับการบริหารงานด้านต่าง ๆ และการบริหารงานด้านการจัดการศึกษา รวมทั้งด้านการบริหารวัสดุ รวมไปถึงปัญหาในการกำกับดูแลของอำเภอและจังหวัด จึงทำให้เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการรับผิดชอบการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในขณะนี้

4. ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ผู้วิจัยมีรายละเอียดที่จะอภิปรายตามลำดับดังนี้

จากการวิเคราะห์ผลและสรุปผลข้อมูลความต้องการสำหรับการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ พบว่า มีความต้องการในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ

4.1 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

4.2 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$)

4.3 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

4.4 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

4.5 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$)

4.6 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$)

- 4.7 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($x = 4.21$)
- 4.8 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อยู่ในระดับมาก ($x = 4.15$)
- 4.9 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงานและองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ($x = 4.17$)
- 4.10 ความต้องการด้านบุคลากรทางการศึกษาประเภทเจ้าหน้าที่ นักวิชาการเพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ($x = 4.03$)
- 4.11 ความต้องการด้านบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ($x = 3.93$)
- 4.12 ความต้องการด้านพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($x = 4.19$)
- 4.13 ความต้องการด้านจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($x = 4.19$)
- 4.14 ความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.35$)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการปัจจัยหลายด้านสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งได้แก่ ความต้องการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา เช่น ปรัชญาการศึกษา หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ความต้องการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการการศึกษา อาทิเช่น การบริหารและการจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น หลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ความต้องการด้านบุคลากร อาทิเช่น บุคลากร

ทางการศึกษาที่เข้ามาดำเนินการจัดการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหาร และจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณวุฒิและความรู้ทางการศึกษา ความต้องการด้านงบประมาณยังมีความต้องการการเงินและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลางมากขึ้น เพื่อสามารถนำไปดำเนินการในการจัดการศึกษาท้องถิ่นและด้านบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ซึ่งยังมีความเข้าใจชัดเจนไม่มากนัก ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 105-107) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อจำกัดในการกำหนดโครงสร้างทางการบริหาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อเตรียมบุคลากรเข้ามาช่วยงาน ความอิสระในการบริหารการเงิน และการคลังมีน้อย เนื่องจากมีความเข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติไม่ถูกต้องและรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีน้อยเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายงานสรุปผลการสัมมนาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2544 : 19) พบว่า มีปัญหาการถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ ซึ่งข้อจำกัดต่าง ๆ นี้ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการที่จะได้รับความรู้และประสบการณ์ เพื่อนำไปดำเนินการเตรียมการเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่นในโอกาสเร็วนี้ เพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะสามารถดำเนินการจัดการศึกษาในท้องถิ่นให้สามารถเคลื่อนตัวไปได้และเกิดผลที่เป็นรูปธรรมได้อย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาอันใกล้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเพื่อการทำวิจัยต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อมปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลและปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล บทบาทของ

องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การวางแผนการจัดสรรงบประมาณ จากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา การวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การติดต่อประสานงานและประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น และองค์กรที่อยู่ในตำบลที่สามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากรสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ยกเว้นด้านการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและการจัดเตรียมจัดหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งในประเด็นการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ในประเด็นต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ในด้านการเตรียมความพร้อมที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการบริหาร การดูแลการจัดการศึกษาและการประสานงานต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดควรเป็นผู้จัดวางโครงสร้างเอง โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นที่ปรึกษา สำหรับความพร้อมด้านบุคลากรทางการศึกษาควรมีการประสานงานกับส่วนการศึกษาของจังหวัด เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสามัญศึกษาจังหวัดของแต่ละจังหวัดให้เป็นที่ปรึกษาในระยะเริ่มต้น

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกนั้น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ส่วนใหญ่มีปัญหาในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความเข้าใจในโครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษา แหล่งเงินงบประมาณที่ใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การจัดหาและระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งในประเด็นปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ในด้านที่เกี่ยวกับความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้สถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดได้แก่ มหาวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏ ช่วยดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และคุณวุฒิที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษาให้ด้วย และโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนบุคลากรครูเข้าไปเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบลในระยะเริ่มต้น สำหรับด้านงบประมาณการบริหารและจัดการศึกษาในท้องถิ่น ควรมีการประสานงานขอรับการสนับสนุนจากงานคลังของแต่ละจังหวัด และการจัดหาระดมทรัพยากร

ในท้องถิ่นเพื่อมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ควรขอความร่วมมือจากประชาชนและกลุ่มแม่บ้านและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น

สำหรับความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา หลักสูตรและการพัฒนา หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การบริหารและจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหาร และการจัดการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา หลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา การศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงาน ความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ เพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหาร ส่วนตำบล ความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการที่จะพัฒนาบุคลากร ในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นในการบริหาร และจัดการศึกษา ยกเว้นความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงาน รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่น มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในประเด็น ความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็น และข้อเสนอแนะว่า ในด้านความต้องการที่เกี่ยวกับการได้รับความรู้ด้านการจัดการทำหลักสูตร การบริหารและจัดการศึกษา การจัดโครงสร้าง การบริหารและการจัดการศึกษา การจัดทำแผน พัฒนาการศึกษา ควรให้หน่วยงานกระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหรือหน่วยงานภายใต้ การกำกับดูแลในระดับจังหวัด ได้จัดการอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ กับองค์การบริหาร ส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดอย่างทั่วถึง สำหรับการพัฒนามูลนิธิทางการศึกษาประเภทเจ้าหน้าที่ นักวิชาการที่ทำงานด้านการจัดการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและมีคุณวุฒิที่สูงขึ้น ควรให้ สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ได้แก่มหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏ ให้ความร่วมมือเป็นพิเศษในการ รับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาศึกษาในโครงการความร่วมมือพิเศษ รวมทั้ง ให้ความร่วมมือเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลด้วย สำหรับความต้องการด้านงบประมาณที่จัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่น ในการบริหารและการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ควรให้งานคลังของแต่ละจังหวัดและสำนัก

งบประมาณแผ่นดิน ได้มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาของแต่ละท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกันและมีความทั่วถึง ซึ่งจะสามารถช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาให้เป็นรูปธรรม และมีศักยภาพสามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไปดังนี้

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานการจัดการ

การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของโรงเรียนในท้องถิ่นจากการจัด

การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

บรรณานุกรม

- กมล สุคประเสริฐ. รายงานการวิจัยประกอบกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ..... : การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรื, 2541.
- กมล สุคประเสริฐ และสุนทร สุนันท์ชัย. วิสัยทัศน์ทางการศึกษา ทิศทางที่ไทยต้องทบทวน. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541.
- กิริติพงศ์ แนวมาลี และวิน พรหมแพทย์. ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2539.
- ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทสุขุมและบุตร, 2540.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การกระจายอำนาจทางการศึกษาการเมืองและ ันถานุมัติ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรื, 2542.
- "ท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร," สถานปฏิรูป. 2(22) : 80 ; มกราคม 2543.
- บันทึกการศึกษาไทย 2542 : ปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรื, 2542.
- รายงานการสังเคราะห์ผลการสำรวจ เรื่อง คนไทยคิดอย่างไรต่อการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : หจก.ไอเดียสแควร์, 2542.
- รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงสร้างการบริหารการศึกษา ประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี. กรุงเทพฯ ฯ : ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2542.
- รวมนโยบายการศึกษาของรัฐ ปี 2475-2535. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ประสาน งานและปฏิบัติการของระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา กองสารสนเทศ สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรื, 2535.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2540.

- คณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร. รายงานสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "การปฏิรูปการศึกษา : ประเด็นปัญหาที่ยังไม่ลงตัว" เมื่อวันศุกร์ที่ 21 กันยายน 2544 ณ อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี. กรุงเทพฯ : ฝ่ายประชุม 5 กองกรรมาธิการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2544.
- คณิน บุญสุวรรณ. คู่มือสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์บริษัทธรรมสาร จำกัด, 2539.
- โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. วิวัฒนาการการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ ฯ : หจก.น้ำตึงการพิมพ์, 2543.
- จรัส สุวรรณเวลา. "การกระจายอำนาจทางการคลังสู่ท้องถิ่น," ในเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการประจำปี ครั้งที่ 4 หมายเลข 9. หน้า 2-3. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจการเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- จิรพร วิทยาศักดิ์พันธุ์. เมืองไทยในความคิดและความใฝ่ฝันของศาสตราจารย์ ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์. กรุงเทพฯ ฯ : กองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2539.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 64 ปี กรมการปกครองกับการพัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- _____. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539.
- ดิลก บุญเรืองรอด. การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : มปท, มปป.
- ดำรงราชานุภาพ, สถาบัน. รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและความสัมพันธ์ของส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการและแผนงาน สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2539.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการและแผนงาน สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2539.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, 2542.
- นโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, สำนัก. แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อปวงชน. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ, 2541.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. 108 ปัญหาปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์องค์การมหาชน เฉพาะกิจ, 2543.

- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. รายงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544.
- ภาคผนวก 5 รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544.
- ภาคผนวก 7 รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดเตรียมระบบพัฒนาประสิทธิภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544.
- ภาคผนวก 9 รายละเอียดการดำเนินงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาและข้อมูลที่สำคัญ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544.
- ปรัชญา เวสารัชช. การปกครองท้องถิ่นประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล เอส เพลส จำกัด, 2542.
- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการศึกษา : ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์, 2541.
- ประสิทธิ์ จันทร์ดา. เกาหลีจัดการศึกษาอย่างไร. กรุงเทพฯ , 2542.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- พิณสุดา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ..... องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2541.
- พิภพ ธงไชย. "ปฏิรูปการศึกษา" : เพื่อความแข็งแกร่งของพลเมืองไทย ในยกเครื่องเมืองไทย : จินตนาการสู่ปี 2000. กรุงเทพฯ : กองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2539.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก และคณะ. รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ : บทบาทของหน่วยงานอื่นของรัฐกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2541.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. รายงานวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ..... : แนวนโยบายพื้นฐานด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2541.
- รายงานการวิจัยเรื่องระบบการศึกษาไทยในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ. 2490-2520). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.
- ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2543.

- เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนัก. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542. กรุงเทพฯ : ส่วนราชราชกิจจานุเบกษา สำนักนิติธรรม สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2542.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. "ปัญหาการถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ในรายงานสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา : ประเด็นปัญหาที่ยังไม่ลงตัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2544.
- วิจัยนโยบายการศึกษา, ศูนย์. รายงานการประชุมโต๊ะกลม เรื่อง อำนาจทางการศึกษา : กระจายอย่างไรให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินสภาพความพร้อมของท้องถิ่นในการขยาย การศึกษาพื้นฐาน 12 ปี (โครงการวิจัยร่วมระหว่างกรมวิชาการและกรมสามัญศึกษา). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.
- วิโรจน์ สารรัตน์. กระบวนการนโยบายทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, 2539.
- ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ. คู่มือการวางแผนและบริหารการรู้หนังสือและการศึกษาต่อเนื่อง เล่มที่ 2 การวางแผนสำหรับงานการรู้หนังสือและการศึกษาต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ : สำนักงานองค์การ ยูเนสโกภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกและกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.
- สีลาภรณ์ นาคทรพร. "ทิศทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศ" ใน บทบาทของโรงเรียนบนหนทางไปสู่นิคส์. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.
- สุจิต บุญบงการ. "จตุรัสทรรศนะ," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 39(33) : 17-23 มกราคม 2536.
- สมชาย เสียงหลาย. "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมปฏิรูปการศึกษาเน้นชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วม," รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 2(28) : 2 ; 10 มิถุนายน 2543.
- สมพงษ์ จิตระดับ. "รัฐกับการผูกขาดการศึกษา," ก้าวไกล. 4(4) : มีนาคม 2536.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. บทความพิเศษเรื่องสู่การศึกษายุคใหม่. ฉบับอัดสำเนา 2535. หน้า 2-3. สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. รายงานการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในกรอบภารกิจของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานกฎหมาย. สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543.
- อภิชัย พันธเสน. "ถึงเวลาแล้วที่จะต้องกระจายอำนาจการจัดการศึกษา," ก้าวไกล. ฉบับที่ 9 : มกราคม 2536.
- อมรวิทย์ นาคทรพร. ความจริงของแผ่นดิน ลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ : โครงการการศึกษาไทย ในยุคโลกาภิวัตน์, 2541.

อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.

_____. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2524.

Batten, T.R. School and Community in the Tropics. London, Oxford University Press, 1959.

Clark, John J. Outline of Local Government of the United Kingdom. London : Sir Issac Pitman and Son, Ltd, 1957.

Halasz, Gabor. "The Policy of School Autonomy and Reform of Education Administration : Hungarian Changes in East - European Perspectives." Paper presented at the Eighth World Congress of Comparative Education, July 8-14 Prague, 1992.

Halpern, J.M. and Tinsman, M.C. "Education and Nation - Building in Laos," Comparative Education Review. 10 : 499-507 ; October 1966.

Hanks, L.M. Jr. "Indifference to Modern Education in a Thai Farming Community," Human Organization. 17 : 9-14, Summer 1958.

Hanson, Mark E. "Democratization and Decentralization in Columbian Education." Comparative Education Review. 39(1) : 101-119. Columbia, 1995.

_____. "Education, Administrative Development and Democracy in Spain." International Journal of Educational Development 9(2) : 127-138. Spain, 1989.

Holloway, William V. State and Local Government in the United States. New York : Mc Graw Hill, 1951.

Holmberg, A.R. and Dobyn, H.F. "The Process of Accelerating Community Change," Human Organization. 21 : 107-109 ; Summer 1962.

Hunt, C.L. Social Aspects of Economic Development. N.Y., McGraw Hill Book Co., 1966.

Hunter, G. "Education in the New Africa," African Affairs. 66 : 127-139 ; April 1967.

Lange, David. "Tomorrow's Schools : The Reform of Education Administration in New Zealand, Ministry of Education," Wellington, New Zealand, 1988.

Lobo, Thereza, Andre Guedes, Ana Lucia Amard, and Report Walker. "Decentralized Management of Education in Minas Gerais, Brazil" World Bank, Human Development Department, Washington, D.C., 1995.

- Mongtagu, Harris G. Comparative Local Government. Great Britain : William Brendon and Son Ltd., 1984.
- Patch, R.W. "Peasantry and National Revolution : Bolivia." Expectant Peoples : Nationalism and Development. Edited by K.H. Silvert, N.Y., Random House, 1963. P. 95-126.
- Robson, William A. "Local Government" in Encyclopaedia of Social Science, Vol. X New York : The Macmillan Company, 1953.
- Rogers, E.M. and Herzog, W. "Functional Literacy among Colombian Peasants," Economic Development and Social Change. 14 : 190-203 ; January 1966.
- Ruscoe, G.C. Disfunctionality in Jamaican Education. Ann Arbor : School of Education, University of Michigan, 1963.
- Sibley, W.E. "Social Structure and Planned Change : A case Study from the Philippines," Human Organization. 19 : 209-211 ; Winter 1960-1961.
- Wit, Daniel. A Comparative Survey of Local Government: and Administration. Bangkok : Kurusapha Press, 1967.
- Wolf, R.C. "Aspects of Group Relations in a Complex Society : Mexico," American Anthropologist. 58 : 1065-1078, December 1956.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 2nd ed. Tokyo : John Weatherhill, Inc, 1970.
- Young, F.W. and Young, R.C. "The Sequence and Direction of Community Growth : "A Cross Cultural Generalization," Rural Sociology. 27 : 374-386, December 1962.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
สำหรับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่ ทม 2007/ว.๑๖ ๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

๑๐ ธันวาคม 2543

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ

ด้วยผู้วิจัย นายสุชาติ ศรีโสภณภรณ์ อาจารย์สังกัดภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้จัดทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก เพื่อต้องการรับทราบข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ในการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น เพื่อที่จะสามารถจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป ในการนี้ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามที่แนบมานี้ด้วยซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการจัดให้บริการวิชาการในโอกาสต่อไป และโปรดนำแบบสอบถามที่ให้ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งคืนกลับมายังผู้วิจัย เพื่อที่จะได้ประมวลผลข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ข้อมูลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นด้วย และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

โทร. (038) 745-900 ต่อ 2015

โทรสาร (038) 391-043

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการ
สำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียง

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการทราบถึงการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ซึ่งทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะได้นำข้อมูลที่ได้มากำหนดแนวทางในการให้บริการวิชาการและฝึกอบรมแก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษาให้สามารถสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่านเป็นอย่างสูง สำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้และหวังเป็นอย่างยิ่งที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะได้ให้บริการวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องในโอกาสข้างหน้าต่อไป และขอความกรุณาโปรดนำแบบสอบถามที่ให้ข้อมูลเรียบร้อยแล้วใส่ซองส่งกลับมายังผู้วิจัยตามที่อยู่ที่ได้แนบของสำหรับส่งเอกสารมาพร้อมนี้ด้วย 1 ชุด

(นายสุชาติ ศรีโสภารณ)

อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัด

☐ ชลบุรี	☐ ฉะเชิงเทรา	☐ นครนายก	☐ ปราจีนบุรี
☐ สระแก้ว	☐ ระยอง	☐ จันทบุรี	☐ ตราด

2. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

3. อายุ

☐ 15-20 ปี	☐ 41-45 ปี
☐ 21-25 ปี	☐ 46-50 ปี
☐ 26-30 ปี	☐ 51-55 ปี
☐ 31-35 ปี	☐ 56-60 ปี
☐ 36-40 ปี	☐ มากกว่า 60 ปี

4. สถานภาพของครอบครัว

☐ โสด	☐ สมรส

5. วุฒิการศึกษา

- ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 - ป.4)
- ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5 - ป.6)
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3)
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6)
- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชา.....
- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชา.....
- ระดับปริญญาตรี สาขาวิชา.....
- ระดับปริญญาโท สาขาวิชา.....
- ระดับปริญญาเอก สาขาวิชา.....

6. ประสบการณ์ในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

☐ 1 - 5 ปี	☐ 26-30 ปี
☐ 6 - 10 ปี	☐ 31-35 ปี
☐ 11-15 ปี	☐ 36-40 ปี
☐ 16 -20 ปี	☐ 41-45 ปี
☐ 21 -25 ปี	☐ มากกว่า 45 ปี

7. ประสบการณ์ที่ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

- เคยเข้ารับการอบรม จำนวนทั้งสิ้น.....ครั้ง
- ไม่เคยเข้ารับการอบรม

8. ประสบการณ์ที่ท่านเคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในท้องถิ่น

- เคยเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นระยะเวลานาน.....ปี
- ไม่เคยได้เข้าไปมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษา
ระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ **ความคิดเห็น** ของท่านมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง มากที่สุด
 4 หมายถึง มาก
 3 หมายถึง ปานกลาง
 2 หมายถึง น้อย
 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม				
	5	4	3	2	1
1. ท่านมีความเข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ชัดเจน เพียงใด					
2. ท่านคิดว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของท่านเพียงใด					
3. ท่านได้รับทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพียงใด					
4. ท่านได้มีการจัดโครงสร้างหน่วยงานดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลไปแล้วเพียงใด					
5. ท่านได้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการด้านการจัดการศึกษามากน้อย เพียงใด					
6. ท่านได้มีการจัดเตรียมจัดหาบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมากน้อย เพียงใด					
7. ท่านได้มีการจัดเตรียมวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นไปแล้วมากน้อย เพียงใด					
8. ท่านได้จัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับชุมชนไปแล้วมากน้อย เพียงใด					

การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม				
	5	4	3	2	1
9. ท่านได้มีการติดต่อประสานงาน/ประชุมกับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของท้องถิ่น เพียงใด					
10. ท่านคิดเห็นว่าจะสามารถรับผิดชอบดูแลการจัดการ ศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2545-2549) ได้มากน้อย เพียงใด					
11. ท่านคิดเห็นว่าจะสามารถรับผิดชอบดูแลการจัดการ ศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 10 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2545-2554) ได้มากน้อย เพียงใด					

12. ท่านคิดว่า กลุ่มบุคคล /หน่วยงาน /องค์กรใดบ้างของตำบลที่สามารถให้เงินทุนหรือทรัพยากร
ที่นำมาสนับสนุนในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นได้บ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- 1. ประชาชนในท้องถิ่น
- 2. ระดับประถมศึกษาของเอกชน จำนวน.....โรง
- 3. ระดับมัธยมศึกษาของเอกชน จำนวน.....โรง
- 4. ระดับอุดมศึกษาเอกชน จำนวน.....โรง
- 5. ระดับประถมศึกษาของรัฐบาล จำนวน.....โรง
- 6. ระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล จำนวน.....โรง
- 7. ระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล จำนวน.....โรง
- 8. โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน.....โรง
- 9. แหล่งท่องเที่ยว จำนวน.....แห่ง
- 10. โรงพยาบาล จำนวน.....แห่ง
- 11. สถานีอนามัย จำนวน.....แห่ง
- 12. วัด จำนวน.....แห่ง
- 13. สหกรณ์การเกษตร จำนวน.....แห่ง

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น
ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ ความต้องการ ของท่านมากที่สุด
ระดับความต้องการ 5 หมายถึง มากที่สุด
4 หมายถึง มาก
3 หมายถึง ปานกลาง
2 หมายถึง น้อย
1 หมายถึง น้อยที่สุด

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา การศึกษา เพียงใด					
2. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ การพัฒนาหลักสูตร เพียงใด					
3. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่น เพียงใด					
4. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร และจัดการศึกษาเพียงใด					
5. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด โครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด					
6. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด					
7. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัด สรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนา ท้องถิ่น เพียงใด					

ความต้องการสำหรับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
8. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพียงใด					
9. ท่านต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงาน และองค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด					
10. ท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทเจ้าหน้าที่ นักวิชาการเพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษา ในองค์การบริหารส่วนตำบล มากน้อยเพียงใด					
11. ท่านมีความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล มากน้อยเพียงใด					
12. ท่านต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้และคุณวุฒิทางด้านการบริหารและการจัดการศึกษามากน้อย เพียงใด					
13. ท่านมีความต้องการจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางและจากท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษามากน้อย เพียงใด					
14. ท่านต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของท้องถิ่นโดยเร็วที่สุด มากน้อยเพียงใด					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านโครงสร้างการบริหาร

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านบุคลากร

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านงบประมาณ

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค
รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียง
ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล

รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดชลบุรี 49 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหัวฬ่อ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
3. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมือง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคันทรง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ
7. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม
8. องค์การบริหารส่วนตำบลโป่ง
9. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ
10. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล
11. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว
12. องค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน
13. องค์การบริหารส่วนตำบลบางสเหร์
14. องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง
15. องค์การบริหารส่วนตำบลแสมสาร
16. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเวงษ์
17. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชก
18. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเสือช้าง
19. องค์การบริหารส่วนตำบลห้างสูง
20. องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎไฉน
21. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
22. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง
23. องค์การบริหารส่วนตำบลนามะตูม
24. องค์การบริหารส่วนตำบลนาเริก
25. องค์การบริหารส่วนตำบลนาวังหิน
26. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง
27. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ด

28. องค์การบริหารส่วนตำบลไร่หลักทอง
29. องค์การบริหารส่วนตำบลสระสีเหลือง
30. องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ
31. องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนนาง
32. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน
33. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง
34. องค์การบริหารส่วนตำบลวัดสุวรรณ
35. องค์การบริหารส่วนตำบลพลวงทอง
36. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะจันทร์
37. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี
38. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว
39. องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ
40. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองซาก
41. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนแดง
42. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว
43. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลอย
44. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน
45. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า
46. องค์การบริหารส่วนตำบลพานทอง
47. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตำลึง
48. องค์การบริหารส่วนตำบลบางหัก
49. องค์การบริหารส่วนตำบลสี่ตึก

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดฉะเชิงเทรา 55 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนครเนื่องเขต
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่
3. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนา
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ
6. องค์การบริหารส่วนตำบลหนามแดง
7. องค์การบริหารส่วนตำบลโสธร
8. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองจุกเขมอ
9. องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้
10. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทองกลาง
11. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ็ด
12. องค์การบริหารส่วนตำบลสาวชะโงก
13. องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดเหนือ
14. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร
15. องค์การบริหารส่วนตำบลบางสวน
16. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า
17. องค์การบริหารส่วนตำบลก้อ้นแก้ว
18. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน
19. องค์การบริหารส่วนตำบลวังเย็น
20. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลี
21. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงอากาศ
22. องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาแดง
23. องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง
24. องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำเปรี้ยว
25. องค์การบริหารส่วนตำบลบางปะกง
26. องค์การบริหารส่วนตำบลบางวัว
27. องค์การบริหารส่วนตำบลบางสมัคร
28. องค์การบริหารส่วนตำบลพิมพา
29. องค์การบริหารส่วนตำบลบางผึ้ง

30. องค์การบริหารส่วนตำบลสิบเอ็ดศอก
31. องค์การบริหารส่วนตำบลลาดขวาง
32. องค์การบริหารส่วนตำบลบางซอ
33. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกรูด
34. องค์การบริหารส่วนตำบลเทพราช
35. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพลับ
36. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด
37. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไร่
38. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองบ้านโพธิ์
39. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ
40. องค์การบริหารส่วนตำบลพนมสารคาม
41. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว
42. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแหน
43. องค์การบริหารส่วนตำบลบางคา
44. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองใหม่
45. องค์การบริหารส่วนตำบลคู้ายามี่
46. องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระดาน
47. องค์การบริหารส่วนตำบลลาดกระทิง
48. องค์การบริหารส่วนตำบลตะเกรา
49. องค์การบริหารส่วนตำบลบางดินเปิด
50. องค์การบริหารส่วนตำบลบางตลาด
51. องค์การบริหารส่วนตำบลโยธะกา
52. องค์การบริหารส่วนตำบลหอมศีล
53. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเกลือ
54. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
55. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนครนายก 25 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลสาริกา
2. องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมณี
3. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหินตั้ง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย
7. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยอ
8. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่
9. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา
10. องค์การบริหารส่วนตำบลวังกระโจม
11. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหวาย
12. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด
13. องค์การบริหารส่วนตำบลพิบูลออก
14. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาเพิ่ม
15. องค์การบริหารส่วนตำบลบางสมบุรณ์
16. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์แดน
17. องค์การบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์
18. องค์การบริหารส่วนตำบลบางลูกเสือ
19. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีชะกระบือ
20. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงศาล
21. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ
22. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าชะ
23. องค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง
24. องค์การบริหารส่วนตำบลอาษา
25. องค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดปราจีนบุรี 34 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม
2. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนห้อง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบางบริบูรณ์
4. องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว
6. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี
7. องค์การบริหารส่วนตำบลวังดาล
8. องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน
9. องค์การบริหารส่วนตำบลนาแหม
10. องค์การบริหารส่วนตำบลคำโตนด
11. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม
12. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลอย
13. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหอย
14. องค์การบริหารส่วนตำบลบุฝ้าย
15. องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง
16. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง
17. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว
18. องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลวง
19. องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มแพ้ว
20. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระบือ
21. องค์การบริหารส่วนตำบลบางแตน
22. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสร้าง
23. องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี
24. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งดินสอ
25. องค์การบริหารส่วนตำบลสะพานหิน
26. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกุ้ง
27. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีมหาโพธิ์
28. องค์การบริหารส่วนตำบลกรอกสมบูรณ์
29. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวหว่า

30. องค์การบริหารส่วนตำบลดงกระหังยาม
31. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีบ
32. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเดชะ
33. องค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์
34. องค์การบริหารส่วนตำบลหาดนางแก้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสระแก้ว 33 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปี่ฆ้อง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน
5. องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลไทรเดี่ยว
7. องค์การบริหารส่วนตำบลเบญจขจร
8. องค์การบริหารส่วนตำบลขั้บมะกรูด
9. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกลาน
10. องค์การบริหารส่วนตำบลทัพไทย
11. องค์การบริหารส่วนตำบลทัพราช
12. องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา
13. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง
14. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหินปูน
15. องค์การบริหารส่วนตำบลตาหลังใน
16. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ
17. องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่
18. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจน
19. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง
20. องค์การบริหารส่วนตำบลฝักชะ
21. องค์การบริหารส่วนตำบลช้องกุ่ม
22. องค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร
23. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่หนองไทร
24. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์
25. องค์การบริหารส่วนตำบลฟากห้วย
26. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด่าน
27. องค์การบริหารส่วนตำบลทับพริก
28. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
29. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำใส

30. องค์การบริหารส่วนตำบลหันทราย
31. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่
32. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะเคียนบอน
33. องค์การบริหารส่วนตำบลทัพเสด็จ

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดระยอง 36 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงเนิน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลตะพง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลกะเจ็ด
4. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ
6. องค์การบริหารส่วนตำบลทับมา
7. องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ
8. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแลง
9. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองดิน
10. องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน
11. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง
12. องค์การบริหารส่วนตำบลกระแสน
13. องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด
14. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองปูน
15. องค์การบริหารส่วนตำบลชากโดน
16. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน
17. องค์การบริหารส่วนตำบลเนินขี้
18. องค์การบริหารส่วนตำบลชากพง
19. องค์การบริหารส่วนตำบลปากประแส
20. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองละลอก
21. องค์การบริหารส่วนตำบลบางบุตร
22. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย
23. องค์การบริหารส่วนตำบลชากบก
24. องค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน
25. องค์การบริหารส่วนตำบลตาสีหิ
26. องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร
27. องค์การบริหารส่วนตำบลละหาร
28. องค์การบริหารส่วนตำบลปลวกแดง
29. องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักท้อน

30. องค์การบริหารส่วนตำบลพลา
31. องค์การบริหารส่วนตำบลป่ายูบโน
32. องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
33. องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์
34. องค์การบริหารส่วนตำบลพลงตาเอี่ยม
35. องค์การบริหารส่วนตำบลชำฝ่อ
36. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเป็น

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดจันทบุรี 46 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแสง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาบายศรี
7. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา
8. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพุ
9. องค์การบริหารส่วนตำบลพลอยแหวน
10. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาวัว
11. องค์การบริหารส่วนตำบลโขมง
12. องค์การบริหารส่วนตำบลรำพัน
13. องค์การบริหารส่วนตำบลซึ้ง
14. องค์การบริหารส่วนตำบลตกพรม
15. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อ
16. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเวฬุ
17. องค์การบริหารส่วนตำบลวันยาว
18. องค์การบริหารส่วนตำบลตรอกนอง
19. องค์การบริหารส่วนตำบลวังสวรรค์
20. องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ
21. องค์การบริหารส่วนตำบลป้อม
22. องค์การบริหารส่วนตำบลฉม้น
23. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง
24. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด
25. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชย
26. องค์การบริหารส่วนตำบลพลี
27. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำเค็ม
28. องค์การบริหารส่วนตำบลใหญ่
29. องค์การบริหารส่วนตำบลทับไทร

30. องค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิตร
31. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตากง
32. องค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง
33. องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอน
34. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งหางแมว
35. องค์การบริหารส่วนตำบลขุนซ่อง
36. องค์การบริหารส่วนตำบลพวา
37. องค์การบริหารส่วนตำบลสามพี่น้อง
38. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาวงกต
39. องค์การบริหารส่วนตำบลนายายอาม
40. องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด
41. องค์การบริหารส่วนตำบลกระแจะ
42. องค์การบริหารส่วนตำบลช้างข้าม
43. องค์การบริหารส่วนตำบลสนามไชย
44. องค์การบริหารส่วนตำบลชากไทย
45. องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง
46. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู

องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดตราด 22 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแร้ง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลตะกาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตู่
6. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโสม
7. องค์การบริหารส่วนตำบลประณีต
8. องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาด
10. องค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิตร
11. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรี
12. องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมงอบ
13. องค์การบริหารส่วนตำบลบางปิด
14. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเชี่ยว
15. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่
16. องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด
17. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพลอย
18. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน
19. องค์การบริหารส่วนตำบลด่านชุมพล
20. องค์การบริหารส่วนตำบลช้างมูล
21. องค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี
22. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษาและตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษาและตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.สมโภชน์ อเนกสุข ภาควิชาวิจัยและวัดผลทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา